

Agricola

PISMO SGGW

▲ Kronika wydarzeń

Profesor Adam J. Zięcik Doktorem Honoris Causa SGGW

Talent, jakim dostojny doktor honoris causa został obdarzony, dał mu możliwość tworzenia nauki w pokorze i pomnażania jej owoców dla dobra samej nauki, a nie dla częściej chwały i korzyści materialnych.

► STRONA 3

◆ Uczelnia

Nauczanie zdalne w SGGW

Staramy się tak pokierować procesem dydaktycznym, żeby umożliwić studentom nabycie wymaganych umiejętności, a nam jako uczelni – dokonanie ich rozliczenia.

► STRONA 37

🦅 Nagrody i wyróżnienia

SGGW liderem w konkursie MINIATURA 3

Podstawowym celem konkursu MINIATURA jest finansowe wsparcie działania naukowego służącego przygotowaniu przyszłego projektu badawczego.

► STRONA 61

Słowo JM Rektora SGGW do społeczności akademickiej

Szanowni Czytelnicy, Droga Społeczności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego!

Minione miesiące w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego to przede wszystkim umacnianie się nowej struktury Uczelni, zgodnie z którą głównymi jednostkami organizacyjnymi w SGGW stały się instytuty jako jednostki odpowiedzialne za prowadzenie badań naukowych w danej dyscyplinie oraz wydziały jako jednostki organizujące proces dydaktyczny.

Był to również czas kontynuowania uczelnianych inwestycji. Dbając o stały rozwój i stworzenie najwyższych standardów nauki, SGGW realizuje wieloetapowy program rozbudowy i modernizacji kampusu. W 2020 r. Uczelnia przeznaczyła na inwestycje ponad 177 mln zł. Wśród najważniejszych inwestycji są m.in.: Centrum Medycyny Regeneracyjnej SGGW, Zaplecze Służb Technicznych, Zaplecze Sekcji Konserwacji Zieleni, Zaplecze Pracowni Pszczelnictwa i Sekcji Sokolniczej oraz Innowacyjne Centrum Nauk Żywnościowych.

Ostatnie tygodnie to jednak trudny dla wszystkich czas zmagania się z pandemią koronawirusa. Nigdy wcześniej nie mieliśmy do czynienia z sytuacją, która tak mocno wpłynęła i zmieniła życie Uczelni. Dla wykładowców SGGW puste sale i korytarze podczas roku akademickiego to widok niezwykle przykry. Konieczność przejścia na zdalne nauczanie i rezygnacja z osobistego kontaktu z wykładowcami to niełatwe doświadczenie także dla studentów. Dla wielu z nich decyzje władz uczelni dotyczące wprowadzenia nadzwyczajnego trybu pracy wymagały przeorganizowania codziennego życia.

Sytuacja zagrożenia epidemicznego w Polsce wymagała podjęcia zdecydowanych kroków, by szybko i sprawnie przebudować i przeorganizować funkcjonowanie Uczelni. Nie ukrywam, że nie było to proste przedsięwzięcie, szczególnie od strony organizacyjnej. Z satysfakcją stwierdzam, że dzięki uruchomieniu zróżnicowanych form kształcenia zdalnego

proces naukowo-dydaktyczny mógł być realizowany w SGGW nieprzerwanie i tak efektywnie, jak było to możliwe w obliczu zaistniałej sytuacji. Studenci mogli uczestniczyć w zajęciach w ramach zdalnego nauczania oraz wykładach zamieszczanych przez naszych naukowców na specjalnym kanale SGGW Science. By usprawnić pracę dydaktyczną i ułatwić kontakt studentów z wykładowcami na Uczelni uruchomiona została nowoczesna platforma e-learningowa. Warto podkreślić, że wdrożenie nowych technologii odbyło się w przyspieszonym tempie, a wykorzystywane teraz nowoczesne narzędzia pracy zostaną wprowadzone na stałe jako uzupełnienie dotychczasowych metod kształcenia.

Sprawne funkcjonowanie Uczelni podczas epidemii to zasługa wszystkich pracowników SGGW – zarówno kadry naukowo-dydaktycznej, jak i administracji. Państwa postawa i aktywność w obliczu zagrożenia, które przed nami stanęło, zasługują na najwyższe uznanie. Stanowią niezbitą dowód, że jednocześnie siły dla wyższego celu, jakim jest dobro Uczelni, potrafimy podołać każdemu wyzwaniu.

W imieniu władz Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego chcę Państwu serdecznie podziękować. Wierzę, że kampus znów zacznie tętnić życiem, a trudny czas zmagania się z epidemią wzmocni naszą akademicką wspólnotę. Jednocześnie musimy być świadomi, że w najbliższej przyszłości SGGW przyjdzie zmierzyć się z wieloma wyzwaniami wynikającymi z kryzysu, w jakim pogrążył się dziś świat. Uczelnia ma przed sobą niezwykle doniosłe zadanie – dostarczać impulsów do wprowadzania innowacji technologicznych, które pomogą „wrócić do normalności”, a także stanowić źródło wiedzy eksperckiej i wsparcia dla otoczenia społeczno-gospodarczego. Głęboko wierzę, że łącząc nasz wspólny wysiłek, zrealizujemy obecne i przyszłe projekty, a nowe cele umocnią pozycję Uczelni w świecie nauki.

Rektor SGGW, prof. dr hab. Wiesław Bielawski

Spis treści

Słowo JM Rektora SGGW do społeczności akademickiej	1	Ludzie	<ul style="list-style-type: none"> • W 80. Rocznicę Zbrodni Katyńskiej Pracownicy, absolwenci i studenci SGGW zamordowani w Katyniu, Charkowie i Kijowie-Bykowni 43 • Odeszli od nas 46 <ul style="list-style-type: none"> • Prof. dr hab. dr h.c. multi Jan Boczek 46 • Prof. dr hab. Barbara Reklewska 48 • Prof. dr hab. Bogumił Strzyżewski 49 • Prof. dr hab. Edward Stępień 50
▲ Kronika wydarzeń		Aktualności	<ul style="list-style-type: none"> – Dni Otwarte SGGW 52 – Human Resources Excellence in Research w SGGW 53 – Światowy Kongres International Veterinary Pigeons Association 55 – SGGW w światowych rankingach 57
<ul style="list-style-type: none"> ▲ Profesor Adam J. Zięćnik 95. Doktorem Honoris Causa SGGW. Doktorzy habilitowani i nowo promowani doktorzy 3 ▲ Przemówienie JM Rektora SGGW prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego 4 ▲ Laudacja prof. dr. hab. Zdzisława Gajewskiego 8 ▲ Wręczenie dyplomów doktorom habilitowanym i promocja doktorów 10 ▲ Gala Agrobiznesu oraz Konfrontacje „Drogi do AgroSukcesu” 12 ▲ O zmianach klimatu i ich następstwach – KRASP, SGGW i IPWC 14 ▲ Świąteczne spotkanie Władz SGGW z Seniorami Uczelni 17 ▲ 100 lat Koła Naukowego Leśników 19 		Nagrody i wyróżnienia	<ul style="list-style-type: none"> ✓ SGGW zdobywcą nagrody Elsevier Research Impact Leaders Award 2019 58 ✓ Nagroda Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla profesora Tomasza Boreckiego 59 ✓ Nagroda MNiSW dla Zespołu z SGGW i IUNG-PIB w Puławach 60 ✓ Stypendia MNiSW dla studentów SGGW 61 ✓ SGGW liderem w konkursie MINIATURA 3 61 ✓ Prestiżowy grant Proof of Concept ERC dla profesor Magdaleny Król 62 ✓ Nominacja do Paszportów „Polityki” dla dr hab. Urszuli Zajączkowskiej 63 ✓ Biuro Karier SGGW 63 <ul style="list-style-type: none"> ✓ „Droga do sukcesu jest zawsze w budowie” – chcemy ją budować razem z Tobą! 63
★ Nauka			
<ul style="list-style-type: none"> • Król puszczy jest tylko jeden 23 • Pięć lat działalności Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego - Konsorcjum Naukowego „Zdrowe Zwierzę - Bezpieczna Żywność” 25 • Zwycięskie projekty SGGW 27 • Badania naukowe prowadzone w Instytucie Biologii SGGW 30 • Mały zbiornik wodny w zlewni Potoku Służewieckiego 35 			
◆ Uczelnia			
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Nauczanie zdalne w SGGW 37 ◆ Zdalne posiedzenie Senatu SGGW 40 ◆ Systemy motywacyjne Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego 41 			

Agricola

Periodyk

Wydawca: **Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie**
 Adres: ul. Nowoursynowska 166, 02-787 Warszawa

Adres redakcji: **Biuro Promocji SGGW**
 Kontakt: promocja@sggw.edu.pl
 ul. Nowoursynowska 166, bud.10, pok. 12
 02-787 Warszawa

Redakcja: Paulina Górnicka, Anita Kruk, Anna Pieniążek, Anna Żuchowska

Zdjęcia: Stanisław Klucznik, Katarzyna Skowrya, Małgorzata Trzak

Skład: skladgazet.pl, info@skladgazet.pl

Druk: ZAPOL Sp.J., al. Piastów 42, 71-062 Szczecin

Nakład: 1000 szt.
 ISSN 1640-4734

Profesor Adam J. Zięcik 95. Doktorem Honoris Causa SGGW

Doktorzy habilitowani i nowo promowani doktorzy

▲

fot. archiwum SGGW

21 listopada 2019 roku najwyższą godność akademicką Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie – tytuł doktora honoris causa otrzymał Profesor Adam Janusz Zięcik – członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk i jej wiceprezes w latach 2013–2015, wybitny badacz i nauczyciel akademicki, twórca szkoły endokrynologii rozrodu zwierząt, członek Rady Naukowej Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie oraz licznych stowarzyszeń naukowych krajowych i międzynarodowych, założyciel Towarzystwa Biologii Rozrodu.

Podczas uroczystości, która odbyła się w Auli Kryształowej, pod przewodnictwem Jego Magnificencji Rektora SGGW

prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego, zostały również wręczone dyplomy doktorom habilitowanym i doktorom.

Swoją obecnością uroczystość uświetnili: postowie na Sejm RP dr Czesław Siekierski i dr Kazimierz Plocke, JE ks. bp. Antoni Pacyfik Dydyca, wiceprezesa PAN prof. dr. hab. Romuald Zabielski i prof. dr. hab. Stefan Malepszy, rektorzy i przedstawiciele polskich i zagranicznych uczelni: dr. hab. Andrzej Mastalerz, prof. AWF, wiceprzewodniczący KRASP; prof. dr. hab. Mirosław Wielgoś (WUM); prof. dr. hab. Klaudiusz Baran (Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina), prof. dr. hab. Tadeusz Krzymowski dr h.c. (były rektor ART w Olsztynie), prorektorzy: prof. dr. hab. Marek Koziorowski (Uniwersytet Rzeszowski), prof. Anar Hatamov (Azerbejdżański Państwowy Uniwersytet Rolniczy w Gandzy),

wybitni naukowcy – współpracownicy prof. Adama J. Zięcika: prof. Ilpo Huhtaniemi z Imperial College Londyn, prof. Maria Alevizaki z Uniwersytetu Medycznego w Atenach, prof. Marek Zygmunt z Uniwersytetu w Greifswald w Niemczech, prof. Nafis Rahman z Uniwersytetu w Turku w Finlandii.

Na uroczystość przybyli doktorzy honoris causa SGGW: prof. dr hab. Tomasz Borecki, prof. dr hab. Andrzej Pisula, prof. dr hab. Czesław Waszkiewicz oraz przewodniczący

Rady SGGW prof. dr hab. Marek Bryx, członkowie rodzin, współpracownicy i przyjaciele doktora honoris causa, doktorów habilitowanych i doktorów.

Prof. Adam J. Zięcik jest 95. doktorem honoris causa w historii SGGW. O nadanie tytułu wnioskował Wydział Medycyny Weterynaryjnej, a promotorem w postępowaniu i autorem laudacji był prof. dr hab. Zdzisław Gajewski, kierownik Katedry Chorób Dużych Zwierząt z Kliniką Instytutu Medycyny Weterynaryjnej SGGW w Warszawie. ▲

Przemówienie JM Rektora SGGW prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego

fot. archiwum SGGW

**Szanowni Panowie Posłowie!
Ekszelencjo, Księżo Biskupie!
Magnificencje! Szanowni Państwo!**

Zebraliśmy się, by wspólnie świętować ważne dla naszej uczelnianej społeczności wydarzenie. W poczet doktorów honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego przyjmujemy dziś Pana Profesora Adama Zięcika – znakomitego

uczonego i wybitnego organizatora życia naukowego w naszym kraju, członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk i jej wiceprezesa w latach 2013–2015, a obecnie członka Rady Naukowej Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie.

Ponadto do grona samodzielnych pracowników nauki dołączy dziś 16 doktorów habilitowanych, w tym 11

pracowników Uczelni, a dyplomy doktorskie odbierze 25 osób, w tym 11 pracowników SGGW.

Dzisiejsza uroczystość to nie tylko piękna akademicka tradycja. To również świadectwo tego, jak ważna w naukowym życiu jest kontynuacja oraz umiejętność korzystania z doświadczeń, wiedzy i życiowej mądrości poprzednich pokoleń. Doskonale wiemy, że w pracy naukowej, tak jak w życiu, potrzebujemy autorytetów. I chętnie się do nich odwołujemy, wskazując młodym pokoleniom cenne wzorce.

Dlatego tak bardzo cieszy nas obecność uznanego specjalisty w dziedzinie biologii i endokrynologii rozrodu zwierząt Pana Profesora Adama Zięcika, któremu Senat, na wniosek Rady Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, Uchwałą z 24 czerwca bieżącego roku nadał tytuł doktora honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Panie Profesorze,

to dla SGGW wielki zaszczyt i z radością wpisujemy Pana nazwisko na karty historii Uczelni. Pańskie – uznane na międzynarodowym forum – odkrywcze badania, zaangażowanie w upowszechnianie osiągnięć naukowych oraz wybitny dorobek publikacyjny i organizacyjny są bez wątpienia wzorem do naśladowania dla kolejnych pokoleń naukowców.

Serdecznie gratuluję zaszczytnego wyróżnienia i witam w gronie doktorów honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Życzę Panu wszelkiej pomyślności, kolejnych sukcesów i jeszcze wielu twórczych lat w służbie nauki.

Szanowni Doktorzy Habilitowani!

Jako naukowcy mamy realny wpływ na przyszłość nas wszystkich. Coraz powszechniej i coraz głośniejsz bowiem młode pokolenia upominają się o stanowisko ludzi nauki w wielu ważkich kwestiach. Słusznie podkreślają, że tylko nauka wskaże, jak zatrzymać niekorzystne działania człowieka na planetę i nauczy, jak żyć w zgodzie z naturą. Przed Państwem więc poważne zadanie i znacząca do odegrania rola.

Na Was spocznie również odpowiedzialność za rozwój naukowy młodszych kolegów. Jako ich promotorzy wskażecie kierunek, w którym będą podążać, sięgając po kolejne stopnie naukowe. Sprawując nad nimi opiekę naukową, pamiętajcie także o podnoszeniu własnych kompetencji, by zawsze być dla nich wzorem i inspiracją.

Życzę Państwu, by praca dostarczała Wam satysfakcji z podejmowanych wyzwań naukowo-badawczych, dydaktycznych i organizacyjnych, a ambitne plany, których realizacji się podejmiecie, owocowały innowacyjnymi rozstrzygnięciami i sukcesami, z których będziecie dumni.

Drodzy Doktorzy!

fot. archiwum SGGW

fot. archiwum SGGW

fot. archiwum SGGW

Serdecznie gratuluję sukcesu, który otwiera przed Państwem nowe możliwości. Stopień doktora to motywacja do dalszego rozwoju naukowego oraz prowadzenia badań naukowych. Pamiętajcie, że składając przysięgę doktorską, zobowiązujecie się nie tylko do godnego reprezentowania Uczelni. Przysięgacie swoją wiedzą służyć „prawdzie na zwycięstwo”. Te słowa, w czasach półprawd i niedomówień, nabierają szczególnego znaczenia. Waszym zadaniem, Drodzy Doktorzy, będzie więc poszukiwanie prawdy i akcentowanie jej znaczenia we wszystkich Waszych dokonaniach. Bo jako reprezentanci nauki nie możecie zapominać, że „podstawowe, uniwersalne zasady i wartości etyczne, na których opiera się integralność i wiarygodność nauki odnoszą się do przedstawicieli wszystkich, bez wyjątku, dyscyplin naukowych”.

Życzę Państwu, by dzisiejszy dzień zainspirował Was do podejmowania licznych wyzwań oraz śmiałej realizacji planów i zamierzeń zawodowych. Życzę Państwu sukcesów w pracy oraz pomyślności w życiu osobistym.

Gratuluje Państwa Promotorom!

Szanowni Państwo, to również Wasze wielkie święto. Przygotowaliście swoich wychowanków do godnego reprezentowania naszej Alma Mater. Wierzę, że nie zawiodą Waszych oczekiwań i z dumą będziecie mogli cieszyć się z ich osiągnięć.

Słowa podziękowań kieruję również do rodzin i przyjaciół bohaterów naszej uroczystości, którzy są dziś wśród nas i cieszą się z sukcesu swoich najbliższych.

Szanowni Państwo, bez Waszego wsparcia, wyrozumiałości i cierpliwości dzisiejszy sukces byłby pewnie trudniejszy do osiągnięcia, a ten dzień z pewnością nie byłby tak radosny.

Szanowni Państwo!

Dzisiejsza uroczystość to nie tylko indywidualny sukces każdego z promowanych dziś doktorów i doktorów habilitowanych. To również ogromny powód do radości dla całej społeczności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Świadczy bowiem o potencjale naukowym, badawczym i dydaktycznym Uczelni, z którego z roku na rok korzysta coraz większa grupa młodych naukowców.

W SGGW skupiamy się na działaniach, których celem jest zapewnienie kadrze akademickiej jak najlepszych warunków do rozwoju. Inwestujemy w rozbudowę zaplecza naukowo-wdrożeniowego. Powstające w Uczelni centra badawcze zostaną wyposażone w najnowocześniejszą aparaturę, która posłuży do prowadzenia innowacyjnych badań naukowych na światowym poziomie. Wdrożyliśmy motywacyjny system wynagradzania pracowników naukowych oraz System Wsparcia Finansowego Zespołów Badawczych.

fot. archiwum SGGW

Znacząco obniżyliśmy wymiar pensum dydaktycznego osobom najbardziej zaangażowanym w działalność naukową i badawczą.

Od dwóch lat systematycznie zwiększamy Własny Fundusz Stypendialny, z którego dofinansowanie na staż zagraniczny w renomowanych ośrodkach naukowych w ostatnich czterech latach otrzymały 94 osoby, w tym 27 doktorantów i 67 młodych naukowców.

W ubiegłym roku akademickim SGGW przystąpiła do programu „Doktorat wdrożeniowy”, w ramach którego prowadzone są obecnie dwa doktoraty: jeden w ramach dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo oraz jeden w ramach dyscypliny zootechnika i rybołówstwo.

Bieżący rok akademicki jest czasem intensywnego wdrażania postanowień Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Jej zapisy wprowadziły w uczelniach rozdział dydaktyki od nauki, co spowodowało konieczność organizowania struktury uczelni na nowych zasadach. Ponadto Ustawa pozostawiła w tym zakresie dużą autonomię, a to skutkuje zastosowaniem w szkołach wyższych różnych rozwiązań organizacyjnych.

Dziś wiemy także, że mimo dwuletnich konsultacji poprzedzających uchwalenie nowego Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce, nie ustrześliśmy się pewnych błędów. W najbliższym czasie niektóre przepisy będą wymagały korekty i dostosowania do aktualnych warunków.

Konstytucja dla Nauki wprowadziła także całkowicie nowy model kształcenia doktorantów, zastępując studia doktoranckie szkołami doktorskimi. Nowe prawo zmieniło status doktoranta ze studenta w pracownika nauki i ściślej wiąże go z badaniami. Każdy uczestnik szkoły doktorskiej będzie mógł kształcić się nieodpłatnie, otrzyma również stypendium, które pozwoli mu skupić się na pracy badawczej.

Ponadto nie będzie już podziału na studia stacjonarne i niestacjonarne. Według nowych przepisów kształcenie

fot. archiwum SGGW

doktorantów będzie się odbywać zgodnie z zapisami Regulaminu Szkoły Doktorskiej, który w SGGW wszedł w życie 1 października. Natomiast 15 października odbyła się pierwsza inauguracja roku akademickiego w utworzonej w kwietniu Szkole Doktorskiej, w której studia w 10 dyscyplinach rozpoczęło 40 doktorantów.

Szanowni Państwo!

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego to nowoczesny uniwersytet przyrodniczy, w którym „podstawą tożsamości (...) są profesjonalizm, dbałość o jakość, pracowitość oraz innowacyjność”, a działalność oparta jest na trzech filarach: dydaktycznym, naukowo-badawczym oraz innowacyjno – wdrożeniowym.

Społeczność Uczelni z pełnym zaangażowaniem działa na rzecz rozwoju Uczelni, realizacji założeń jej misji oraz umacniania pozycji w światowych rankingach szkół wyższych. A skuteczność tych działań potwierdza między innymi kolejny awans SGGW w rankingu najlepszych uniwersytetów świata. W najnowszym rankingu QS World University Rankings nasza Uczelnia jest wśród 16 sklasyfikowanych tam polskich uczelni.

Uczelnię wyróżniono również w Shanghai Ranking, w którym w kategorii Food Science & Technology SGGW otwiera drugą setkę najlepszych szkół wyższych na świecie.

Miło mi również poinformować Państwa, że 28 października bieżącego roku Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów podjęła decyzję o przyznaniu SGGW uprawnień do nadawania stopnia doktora nauk inżynierijno-technicznych w dyscyplinie informatyka techniczna i telekomunikacja.

Dzisiejsza uroczystość to nie tylko piękna akademicka tradycja. To również świadectwo tego, jak ważna w naukowym życiu jest kontynuacja oraz umiejętność korzystania z doświadczeń, wiedzy i życiowej mądrości poprzednich pokoleń.

Szanowni Państwo! Drodzy Goście!

Wszystkim bohaterom dzisiejszej uroczystości serdecznie gratuluję dotychczasowych osiągnięć. Życzę Państwu, abyście każdą chwilę wykorzystywali na twórczą pracę oraz realizację ambitnych przedsięwzięć. Bo, jak powiedział doktor honoris causa SGGW Jan Paweł II, „przyszłość zaczyna się dziś, nie jutro”.

Nie odkładajcie więc niczego na później. Kreujcie swoimi działaniami teraźniejszość, by stworzyć kolejnym pokoleniom solidne podwaliny do życia w bezpiecznych warunkach, w których człowiek, korzystając z osiągnięć nauki dba o potencjał natury oraz przyczynia się do harmonijnego rozwoju świata.

Życzę Państwu wszelkiej pomyślności, zarówno w życiu zawodowym, jak osobistym, oraz powodzenia w realizacji wszystkich planów i zamierzeń.

W swoim wystąpieniu **Profesor Adam J. Zięcik, doktor honoris causa SGGW**, podziękował za nadanie zaszczytnego

Laudacja prof. dr. hab. Zdzisława Gajewskiego

fot. archiwum SGGW

Szanowni Państwo!

Dzisiaj, na wniosek Rady Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, nadany zostanie Profesorowi Adamowi J. Zięcikowi, członkowi rzeczywistemu PAN zaszczytny tytuł doktora honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Został on poparty opiniami znamienitych recenzentów, panów profesorów doktorów honoris causa: Ilpo Huhtaniemi, Bernda Hoffmanna, Tomasza Janowskiego, wybitnych naukowców i kompetentnych znawców zagadnień, nad którymi pracował pan prof. Adam Zięcik. Ich ocena stanowi przede wszystkim wyraz uznania w kraju i na świecie wartości odkrywczych dorobku naukowego pana profesora Adama J. Zięcika. Jest również docenieniem Jego istotnych zasług w rozwoju nauki i badań w dziedzinie endokrynologii i biologii rozrodu.

Prof. Ilpo Huhtaniemi napisał: „biorąc pod uwagę wszystkie aspekty kariery naukowej i osiągnięcia naukowe profesora Adama Zięcika, mogę stwierdzić, że jest szczególnie wskazany do uzyskania tytułu doktora honoris causa na Państwa uniwersytecie.”

Prof. Bernd Hoffman stwierdził: „zgodnie z moim przekonaniem prof. Adam Zięcik jest wybitnym kandydatem do tytułu doktora honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie”

Prof. Tomasz Janowski swoją recenzję podsumował słowami: „uważam, że wyróżniając prof. dr. hab. A. Zięcika tytułem doktora honoris causa, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego słusznie honoruje Jego wybitne osiągnięcia naukowe, stworzenie znanej szkoły naukowej w obszarze endokrynologii rozrodu zwierząt, a także wysokie standardy zawodowe i etyczne”.

Magnificencjo Rektorze, Wysoki Senacie, Dostojny Profesorze, Wielce Szanowny Doktorze Honoris Causa, Czcigodny Ekscelencjo, Szanowne Panie, Szanowni Panowie!

Przypadł mi w udziale wielki zaszczyt i honor przedstawić sylwetkę profesora Adama Zięcika, członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk, wybitnego badacza i nauczyciela akademickiego, twórcy szkoły endokrynologii rozrodu zwierząt, której osiągnięcia budziły i nadal budzą uznanie zarówno w kraju, jak i za granicą. Prof. Adam Zięcik jest członkiem licznych krajowych i międzynarodowych towarzystw i stowarzyszeń naukowych, założycielem Towarzystwa Biologii Rozrodu, jednym z twórców Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk, wybitnym uczonym, światowej sławy endokrynologiem i fizjologiem rozrodu.

Takiej oto wybitnej osobistości Wysoki Senat SGGW w Warszawie nadaje godność doktora honoris causa.

Profesor Adam Zięcik urodził się 14 grudnia 1943 roku w Sancygniowie, w powiecie pińczowskim jako syn Edwarda i Marii z domu Miłkowskiej. Wychowywał się na Ponidziu w Sancygniowie, miejscowości Sancygniowskich, Dębowskich i Deskurów, w rodzinie, w której kult pracy, dzielenie się jej zdobyczami i poświęcenie tej pracy dla innych stawiane było na pierwszym miejscu. Studia ukończył w 1968 roku na Wydziale Zootechnicznym Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał w 1974 roku, doktora habilitowanego w 1983 roku, a tytuł profesora w 1991 roku. Od 1989 roku do chwili obecnej Profesor pracuje w Instytucie Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie, gdzie utworzył m.in. Zakład Mechanizmów Działania Hormonów, którym kierował przez 20 lat. W latach 1992–1995 oraz 1998–2000 pełnił tam funkcję zastępcy dyrektora ds. naukowych, a w latach 2000–2012 – dyrektora Instytutu.

W uznaniu dokonań naukowych Zgromadzenie Ogólne PAN wybrało profesora A. Zięcika w 2004 roku na członka korespondenta, a w 2016 roku na członka rzeczywistego PAN.

Profesor był członkiem Rady Dyrektorów Placówek PAN (2003–2011) oraz Przewodniczącym Rady Patronackiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W latach 2013–2015 był wiceprezesem PAN i przyczynił się do powołania Oddziału PAN w Olsztynie i Białymstoku z siedzibą w Olsztynie. Pełnił również funkcję wiceprezesa Oddziału.

W latach 1992–2008 był członkiem Stałego Komitetu International Conference for Animal Reproduction (ICAR), w latach 1998–2002 członkiem zarządu European Society for Domestic Animals Reproduction (ESDAR).

Profesor A. Zięcik odbył liczne długoterminowe staże naukowe w USA, Anglii, Finlandii, Niemczech, Izraelu, Hiszpanii i Japonii. Nawiązana przez Profesora współpraca naukowa zaowocowała skierowaniem na staże do najlepszych zagranicznych ośrodków naukowych łącznie kilkudziesięciu naukowców z Polski.

Wielką zasługą profesora A. Zięcika jest integracja trudnych do połączenia środowisk naukowych, rolników, biologów, lekarzy medycyny i weterynarii, w badaniach nad biologią rozrodu. Ten cel przyświecał powołaniu w Polsce Towarzystwa Biologii Rozrodu (TBR) oraz utworzeniu czasopisma Reproductive Biology (IF 1,880).

Profesor wiele uwagi poświęcał publikowaniu wyników badań, był lub jest nadal członkiem rad wydawniczych czasopism naukowych m.in.: Reproduction in Domestic Animals (2008–2017), Reproductive Biology (od 2001), Animal Science Papers and Reports (od 2008) i Domestic Animal Endocrinology (2001–2013).

Profesor Adam Zięcik w ramach swojej specjalności – fizjologii i endokrynologii rozrodu zwierząt – opublikował ponad 160 oryginalnych prac, kilkadziesiąt monografii i ponad 200 komunikatów naukowych. Jest współautorem trzech podręczników akademickich. W bazie Web of Science odnotowano 2810 cytowań i indeks Hirscha równy 29. Przeważająca część tych prac została opublikowana w czołowych światowych czasopismach: Endocrinology, Biology of Reproduction, Journal of Endocrinology, Reproduction (dawniej Journal of Reproduction & Fertility), Theriogenology.

Profesor A. Zięcik to także znakomity nauczyciel akademicki, wychowawca młodzieży. Promotor 14 przewodów doktorskich, recenzent 14 prac doktorskich i 9 habilitacyjnych, 12 postępowań o nadanie tytułu profesora oraz 5 o nadanie tytułu doktora honoris causa.

Profesor Adam Zięcik to wybitny uczyony, dla którego nauka jest sensem i celem życiowych zmagania. Naukę współtworzy, żyje nauką i dla nauki, w zgodzie z zasadami, które zostały mu

fot. archiwum SGGW

wpojone w domu rodzinnym. Można powiedzieć, że dla profesora A. Zięcika dwie rzeczy były i są istotne: wiedza, którą daje nauka, i poczucie sensu, które daje zastosowanie tej wiedzy.

Talent, jakim Dostojny Doktor Honoris Causa został obdarzony, dał mu możliwość tworzenia nauki w pokorze i pomnażania jej owoców dla dobra samej nauki, a nie dla czczej chwały i korzyści materialnych.

Wielką wartością twórczości naukowej profesora Adama Zięcika, jak również Jego działalności organizacyjnej i popularyzatorskiej jest to, że w mistrzowski sposób pokazuje, jak odkrywać sekrety przyrody, a przy tym nie stracić z oczu związanej z nią tajemnicy.

Głównym obszarem badawczym profesora Adama Zięcika była i jest fizjologia, endokrynologia oraz biologia rozrodu.

Do najważniejszych osiągnięć zaś należy zaliczyć odkrycie i po raz pierwszy opisanie obecności receptorów LH/hCG w tkankach pozagonadalnych samicy (endometrium, miometrium) na modelu świni i prace nad wyjaśnieniem ich fizjologicznej roli w procesie rozpoznawania ciąży i kontroli funkcji ciała żółtego przy udziale prostaglandyn, opisanie mechanizmu „krótkiej pętli” w wydzielaniu LH oraz wysunięcie nowej hipotezy „dwóch przełączników”, zmieniającej dotychczasowy paradygmat dotyczący mechanizmu regresji i przetrwania ciała żółtego w okresie wczesnej ciąży u świni.

Profesor A. Zięcik i współautorzy zwrócili również uwagę na dominującą rolę prostaglandyny E2 w ochronie ciała żółtego w okresie ustanowienia ciąży u świni.

Niezwykle cenne są badania profesora A. Zięcika, prowadzone we współpracy z zagranicznymi ośrodkami, dotyczące zastosowania koniugatu peptyd lityczny-βLH do doświadczalnego niszczenia nowotworów jajnika na modelach myszy i szczura.

Do Jego dokonań zaliczyć należy również opracowanie biotechnologicznych metod przyspieszenia dojrzałości płciowej loszek oraz synchronizacji rui i owulacji po porodzie.

Za swe osiągnięcia naukowe profesor Adam Zięcik otrzymał prestiżowe nagrody i wyróżnienia: nagrody Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki I stopnia, nagrodę Ministra Edukacji Narodowej, a także Medale Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego, Towarzystwa Biologii Rozrodu, Medal im. Michała Oczapowskiego PAN, stypendia: British Council, DAAD, Japońskiego Towarzystwa Wspierania Nauki (JSPS) i inne.

Profesor Adam Zięcik jest doskonale znany w świecie naukowych elit, dzięki swoim osiągnięciom i wielu publikacjom.

Jego umiejętność łączenia w mistrzowskich wykładach rzetelnej wiedzy, rozległej erudycji i zdolności dydaktycznego przekazu jest niezwykle ceniona nie tylko przez ludzi nauki. Wystąpienia Profesora na odczytach, konferencjach i seminariach gromadzą dziesiątki, a często nawet setki słuchaczy, pragnących zapoznać się z Jego poglądami i myślami.

Dostojny Doktorze Honorowy,

Wysoki Senat Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego przyznaje Tobie najwyższą godność akademicką, jaką jest tytuł doktora honoris causa i wpisuje Cię w poczet wybitnych i zasłużonych na polu nauki. Z tą chwilą Twój życiorys i dorobek stają się częścią dziedzictwa społeczności akademickiej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Jestem głęboko przekonany, że stanie się on wzorem do naśladowania dla każdego, kto wchodzi na trudną drogę kariery naukowej.

Plurimos annos, ad multos annos! ▲

Wręczenie dyplomów doktorom habilitowanym i promocja doktorów

fot. archiwum SGGW

Podczas uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa 16 osobom, w tym 11 pracownikom SGGW, wręczono dyplomy doktora habilitowanego w dziedzinach: nauk rolniczych, weterynaryjnych, leśnych, inżynieryjno-technicznych i społecznych. Promocje doktorskie odebrało 25 osób, w tym 11 pracowników Uczelni. W imieniu doktorów

habilitowanych i nowo promowanych doktorów podziękowanie władzom rektorskim, dziekańskim, kierownikom katedr, współpracownikom, rodzinom i najbliższym złożyli dr hab. Łukasz Uzarowicz z Instytutu Rolnictwa oraz dr Alicja Rzepecka z Instytutu Medycyny Weterynaryjnej.

Stopień doktora habilitowanego otrzymali:

Instytut Rolnictwa

- Jakub Bartłomiej Paderewski
- Magdalena Szymańska
- Łukasz Przemysław Uzarowicz

Instytut Medycyny Weterynaryjnej

- Magdalena Chłopecka
- Michał Janusz Czopowicz
- Beata Dolka
- Izabella Dolka
- Magdalena Agata Garncarz
- Anna Maria Pyziel (dyplom uznania)
- Michał Albin Skibniewski
- Olga Magdalena Szaluś-Jordanow
- Katarzyna Zabielska-Koczywąs

Instytut Nauk Leśnych

- Arkadiusz Piotr Gendek
- Dorota Agnieszka Zawadzka

Instytut Nauk Ogrodniczych

- Marcin Piotr Kubus

Instytut Inżynierii Lądowej

- Joost van Hoof

Instytut Ekonomii i Finansów

- Agnieszka Borowska

Instytut Nauk o Żywności

- Marcin Bryła

Instytut Nauk o Żywieniu Człowieka

- Renata Ewa Barczyńska-Felusiak

Stopień doktora otrzymali:**Instytut Rolnictwa**

- Joanna Groszyk

Instytut Medycyny Weterynaryjnej

- Martyna Danuta Puchalska
- Alicja Iwona Rzepecka (dyplom uznania)
- Bartłomiej Taciak

Instytut Nauk Leśnych

- Dorota Anna Kargul-Plewa
- Dawid Jan Sikora

Instytut Nauk Ogrodniczych

- Renata Patrycja Słomnicka (dyplom uznania)
- Małgorzata Targońska-Karasek (dyplom uznania)

Instytut Inżynierii Lądowej

- Marta Sybis

Instytut Nauk o Zwierzętach

- Gabriela Dorota Halik
- Marcin Świętek
- Agnieszka Warda

Instytut Ekonomii i Finansów

- Adam Aleksander Andrzejuk
- Mariusz Ryszard Dziwulski
- Magdalena Diana Kowalewska
- Sylwia Beata Małażewska

fot. archiwum SGGW

fot. archiwum SGGW

- Remigiusz Paweł Tunowski
- Joanna Żurakowska-Sawa

Instytut Nauk o Żywności

- Paula Kuźma
- Magdalena Ewa Reder
- Agnieszka Rękas (dyplom uznania)
- Kinga Samborska (dyplom uznania)
- Edyta Symoniuk (dyplom uznania)

Instytut Nauk o Żywieniu Człowieka

- Katarzyna Błaszczuk (dyplom uznania)
- Artur Wojciech Głuchowski (dyplom uznania)
- Monika Anna Krotki (dyplom uznania)
- Katarzyna Ewelina Nowicka
- Małgorzata Katarzyna Piecek (dyplom uznania)
- Marlena Pielak
- Olga Surata (dyplom uznania).

Gala Agrobiznesu oraz Konfrontacje „Drogi do AgroSukcesu”

fot. AGRO – Magazyn Ludzi Przedsiębiorczych

W Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbyło się spotkanie rolników oraz przedsiębiorców działających w branży rolniczej, którzy za swą działalność otrzymali prestiżowe nagrody i wyróżnienia.

Gałę Agrobiznesu poprzedziły spotkania wybitnych praktyków z obszaru rolnictwa i agrobiznesu oraz kreatorów polityki rolnej ze studentami i kadrą naukową sześciu wydziałów uczelni, czyli IX Konfrontacje „Drogi do AgroSukcesu”. Organizatorem spotkań było Stowarzyszenie AgroBiznesKlub, redakcja „AGRO – Magazynu Ludzi Przedsiębiorczych” oraz SGGW.

W IX Konfrontacjach „Drogi do AgroSukcesu” na poszczególnych wydziałach udział wzięli eksperci:

Wydział Ekonomiczny gościł posła na Sejm RP dr. Czesława Siekierskiego, przez cztery kadencje eurodeputowanego, a w ostatniej kadencji przewodniczącego Komisji Rolnictwa Parlamentu Europejskiego. Spotkanie poprowadził Leon Wawreniuk, redaktor naczelny „AGRO – Magazynu Ludzi Przedsiębiorczych”.

Gośćmi Wydziału Rolnictwa i Biologii byli: Andrzej Chodkowski, Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz dr Aleksandra Hadzik, Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia

fot. AGRO – Magazyn Ludzi Przedsiębiorczych

Spółecznego. Spotkanie poprowadził Wojciech Petera, redaktor naczelny portalu PolskaWies24.pl.

Na Wydział Ogrodnictwa i Biotechnologii zawiązało rodzinne trio: Grażyna, Jan i Cezary Rokiccy, wybitni sadownicy z Białej Rawskiej (woj. łódzkie). Spotkanie poprowadził dr Janusz Gołos, Przewodniczący Rady Stowarzyszenia AgroBiznesKlub.

Wydział Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt gościł Leszka Galembę, wybitnego producenta trzody chlewnej w cyklu zamkniętym oraz jego syna Gilberta, absolwenta tegoż wydziału.

Wspólnym gościem Wydziału Technologii Żywności oraz Wydziału Żywnienia Człowieka był Lech Krukowski, zdobywca tytułu Wybitny Agropresiębiorca RP 2012, twórca i właściciel firmy Victoria Cymes w Wałczu (woj. zachodniopomorskie), specjalizującej się w produkcji wysokiej jakości syropów zagęszczonych, świeżych soków, napojów, wody i musztardy. Victoria Cymes jako pierwsza firma w Polsce wdrożyła produkcję soków tłoczonych na zimno i utrwalanych metodą HPP. Spotkanie poprowadził Jerzy Byra, redaktor naczelny magazynu „Prestiż – Relacje Gospodarcze”.

Uroczyste podsumowanie IX Konfrontacji „Drogi do AgroSukcesu”, którego gospodarzem był prof. dr hab. Wiesław Bielawski – Rektor SGGW, odbyło się w Pałacu Rektorskim. W spotkaniu uczestniczył również prof. dr hab. Kazimierz Tomala – Prorektor ds. Dydaktyki.

Otwierając Galę Agrobiznesu, która jak co roku odbyła się w Auli Kryształowej SGGW, profesor Wiesław Bielawski – Rektor SGGW mówił: *Każda edycja tego ważnego wydarzenia to wielkie święto przedstawicieli rolnictwa. I doskonała okazja, by nauka spotkała*

się z praktyką – z korzyścią dla każdej ze stron [...]. Spotkania z Państwem są doskonałą okazją do zapoznania się z Waszymi doświadczeniami, wysłuchania opinii na temat nowych rozwiązań i technologii oraz ich zastosowania w codziennej pracy. A istotne wskazówki oraz praktyczne porady to dla naszych studentów, którzy mają okazję zapoznać się z Państwa osiągnięciami, z pewnością cenne zawodowe doświadczenie [...]. Wiemy już, że tylko nowoczesne i dobrze wyposażone gospodarstwa mogą być konkurencyjne na unijnym rynku. Z roku na rok rośnie również świadomość, jak istotne jest wdrażanie do gospodarki innowacyjnych rozwiązań z różnych obszarów naukowych. I tu ogromną rolę odgrywa Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego. Nasi naukowcy prowadzą liczne projekty badawcze i naukowo-wdrożeniowe, których założeniem jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego oraz rozwój społeczno-gospodarczy kraju. Wyniki tych prac badawczych znajdują coraz szersze zastosowanie w różnych gałęziach gospodarki.

Podczas Gali Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jan Krzysztof Ardanowski wręczył szyszaki i szable oficerskie laureatom konkursu Agropresiębiorca RP, honorowe odznaki „Zasłużony dla Rolnictwa” oraz nagrody uczestnikom rankingu AgroKlasa ODR, czyli redakcjom miesięczników wydawanych przez Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego. Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Adam Kwiatkowski wręczył listy z podziękowaniem Prezydenta RP Andrzeja Dudy za wkład w organizację Dożynek Prezydenckich w Spale.

O zmianach klimatu i ich następstwach - KRASP, SGGW I IPWC

26 listopada 2019 r. w Centrum Wodnym SGGW odbyła się konferencja naukowa połączona z debatą ekspercką, stanowiąca ważny głos w dyskusji na temat pogłębiającego się światowego kryzysu klimatycznego i środowiskowego. W wystąpieniach konferencyjnych odniesiono się w sposób szczególny do zmian zachodzących w polskim leśnictwie i rolnictwie oraz wyzwań, z którymi muszą pilnie zmierzyć się zarówno rządzący, jak i społeczeństwo. Jak zgodnie podkreślili referenci, u podstaw globalnego kryzysu leży działalność człowieka. Organizatorami wydarzenia były: Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz Instytut Problemów Współczesnej Cywilizacji im. Marka Dietricha.

Jaki jest stan naszej planety? Co w największym stopniu potęguje kryzys/efekt cieplarniany? Jakie działania podjąć w obliczu potęgi kryzysu? Jak zwiększyć obywatelską odpowiedzialność za gospodarowanie? Jak zatrzymać wodę, której w Polsce jest tak mało? Jak gospodarować ekosystemami leśnymi, żeby utrzymać trwałość i ciągłość pełnionych przez nie funkcji? W jakim kierunku powinno zmieniać się rolnictwo, mając na względzie przewidywane uwarunkowania klimatyczne?

Zagadnienia te były głównymi tematami konferencji pt. „Zmiany klimatu i ich następstwa”, podczas której referaty wygłosili: prof. dr hab. Szymon Malinowski, dyrektor Instytutu Geofizyki, Zakład Fizyki Atmosfery Uniwersytetu Warszawskiego (Globalne ocieplenie: mechanizmy i perspektywy); prof. dr hab. inż. Kazimierz Banasik, prorektor ds. rozwoju SGGW, Katedra Inżynierii Wodnej i Geologii Stosowanej SGGW i prof. dr hab. inż. Tomasz Okruszko, dyrektor Instytutu Inżynierii Środowiska SGGW (Problematyka wodna w świetle zmian klimatu); prof. dr hab. Bogdan Brzeziecki, kierownik Katedry Hodowli Lasu SGGW (Zmiany klimatu i ich następstwa dla ekosystemów leśnych); dr hab. Jerzy Kozyra, Zakład Biogospodarki i Analiz Systemowych, Instytut Uprawy i Nawożenia w Puławach IUNG-PIB (Następstwa zmian klimatu w rolnictwie).

fot. archiwum SGGW

Konferencję otworzył prof. dr hab. Tomasz Borecki, dyrektor Instytutu Problemów Współczesnej Cywilizacji im. Marka Dietricha, rektor SGGW w latach 2002–2008. Jak podkreślił, w działalności IPWC tematyka dotycząca klimatu i środowiska naturalnego zajmuje szczególną pozycję, a odbywająca się konferencja jest trzecim wydarzeniem współorganizowanym przez IPWC w ostatnim czasie.

Konferencję swoją obecnością zaszczyliło wielu gości, a wśród nich: przewodniczący KRASP, rektor Politechniki Warszawskiej, prof. dr hab. Jan Schmidt; wiceprzewodniczący KRASP, rektor SGGW, prof. dr hab. Wiesław Bielawski; przewodniczący Komisji ds. Komunikacji i Odpowiedzialności Społecznej KRASP, b. rektor Uniwersytetu SWPS, prof. dr hab. Andrzej Eliasz; przewodniczący Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prof. dr hab. Zbigniew Marciniak; rektorzy warszawskich uczelni poprzednich kadencji – prof. dr hab. Marek Krawczyk (Warszawski Uniwersytet Medyczny), prof. dr hab. inż. Alojzy Szymański (SGGW), prof. dr hab. inż. gen. Bogusław Smólski (WAT), sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu Małgorzata Golińska, prof. dr Jerzy Nitychoruk, rektor Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, prof. dr hab. Zbigniew Kruszewski, rektor Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku, dr Grzegorz Koc, prorektor

fot. archiwum SGGW

Państwowej Uczelni Zawodowej im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie.

Rektor SGGW, prof. dr hab. Wiesław Bielawski, dziękując za zorganizowanie w Uczelni konferencji na tematy, które są kluczowe dla naszej cywilizacji, powiedział m.in.: *Tematyka dzisiejszego spotkania jest istotna nie tylko z naukowego punktu widzenia. To problem, który dotyka bezpośrednio każdego z nas, dlatego wszyscy zgodnie powinniśmy podjąć radykalne kroki zmierzające do zachowania równowagi w przyrodzie. To nasz moralny obowiązek.*

[...] Pora zdać sobie sprawę, że rzeczywisty wpływ na skalę i charakter tych negatywnych zmian ma nasze destrukcyjne „wykorzystywanie” ziemi. A rosnące tempo tych zmian zmusza nas do podjęcia natychmiastowych działań.

Prof. Jan Schmidt, Przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, podkreślił wagę, jaką KRASP przywiązuje do dialogu ze społeczeństwem, czego wyrazem było m.in. powołanie Komisji ds. Komunikacji i Odpowiedzialności Społecznej oraz jej współpraca z Instytutem Problemów Współczesnej Cywilizacji w zakresie organizacji wydarzeń podejmujących ważne i często kontrowersyjne tematy. W te działania wpisuje się konferencja „Zmiany klimatu

i ich konsekwencje”, która nawiązuje do Apelu Prezydium KRASP z września 2019 r. do władz państwowych, samorządowych i wszystkich obywateli, a zwłaszcza wszystkich członków społeczności akademickiej o podjęcie pilnych, skutecznych działań w odpowiedzi na kryzys klimatyczny i środowiskowy.

Na potrzebę nowej jakości kontaktu ze społeczeństwem zwrócił uwagę prof. Andrzej Elias, Przewodniczący Komisji ds. Komunikacji i Odpowiedzialności Społecznej KRASP. Dialogu społecznego wymaga coraz więcej kwestii wzbudzających społeczne kontrowersje, nie tylko związanych z kryzysem klimatycznym, ale również GMO, stosowania szczepionek i wieloma innymi. Środowisko akademickie powinno na każdym poziomie edukacji uczyć selekcji i weryfikacji informacji, krytycznego myślenia i pojmowania świata w całej jego złożoności oraz kształtować postawy obywatelskie w duchu solidarności i odpowiedzialności za innych.

Autorzy referatów podkreślili, że zarówno raporty naukowe, jak i analizy ONZ i agencji Unii Europejskiej są jednoznaczne w ocenie powagi globalnego kryzysu. Naukowcy biją na alarm i apelują o podjęcie skutecznych działań, wskazując, że rocznie emitujemy 40 miliardów ton dwutlenku węgla. Wydobywanie i spalanie paliw kopalnych, niewłaściwe gospodarowanie,

fot. archiwum SGGW

intensywne użytkowanie ziemi, nadmierne spożycie i marnotrawstwo żywności potęgują efekt cieplarniany i kryzys środowiska. Podjęcie skutecznych działań utrudnia bardzo szybki przebieg zmian klimatycznych i środowiskowych, ich nieprzewidywalność, a także wciąż zbyt niska świadomość społeczna.

Jak podkreślił prof. Szymon Malinowski, wybitny fizyk atmosfery, błyskawicznie wracamy do przeszłości sprzed dziesiątek milionów lat. W ostatnich 150 latach (1850–1980) średnia temperatura globu wzrosła o więcej, niż spadała przez wcześniejsze pięć tysięcy lat. Od lat osiemdziesiątych podgrzaliśmy planetę o kolejne 0,5°C. W ciągu ostatnich 200 lat stężenie CO₂ w atmosferze wzrosło o ponad 40% i rośnie o niemal 1% wartości wyjściowej rocznie.

Jak wskazuje prof. Bogdan Brzeziecki z Katedry Hodowli Lasu, autor licznych publikacji na temat funkcjonowania ekosystemów leśnych, następstwa zmian klimatycznych są widoczne już zarówno w Polsce, jak i w Europie. Konsekwencją ocieplenia klimatu będzie m.in. wymiana gatunkowa drzew z iglastych na liściaste, dla niektórych gatunków wręcz dramatyczna. Jeśli prognozy się potwierdzą, w okresie 2071–2100 z polskiego krajobrazu znikną świerk i sosna. W obecnej sytuacji najważniejszym zadaniem jest podjęcie działań mających na celu osłabienie skutków wszystkich niekorzystnych zjawisk oraz lepsze przystosowanie (adaptacja) lasów do różnego rodzaju zagrożeń.

Pora zdać sobie sprawę, że rzeczywisty wpływ na skalę i charakter tych negatywnych zmian ma nasze destrukcyjne „wykorzystywanie” ziemi. A rosnące tempo tych zmian zmusza nas do podjęcia natychmiastowych działań.

fot. archiwum SGGW

Podsumowując konferencję, prof. Tomasz Borecki podkreślił, że sytuacja, w jakiej znalazł się świat, jest wyjątkowo trudna. W niedalekiej perspektywie niektóre rejony świata, w tym tereny wokół basenu Morza Śródziemnego, które wydawały się być rajem, będą pustynnieć, kraje niebogate, staną się biedne. Wielkim problemem świata jest skala uwalniania dwutlenku węgla oraz dramatycznie pogarszająca się sytuacja wodna na świecie, podczas gdy to woda w decydującym stopniu determinuje rozwój ludzkości. Zagrożone jest bezpieczeństwo żywnościowe ludzkości, której liczba każdego roku wzrasta o 80 milionów. Potrzebna jest nowa polityka gospodarcza, proekologiczne zmiany w produkcji rolniczej i przetwórstwie żywności, które powstrzymają pogłębianie kryzysu.

Świąteczne spotkanie Władz SGGW z Seniorami Uczelni

fot. archiwum SGGW

Jedną z pięknych tradycji kultywowanych w SGGW jest świąteczno-noworoczne spotkanie władz Uczelni z emerytowanymi pracownikami, organizowane pod nazwą Dzień Seniora.

W dniu 7 grudnia 2019 r. do wspólnego wigilijnego stołu, w świątecznej atmosferze zasiadło w Auli Kryształowej prawie 350 osób, a wraz z nimi władze rektorskie, kanclerz SGGW, dyrektorzy instytutów i dziekani wydziałów oraz przedstawiciele związków zawodowych.

Przewodnicząca Rektorskiej Komisji ds. Socjalnych, dr hab. Alina Daniłowska, prof. Uczelni, podkreśliła, że jest to wyjątkowe wydarzenie, a to że odbywa się w niezwykle uroczysty i piękny sposób jest zasługą zarówno władz SGGW, jak i samych zainteresowanych, którzy każdego roku licznie w nim uczestniczą. Obecność seniorów jest wyrazem poczucia przynależności do wspólnoty akademickiej Uczelni, nieustannego zainteresowania jej teraźniejszością i przyszłością.

Gospodarzem uroczystości był Rektor SGGW prof. dr hab. Wiesław Bielawski, który zwracając się do Seniorów mówił: „To Państwo, przez całe swoje życie zawodowe budowaliście prestiż i dzisiejszą pozycję naszej Alma Mater w kraju i za granicą. To Państwo, pozostawiliście w niej część samych siebie. Za to wszystko, chciałbym dziś serdecznie podziękować i życzyć Państwu dużo zdrowia, byście mogli jak najdłużej wspierać Uczelnię swoją cenną wiedzą i doświadczeniem.”

Podobnie jak w latach ubiegłych, Rektor przekazał informację, będącą podsumowaniem działalności SGGW w kończącym się roku, wskazując na główne wyzwania, zadania i wydarzenia, jakie miały miejsce w tym okresie. Do najistotniejszych należały zasadnicze zmiany prawne i organizacyjne, konieczne do wprowadzenia po wejściu w życie nowego Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce oraz uchwaleniu nowego Statutu SGGW. W ich efekcie od 1 października 2019 roku Uczelnia rozpoczęła działalność

fot. archiwum SGGW

w innej od dotychczasowej strukturze organizacyjnej i w nowej obsadzie kadrowej na stanowiskach kierowniczych. Rektor przedstawił również plany na 2020 rok, w tym w zakresie nowych inwestycji na terenie Kampusu SGGW.

Szczegóły dotyczące poszczególnych obszarów działalności przedstawili natomiast prorektorzy: ds. nauki prof. dr hab. Marian Binek, I zastępca Rektora; ds. dydaktyki prof. dr hab. Kazimierz Tomala; ds. rozwoju prof. dr hab. Kazimierz Banasik; ds. współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Michał Zasada oraz pełnomocnik rektora ds. współpracy z gospodarką prof. dr hab. Aleksander Lisowski.

Władze Uczelni złożyły Seniorom i osobom obecnym na uroczystości najlepsze życzenia świąteczne. Jego Magnificencja Rektor życzył, by Świąta Bożego Narodzenia były spokojne i radosne, a nowy rok był dla Uczelni i wszystkich Seniorów lepszy od poprzedniego. Życzenia złożyli także przewodniczący działających w SGGW związków zawodowych: dr inż. Jacek Bujko – przewodniczący NSZZ „Solidarność” SGGW i dr Wojciech Oźga – przewodniczący Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Seniorzy doceniają i każdego roku bardzo czekają na świąteczne spotkanie z władzami Uczelni w gronie swoich koleżanek, kolegów, byłych współpracowników i przełożonych. Dla większości z nich SGGW przez wiele lat była drugim domem, dlatego wciąż interesują się sprawami Uczelni, szczytą jej sukcesami i chcą nadal uczestniczyć w jej życiu. Każdego roku z wielkim wzruszeniem upamiętniają minutą ciszy osoby, które odeszły na zawsze.

O seniorach SGGW i potrzebach tej grupy uczelnianej społeczności dużo wiedzą wspomagający ich na co dzień, znani i cenieni przez nich pracownicy Sekcji Socjalnej. To te osoby każdego roku planują i organizują Dzień Seniora i to im właśnie Rektor prof. W. Bielawski podziękował za przygotowanie uroczystości. Rektor złożył także serdeczne podziękowania uczelnianym zespołom artystycznym Ludowemu Zespołowi Artystycznemu „Promni”, Squer Dance oraz Chórowi Akademickiemu SGGW, które swoimi występami uświetniły Dzień Seniora.

100 lat Koła Naukowego Leśników

fot. archiwum SGGW

W dniu 17 stycznia 2020 r. w Instytucie Nauk Leśnych odbyła się konferencja poświęcona 100-leciu działalności Koła Naukowego Leśników, największego koła naukowego w naszej Uczelni. W programie konferencji znalazły się sesje poświęcone roli kół naukowych w szkolnictwie wyższym, działalności Koła Naukowego Leśników jako nowoczesnej formy edukacji oraz sesja dotycząca 100-letniej historii tego Koła.

W roku 2019 Wydział Leśny Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie obchodził stulecie swojego istnienia. Jednym z ważnych elementów jego funkcjonowania jest Koło Naukowe Leśników, kontynuujące działalność powołanego w 1919 roku Koła Leśników. Do głównych celów tej organizacji statut zaliczał działalność samokształceniową, pomoc w zakresie naukowym i zawodowym oraz współpracę koleżeńską. Działalność ta realizowana była w kilku sekcjach, m.in. naukowej, wydawniczej, łowieckiej i towarzysko-gospodarczej. Do największych osiągnięć Koła Leśników należy prowadzenie własnej biblioteki, stworzenie kolekcji roślin i zwierząt, redakcja pisma „Głos Młodego Leśnika”

oraz wydanie wielu skryptów do przedmiotów wykładanych w programie studiów. Koło Leśników znacząco przyczyniło się do powstania Bursy SGGW w Rogowie.

Obecnie członkowie Koła Naukowego Leśników realizują przede wszystkim badania naukowe. Prowadzą też zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży, angażują się w działania popularyzujące wiedzę przyrodniczą i leśną oraz promują SGGW. W działalności koła uczestniczy corocznie około stu pięćdziesięciu studentów, zrzeszonych w kilkunastu sekcjach. W ostatnich latach funkcjonowały sekcje: botaniki, biometrii, edukacji, ekonomiki, entomologii, geomatyki, historii leśnictwa, hodowli lasu, łowiectwa, ornitologii, teriologii, turystyki, urządzania lasu, użytkowania lasu oraz Koło Młodych SiTLiD. W przeszłości działały m.in.: sekcje fitopatologii i mykologii leśnej, wymiany edukacyjnej, produktywności lasu, a także zespół Sygnalistów Myśliwskich „Akteon” w pierwszych latach swojego istnienia. W roli opiekunów sekcji działalność koła wspiera ponad dwudziestu pracowników Instytutu Nauk Leśnych.

Na konferencji Władze Uczelni reprezentował Prorektor ds. współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Michał Zasada,

fot. archiwum SGGW

który witając gości w imieniu Rektora SGGW prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego podkreślił, że studencki ruch naukowy w Polsce jest swego rodzaju fenomenem, gdzie elitarna grupa studentów, oprócz poznawania warsztatu badawczego, uczy się kontaktów międzyludzkich i współpracy. Wyraził radość z faktu, że w Kole Naukowym Leśników integrowane są różne badania i organizowane interdyscyplinarne obozy naukowe. Przypominając, jak wielu pracowników naukowych związanych jest z KNL podkreślił, że koło jest kuźnią kadr dla nauk leśnych.

Pełnomocnik Rektora ds. Kół Naukowych prof. dr. hab. Jan Niemiec otwierając konferencję odniósł się do historii koła, którego działalność ewoluowała od pomocy koleżeńskiej w kształceniu do badań naukowych, prowadzonych na szeroką skalę w kraju i za granicą. Przypomniał ostatni, XLVI Przegląd Dorobku Kół Naukowych SGGW, bardzo dobrze zorganizowany przez Koło Naukowe Leśników. Gratulował dużej aktywności i osiągnięć, do których należą m.in. najwyższe pozycje w rankingu kół naukowych SGGW w ciągu ostatnich kilkunastu lat. Podkreślając, że jest to wyjątkowa konferencja w ramach studenckiego ruchu naukowego, złożył życzenia członkom

i opiekunom koła oraz podziękowania władzom wydziału i instytutu wspierającym działalność KNL.

Dziekan Wydziału Leśnego prof. dr. hab. Henryk Żybura jako gospodarz wyraził radość, że na konferencję przybyło tak wielu gości, m.in. przedstawiciele Władz Uczelni, Ministerstwa Klimatu, Dyrekcji Generalnej oraz Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych, Regionalnej Dyrekcji LP w Warszawie, wielu nadleśnictw, Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Białowieskiego i Babiogórskiego Parku Narodowego, Polskiego Towarzystwa Leśnego, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa, Polskiego Związku Zrzeszeń Leśnych, a także prasy leśnej oraz działającej w branży leśnej firmy Taxus IT. Nie zabrakło przedstawicieli zaprzyjaźnionych kół naukowych leśników z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie i Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Bardzo licznie pojawili się pracownicy Instytutu Nauk Leśnych i absolwenci – dawni członkowie KNL. Prof. dr. hab. Henryk Żybura podkreślił, że konferencja jest ostatnim wydarzeniem wpisanym w cykl obchodów 100-lecia Wydziału Leśnego SGGW. Złożył podziękowania wszystkim wcześniejszym i obecnym członkom

i opiekunom Koła oraz wyraził swą wdzięczność dla organizacji i instytucji wspierających KNL.

Dyrektor Instytutu Nauk Leśnych prof. dr hab. Stanisław Drozdowski witając obecnych, byłych i przyszłych członków Koła Naukowego Leśników podkreślił, że koło naukowe to idealne miejsce dla młodych ludzi szukających czegoś więcej poza zwykłą edukacją, dające wyjątkową możliwość kontaktu z nauką, badaniami i doświadczeniami. Jest naturalnym łącznikiem pomiędzy nauczaniem na poziomie uniwersyteckim a zdobywaniem wiedzy w trakcie profesjonalnie prowadzonych badań naukowych.

Wykład „Student w realizacji misji uczelni” otworzył sesję „Rola kół naukowych w szkolnictwie wyższym”. Wygłosił go prof. dr hab. Tomasz Borecki, dr h.c. który wskazał jak ważne w procesie kształcenia są właściwe relacje między uczelnią a studentami. Przedstawił, jak w ujęciu historycznym ewoluowało rozumienie misji uczelni oraz roli organizacji studenckich. Jak podkreślił, misją uczelni jest wszechstronne kształtowanie sylwetki przyszłego absolwenta. Dlatego w działalności kół naukowych dopatrywać się należy możliwości kształtowania kompetencji społecznych i doświadczenia w kształtowaniu środowiska akademickiego, przedsiębiorczości, organizacji, aspiracji edukacyjnych wyższego poziomu. Realizacja tej misji jest możliwa wówczas, gdy studenci są na odpowiednim poziomie intelektualnym i wykazują dużą aktywność oraz inwencję własną w całym procesie kształcenia. Wskazał, że samorządy i koła naukowe mają charakter fundamentalny dla uczelni; łączą ludzi, którzy swoją pracą i zaangażowaniem wyrażają chęć zmieniania rzeczywistości. Podkreślił, że działając w kole naukowym można stać się odkrywcą. Działalność ta uczy współpracy z innymi studentami, nauczycielami, ale i praktyką. Osobiste zaangażowanie w badania daje inne spojrzenie na rzeczywistość. Uczy nowego sposobu myślenia, opartego na własnym doświadczeniu.

Podsumowując, prof. dr hab. Tomasz Borecki, dr h.c. powiedział: *Obserwując naszych absolwentów, którzy działali w czasie studiów w KNL, mogę stwierdzić, że uczy to aktywności na całe życie. Nie zmienili swojego zachowania po wyjściu z Uczelni, poszli w teren i tam tak samo są zaangażowani. Ci ludzie zmieniają rzeczywistość. Uważam, że działalność kół naukowych zasługuje na szczególną uwagę i na wielką pochwałę...*

O charakterze współpracy KNL z zewnętrznymi organizacjami można się było dowiedzieć z referatu „Współpraca kół naukowych z Lasami Państwowymi”, który przedstawił Wiesław Krzewina, dyrektor Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych. Nawiązał do połączenia nauki i biznesu w warunkach dynamicznie zmieniających się warunków otoczenia i wskazał, że obecnie otoczenie wymaga, aby leśnik, oprócz wiedzy fachowej, posiadał

fot. archiwum SGGW

Studencki ruch naukowy w Polsce jest swego rodzaju fenomenem, gdzie elitarna grupa studentów, oprócz poznawania warsztatu badawczego, uczy się kontaktów międzyludzkich i współpracy.

również inne kompetencje, takie, jakie studenci nabywają, bądź rozwijają w Kole Naukowym Leśników. Współpraca LP z KNL jest wielopłaszczyznowa; ze strony CILP podkreślił rolę wolontariatu, w którym uczestniczyli członkowie koła, m.in. przy obsłudze polskiego stoiska na Szczycie Klimatycznym ONZ COP24 w Katowicach, czy podczas Dni Ochrony Środowiska. To dzięki współpracy z KNL Lasy Państwowe przygotowały zarządzenie o wolontariacie, a na wypracowanym w ramach tej współpracy wzorcu budują system naboru wolontariuszy na terenie całego kraju.

Drugą część referatu wygłosiła Martyna Majda, która wskazała korzyści, jakie przyniosła jej działalność w KNL z punktu widzenia obecnego pracownika LP odpowiadającego za edukację i promocję. *Poznałam wielu ludzi z pasją, nauczyłam*

się lepiej zarządzać swoim czasem, ograniczyłam lęk przed wystąpieniami publicznymi. Droga do pracy na obecnym stanowisku w Lasach Państwowych zaczęła się właśnie tu, w Kole Naukowym Leśników. Jestem dumna, że mogłam być jego częścią!

Sesję zakończyły życzenia, gratulacje i adresy okolicznościowe od wielu firm i instytucji. Otwarcie i zakończenie sesji uświetnił występ Zespołu Sygnalistów Myśliwskich „Akteon”.

Sesję drugą „Działalność Koła Naukowego Leśników jako nowoczesna forma edukacji” rozpoczął wykład dr Marzeny Żylińskiej „Neurodydaktyka. Skąd się bierze motywacja”. Można było się dowiedzieć, jak funkcjonuje uczenie przyjazne mózgowi. Dzięki postępowi neuronauk możemy dziś zweryfikować stosowane powszechnie metody nauczania i obalić wiele mitów dotyczących motywacji. Dr M. Żylińska stwierdza, że tam, gdzie nie ma miejsca na ciekawość, ginie motywacja. Podkreśla, że człowiek angażuje się w to, w czym widzi sens i na co ma wpływ. Źródłem motywacji są także pozytywne relacje. Konkluzją wykładu było stwierdzenie, że wiele aktywności realizowanych w kołach naukowych buduje przestrzeń do powstania motywacji wewnętrznej, najbardziej efektywnej w procesie edukacji.

W dalszej części przedstawiono działalność sekcji Koła Naukowego Leśników, wykazując różnorodność zainteresowań i form działania jego członków. Znamiennym elementem konferencji było przyznanie tytułu „Zasłużony dla KNL” osobom i instytucjom, które wniosły znaczący wkład w rozwój koła na przestrzeni kilkudziesięciu lat.

Trzecią sesję, poświęconą historii KNL, rozpoczął wykład dr. hab. Jarosława Szabana, prof. UPP „W poszukiwaniu śladów zdarzeń minionych. Przyczynek do historii KNL SGGW”. Wykład ten był dla słuchaczy prawdziwą lekcją szacunku do historii. Prof. J. Szaban pokazał, że badania historyczne, odmienne od tych którymi zajmują się na co dzień studenci leśnictwa, mogą być ciekawe i pasjonujące. Odkrył

fot. archiwum SGGW

wspólne wątki w historii kół naukowych leśników z SGGW i Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Współczesną historię Koła Naukowego Leśników zreferowali jego ostatni opiekunowie: dr hab. Roman Wójcik (lata 1995-2000), dr hab. Patryk Rowiński (2001–2008) i dr inż. Robert Tomusiak (od roku 2008 do dziś). Zarysowali tło zainteresowań koła w poszczególnych okresach, najważniejsze dokonania i sukcesy. Próbowali oddać atmosferę, jaka towarzyszyła działalności w danym czasie.

Konferencja okazała się nie tylko podsumowaniem bogatej, 100-letniej działalności Koła Naukowego Leśników, ale również spotkaniem osób, którym bliski jest las i badania naukowe. Uświadomiła znaczenie kół naukowych w szkolnictwie wyższym, a w szczególności jak ważnym elementem Wydziału Leśnego SGGW jest Koło Naukowe Leśników. Pokazała jak dbać o historię i tradycję.

Niech wiedza, doświadczenie i umiejętności nabyte w trakcie działalności w Kole Naukowym Leśników przez kolejne pokolenia leśników dobrze służą polskiemu lasom i przyrodzie!

fot. archiwum SGGW

dr inż. Robert Tomusiak,
Katedra Urządzania Lasu, Dendrometrii i Ekonomiki
Leśnictwa, Instytut Nauk Leśnych SGGW ▲

Król puszczy jest tylko jeden

Żubr, bo o nim mowa, od wielu lat jest pod ścisłą ochroną i wymaga szczególnej opieki. Naukowcy ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie pod kierownictwem prof. dr hab. Wandy Olech-Piaseckiej z Katedry Genetyki i Ochrony Zwierząt Instytutu Nauk o Zwierzętach, starają się stworzyć mu odpowiednie warunki bytowania, pomóc współistnieć z mieszkającymi wokół ludźmi i uodpornić się na czyhające choroby. Jak wyglądają prowadzone badania i w jaki sposób wpływają na zwierzęta? Czy żubrom rzeczywiście coś grozi? I czy ludzie uwielbiają je i nie boją się stanąć oko w oko z królem puszczy?

Ważne monitoringi, bank genów i gatunek parasolowy

Naukowcy monitorują rozmieszczenie żubrów za pomocą obroży telemetrycznych. – *Mamy w tej chwili aplikację na smartfony, która pozwala zapisywać obserwacje bezpośrednie* – mówi prof. dr hab. Wanda Olech-Piasecka. – *Mamy także wyniki obserwacji bezpośrednich prowadzonych w terenie przez leśników. Bazując na tych informacjach staramy się określić, ile jest żubrów, jaki zajmują areał, jak się zachowują w ciągu sezonów zimowych i letnich, na jakim terenie przebywają i dlaczego, jak zmieniły swoje zwyczaje bądź jakie czynniki powodują, że one wybierają taki a nie inny kawałek powierzchni lasu.*

Ważnym badaniem jest również monitoring genetyczny, do którego wykorzystujemy zebrany od żubrów materiał biologiczny. Materiał pobiera lekarz weterynarii podczas badania żywego lub martwego zwierzęcia. Celem tych badań jest odpowiedź na pytanie, jak zmienna jest populacja żubra, jak się różnią poszczególne populacje między sobą, co możemy zrobić, żeby np. wzbogacić zmienność genetyczną którejś z populacji, w jaki sposób żubry się przemieszczają. – *Dodatkowo będziemy szukać pewnego związku pomiędzy genetyką a stanem zdrowia – podejrzewamy, że brak odporności na niektóre choroby może mieć w jakiś sposób podłoże genetyczne. Chcemy to sprawdzić* – dodaje prof. W. Olech-Piasecka.

Podczas pobierania materiałów do badań od żywego zwierzęcia pobierana jest m.in. krew, wymazy, próbki włosów. Wykonywana jest cała serologia, bakteryjna i wirusowa. Natomiast w przypadku śmierci, pobierane są różnego

fot. Ryszard Stasiewicz

rodzaju tkanki, robione są badania histologiczne. Pobierane są komórki rozrodcze, zarówno jądra, jak i jajniki. Materiał jest kriokonserwowany. – *Bank komórek rozrodczych posiadamy przede wszystkim dlatego, ponieważ nie wiemy, co będzie w przyszłości* – wyjaśnia Profesor. – *Boję się tego, że w pewnym momencie Europa zostanie kompletnie zablokowana, jeżeli chodzi o ruch żywych zwierząt. Może pojawić się jakaś choroba, która uniemożliwi transport z jednego rejonu do drugiego. Występowały już przypadki chorób obcych dla Europy, a mających negatywny wpływ na żubry, jak np. choroba błękitnego języka. Wtedy, gdy zablokowany będzie ruch żywych zwierząt, będziemy mogli transportować embriony.*

Materiały od żubrów kolekcjonowane są już od wielu lat, z całej Europy. Idea banku genów jest taka, że po dokonaniu badań wyniki mają być dostępne innym zespołom badawczym. Być może inne zespoły dołożą własne wyniki. W banku genów ważnym elementem jest baza danych, a dzięki współpracy, nauka może się rozwijać.

Monitoringi mają również za zadanie wykazać, jaka jest rola żubra w kształtowaniu środowiska. Ten gatunek pełni rolę parasola. Dla niego przygotowywane są łąki, dostarczany jest pokarm. Oczywiście, korzystają z tego inne zwierzęta. – *Robimy zdjęcia fitosocjologiczne na łąkach, które są użytkowane przez żubry w porównaniu do łąk, które nie są przez nie użytkowane. Robimy to w zagrodach, w których żubry bytują już od dłuższego*

czasu. Mamy dokładnie to samo środowisko za płotem i wewnątrz. I możemy porównać, jaka jest różnica w składzie gatunkowym, tudzież we wszystkich zmianach, jakie zostały przez zwierzęta wprowadzone. Działania prowadzone dla ochrony żubra wpływają pozytywnie na inne gatunki i wzrasta różnorodność biologiczna. Taki jest wpływ gatunku parasolowego. Nasze działania dla żubra i sam żubr powodują, że powstają tereny otwarte w mozaice leśnej, a w konsekwencji wiele gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla tych ekosystemów.

Efekty badań, choroby i przysięga lekarza weterynarii

Pojawiły się pierwsze wyniki badań prowadzonych nad żubrami. Ciekawostką jest, że stado prowadzone przez tę samą krowę, swoje zwyczaje powtarza co roku. Migracja stad krów jest niewielka, zaledwie kilkanaście kilometrów. Dzięki tym obserwacjom można przewidzieć, co będzie działo się ze stadem żubrów w danym sezonie. Oczywiście przy założeniu, że ta sama krowa nadal będzie prowadzić stado, a z reguły tak się dzieje przez kilka lat.

– *Aktualnie badamy i próbujemy odpowiedzieć na pytanie, jak żubry zachowują się w Puszczy Białowieskiej – tłumaczy prof. dr hab. W. Olech-Piasecka. – W tej chwili to jest nie ta sama puszcza, która była jeszcze niedawno. Mamy tu dużą powierzchnię porośniętą świerkami, które niszczyją. Powoduje to, że ten teren dla żubra jest nie do przebycia. Zwierzę wchodzi w pułapki, w związku z tym musi zmienić swoje trasy migracji i swoje przyzwyczajenia.*

Obserwując stado czasem zdarza się zauważyć, że jakiś osobnik odstaje od reszty, nie zachowuje się normalnie, a reszta stada nie interesuje się nim. Po wnikliwej obserwacji przeważnie okazuje się, że zwierzę jest chore. W takiej sytuacji należy je wyeliminować. Nie ma możliwości leczenia wolno żyjących zwierząt, ponieważ to jest bardzo duży stres dla nich, np. z powodu nagłego zamknięcia na jakiejś małej powierzchni i bliskiego kontaktu z człowiekiem. Natomiast, kiedy zwierzę jest na wolności, nie ma możliwości podawania leku w sposób precyzyjny. Leczenie może przynieść bardziej negatywne skutki niż sama choroba.

– *W Bieszczadach mamy w tej chwili pasożyty, które wchodzi żubrom do oczu – podaje przykład prof. dr hab. Wanda Olech-Piasecka. – Niestety, u żubra dopiero wtedy choroba jest zauważalna, kiedy pasożyty już robią swoje, uczynią spustoszenie i żubr ślepnie – oczy zachodzą bielmem. Zwierzę się obija o drzewa, bo nic nie widzi. To jest ogromny ból dla zwierzęcia – trze oko, żeby pozbyć się problemu. Te pasożyty są przenoszone przez muchy, co powoduje, że kolejne żubry w stadzie są zakażane.*

Zabicie zwierzęcia w takim przypadku, by chronić resztę stada jest konieczne i takie są zalecenia lekarzy weterynarii.

Dodatkowo będziemy szukać pewnego związku pomiędzy genetyką a stanem zdrowia – podejrzewamy, że brak odporności na niektóre choroby może mieć w jakiś sposób podłoże genetyczne.

Przysięga lekarza weterynarii mówi o tym, że ma on robić wszystko, aby zwierzę uniknęło cierpienia. Jeżeli widzi co się dzieje i zdaje sobie sprawę, że rokowania są niewielkie, to podjęcie decyzji o eliminacji jest jego obowiązkiem. Potem naukowcy otrzymują materiały do badań, m.in. w taki sposób uzupełniany jest bank genów.

Oko w oko z żubrem

Szansa, żeby spotkać żubra na terenie otwartym jest niewielka. Żubry widzą i słyszą znacznie wcześniej niż niejeden turysta. Ustawiają się wtedy frontem do człowieka i obserwują go. Jeśli uznają, że jest dla nich za blisko, to wtedy po prostu się odsuwają. Spotkania oko w oko z żubrami zdarzają się w okolicach Puszczy Białowieskiej i Puszczy Knyszyńskiej, gdzie rzeczywiście te zwierzęta są niepokozone przez człowieka. Oczywiście zdarzają się sytuacje, że człowiek przekroczy granicę bezpieczeństwa. W większości przypadków to właśnie jego nieodpowiednie podejście do sytuacji i brak wyobraźni decyduje o tym, co może się wydarzyć w kontakcie z 600 kg zwierzęciem. Bywają też sytuacje, kiedy ludzie prowadzący agroturystykę chcą mieć żubry za oknem (to świetna atrakcja według nich) i dokarmiają je – przyzwyczajają, że zwierzęta mogą dostać pożywienie w określonym miejscu. Problem pojawia się, kiedy sezon turystyczny się kończy, a prowadzący biznes przestają je dokarmiać. One nadal przychodzą i się upominają. Bywa, że wyrządzają szkody w obejściu. Niestety, wtedy też zaczynają się pretensje ze strony właścicieli posesji i pojawia się niechęć do żubrów. A przecież, w tym przypadku zdecydowanie winny jest człowiek.

Zdarza się, że problem pojawia się nie z winy człowieka. Tak dzieje się w przypadku, kiedy żubry niszczą pola uprawne. Naukowcy wychodzą temu naprzeciw i starają się, aby powstawały specjalne łąki w kompleksach leśnych z dala od pól uprawnych – to właśnie tereny leśne z łąkami są przyszłością żubra.

Materiał opracowała: Anita Kruk, Biuro Promocji SGGW
Konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Wanda Olech-Piasecka, Katedra Genetyki i Ochrony Zwierząt, Instytut Nauk o Zwierzętach SGGW

Pięć lat działalności Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego – Konsorcjum Naukowe „Zdrowe Zwierzę – Bezpieczna Żywność”

Konsorcjum Naukowe „Zdrowe Zwierzę – Bezpieczna Żywność” uzyskało status Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (KNOW) na mocy decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 maja 2015 r., na okres 5 lat – od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2019 r.

W skład KNOW weszły: jako lider Instytut Medycyny Weterynaryjnej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (do dnia 30 września 2019 r. Wydział Medycyny Weterynaryjnej), Wydział Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie, Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie, Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Jastrzębcu oraz Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

Organem ustawodawczym KNOW była Rada Programowa, obradująca czterokrotnie w ciągu roku. W sumie odbyło się 20 posiedzeń, podczas których przyjęto 26 uchwał. Organami doradczymi Rady Programowej były:

- Komisja Nauki – rozpatrująca wnioski oraz sprawozdania z projektów wyłanianych w ramach konkursów centralnych: projektów ESR (Early Stage Researcher), stypendiów naukowych POST-DOC i projektów promotorskich,
- Komisja ds. Rozwoju Młodej Kadry Naukowej – nadzorująca funkcjonowanie Zintegrowanej Szkoły Doktoranckiej,
- Komisja Stypendialna.

Administracja Konsorcjum prowadzona była przez Centralne Biuro KNOW oraz Biura Partnerów.

Celem Konsorcjum „Zdrowe Zwierzę – Bezpieczna Żywność”, który konsekwentnie realizowano od początku powołania KNOW była działalność projekcyjna, wspierająca rozwój nauk weterynaryjnych, zootechnicznych oraz nauk o żywieniu i żywności. Działalność ta odbywała się w dwóch głównych obszarach:

- 1) rozwój młodej kadry naukowej (kształcenie doktorantów, podnoszenie kwalifikacji naukowców oraz ich świadomości dotyczącej komercjalizacji wyników badań naukowych, wspieranie mobilności naukowców),
- 2) rozwój potencjału badawczego jednostek Konsorcjum i wzajemnej współpracy.

fot. archiwum SGGW

Od początku Konsorcjum przywiązywało dużą wagę do transparentności swojej działalności. Posiadało własną stronę internetową (<http://www.know.wmw.sggw.pl>), którą aktualizowano o bieżące wydarzenia, ważne z punktu widzenia działalności KNOW. Zamieszczano tam niezbędne informacje o partnerach Konsorcjum, o aktach prawnych związanych z jego działalnością, konkursach centralnych, konkursach wewnętrznych oraz o najważniejszych osiągnięciach KNOW.

Znaczącym osiągnięciem KNOW w obszarze rozwoju młodej kadry naukowej, było utworzenie unikatowej w skali kraju Zintegrowanej Szkoły Doktoranckiej, kształcącej 40 doktorantów. Doktoranci otrzymywali przyznawane w drodze konkursu stypendia naukowe, realizowali nowoczesny program studiów, oparty o praktyki naukowe u poszczególnych partnerów Konsorcjum, uczestniczyli we wspólnych szkołach letnich oraz odbywali miesięczne staże zagraniczne. Badania finansowane były w ramach projektów promotorskich, przyznawanych w drodze konkursu opiekunom naukowym doktorantów.

Dla osób ze stopniem naukowym doktora do 7 lat po doktoracie przyznawane były 6-miesięczne stypendia naukowe POST-DOC na staż w wiodącym ośrodku zagranicznym. W sumie przyznano 45 takich stypendiów. Ponadto, w drodze konkursów przyznano 57 projektów

badawczych ESR (Early Stage Researcher), każdy w wysokości 50 tysięcy złotych, na wykonanie badań pilotażowych, służących przygotowaniu dużych projektów badawczych finansowanych przez agencje zewnętrzne.

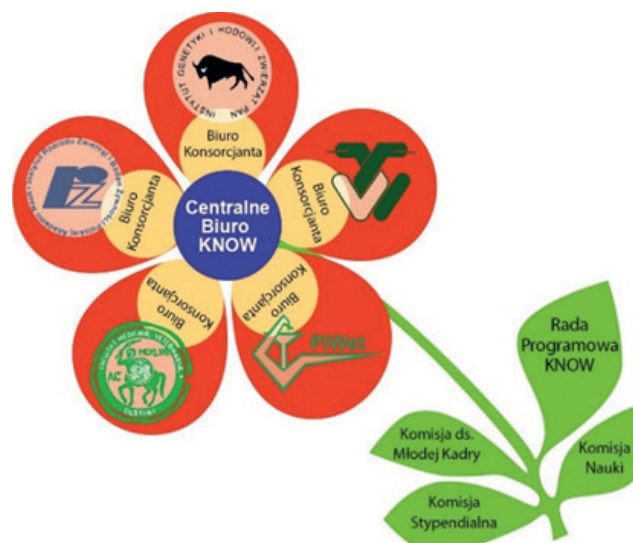
KNOW finansował również wyjazdy krótkoterminowe młodych naukowców na staże, warsztaty i kursy (306), a także brał czynny udział w konferencjach zagranicznych (309) i krajowych (191). Efekty tych działań są już widoczne, gdyż beneficjenci projektów ESR, stypendiów naukowych POST-DOC i wyjazdów krótkoterminowych uzyskują projekty badawcze z Narodowego Centrum Nauki, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, publikują prace w czasopismach JCR oraz nawiązują współpracę międzynarodową.

W ramach rozwoju potencjału badawczego jednostek tworzących KNOW powstały nowe laboratoria, uzyskano międzynarodowe i krajowe certyfikaty akredytacji laboratoriów, opracowano nowatorskie metody badawcze w ramach konkursów na wiodące laboratoria KNOW oraz dofinansowano 247 publikacji artykułów naukowych w czasopismach JCR z Q1 i Q2. Podnoszono również kwalifikacje kadry naukowej poprzez finansowanie kursów, warsztatów i szkoleń (228) oraz czynny udział w zagranicznych (383) i krajowych (136) konferencjach naukowych.

Konsorcjum KNOW przywiązywało dużą wagę do poziomu badań naukowych, konkurencyjnych w nauce światowej. Osiągnięcia naukowe pracowników dotyczyły m.in.: funkcjonalnej genomiki, immuno-onkologii, immunofarmakologii, toksykologii, epizootiologii oraz bioróżnorodności i metabolizmu substancji roślinnych jako składników żywności. W latach 2016, 2017 i 2018 Konsorcjum KNOW zorganizowało trzy własne sympozja naukowe oraz dofinansowało wiele innych sympozjów i konferencji, również w wymiarze międzynarodowym.

Konferencja podsumowująca działalność Konsorcjum Naukowego KNOW „Zdrowe Zwierzę – Bezpieczna Żywność” odbyła się 6 grudnia 2019 r. w Centrum Wodnym SGGW w Warszawie. Uczestniczyli w niej przedstawiciele Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, władze partnerów Konsorcjum, członkowie Rady Programowej i Komisji KNOW, pracownicy Biur Konsorcjum, naukowcy i doktoranci. Pięcioletnią działalność KNOW podsumował przewodniczący Rady Programowej prof. dr hab. Tomasz Motyl.

W imieniu władz SGGW oraz własnym podziękowaniem za współpracę i gratulacje złożył uczestnikom KNOW Prorektor ds. nauki, I zastępca rektora, prof. dr hab. Marian Binek. Podczas uroczystości zasłużonym uczestnikom KNOW i pracownikom biur partnerów Konsorcjum wręczono pamiątkowe statuetki i podziękowania. Doktorantom wręczono natomiast certyfikaty uczestnictwa w środowiskowych studiach doktoranckich

Ryc. 1. Organizacja administracyjna Konsorcjum Naukowego KNOW „Zdrowe Zwierzę – Bezpieczna Żywność”

fot. archiwum SGGW

w Zintegrowanej Szkole Doktoranckiej oraz pamiątkowe znaczki. Osoby, które obroniły prace doktorskie, otrzymały nagrody książkowe.

Zwieńczeniem spotkania była konferencja naukowa, podczas której w 3 sesjach zaprezentowano 5 wykładów i 10 komunikatów naukowych, w których przedstawiono wybrane osiągnięcia naukowe pracowników i doktorantów.

Niezwykłe efekty i sukcesy w działalności KNOW skłoniły uczestników Konsorcjum do wyrażenia chęci i złożenia deklaracji dalszej współpracy na niwie nauki.

prof. dr hab. Tomasz Motyl
przewodniczący Rady Programowej KNOW
kierownik Katedry Nauk Fizjologicznych
Instytut Medycyny Weterynaryjnej SGGW

Zwycięskie projekty SGGW

fot. archiwum SGGW

Pięć zespołów naukowych ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie wygrało konkurs „Platforma Startowa – Wschodni Akcelerator Biznesu”, realizowany przy udziale Puławskiego Parku Naukowo-Technologicznego, a współfinansowany w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach osi priorytetowej I, Przedsiębiorcza Polska Wschodnia, działania 1.1 Platformy startowe dla nowych pomysłów, Poddziałania 1.1.1. Dzięki dofinansowaniu projekty będą rozwijane i komercjalizowane w prężnie działających start-upach wdrażających wynalazki SGGW, przy pełnym wsparciu ze strony Uczelni.

Innowacyjne proszki miodowe dla przemysłu spożywczego i paszowego

- Kierownik projektu/pomysłodawca:
dr hab. Katarzyna Samborska
Wsparcie: dr inż. Artur Wiktor,
dr inż. Aleksandra Jedlińska

Celem projektu jest opracowanie technologii wytwarzania innowacyjnych proszków miodowych. Aktualnie, miód w proszku jest wytwarzany metodą suszenia rozpyłowego z zastosowaniem nośników suszarniczych, wśród których najpopularniejszym jest maltodekstryna. Innowacja w projekcie polega na zastąpieniu maltodekstryny przez inne składniki, co pozwala na wytworzenie produktów o tzw. czystej etykiecie, a także o mniejszej zawartości nośnika i poprawionych właściwościach biologicznych. Aktualnie rozpatrywana technologia jest na poziomie gotowości technologicznej 5, celem projektu jest weryfikacja i opracowanie technologii w skali rzeczywistej (podniesienie poziomu gotowości do 9).

Konkurencyjne, aktualnie dostępne na rynku rozwiązania dotyczące wytwarzania miodu w proszku opierają się na nośniku, którym jest maltodekstryna, nie wykazująca właściwości funkcjonalnych. Ponadto rozwiązania te pozwalają otrzymać proszek miodowy o maksymalnej zawartości miodu do 50% (reszta to nośnik – maltodekstryna). Natomiast stosowanie płynnego miodu w skali produkcyjnej jest ograniczone ze względu na trudności z dozowaniem i czyszczeniem linii

technologicznych. Innym negatywnym aspektem płynnego miodu jest jego krystalizacja i konieczność ponownego upłynnienia. Zaproponowane innowacyjne produkty są zgodne z tzw. mega trendami w produkcji żywności, do których należy zaliczyć m.in.: clean label (czysta etykieta), unikanie stosowania dodatków do żywności, zastępowanie ich produktami naturalnymi, poszukiwanie produktów o właściwościach funkcjonalnych. Innowacyjne proszki miodowe zawierają nawet do 80% miodu, a pozostałe składniki to błonnik lub mleko, wykazujące właściwości funkcjonalne. Badania pilotażowe wykazały, że otrzymane proszki miodowe charakteryzują się wysoką aktywnością biologiczną (aktywnością przeciwutleniającą, zawartością polifenoli), porównywalną z miodem w formie płynnej.

Uniwersalne prozdrowotne szczepionki startowe dla przetwórstwa spożywczego (szczepionki „szyte na miarę”)

- Pomysłodawca/zespół: dr inż. Katarzyna Neffe-Skocińska, dr hab. Dorota Zielińska

Celem projektu jest opracowanie i skonstruowanie innowacyjnych szczepionek startowych do fermentacji żywności. Innowacyjność produktu charakteryzuje się wykorzystaniem własnych drobnoustrojów z wewnętrznej kolekcji, pozyskanych z żywności tradycyjnej i regionalnej. Wykorzystanie podanego rozwiązania pozwoli wytworzyć produkty odznaczające się wysoką liczbą bakterii probiotycznych i dobrą jakością sensoryczną. Szczepionki będą indywidualnie dopasowywane do procesu produkcji.

Rozwój zarówno nowych technologii (poprzez modelowanie składu produktu, zwiększanie dostępności bioaktywnych składników) jak i pojawianie się proekologicznych trendów żywieniowych umożliwi pozyskanie nowej grupy świadomych konsumentów. Grupa ta staje się dla innowacyjnego producenta docelową. Decydującym czynnikiem dla konsumentów z tej grupy, nie jest tylko cena produktu, ale także zaplecze technologiczne przedsiębiorstwa, w tym dział badań i rozwoju produktów (ang. Research and Development – R&D) jak i sprawna komunikacja dotycząca wartości dodanych do produktów. Bakterie kwasu mlekowego są najczęściej stosowane w środkach spożywczych jako probiotyki i jako suplementy diety, ze względu na cenne właściwości technologiczne oraz długą historię bezpiecznego stosowania. Wyjątkowe cechy poprawy zdrowia są szczepozależne. Sugeruje się, że wybór odpowiedniego szczepu probiotycznego do stosowania w żywności lub w preparatach probiotycznych, powinien opierać się na jego zdolności do poprawy odpowiedzi immunologicznej jelit. Poszukiwanie nowych szczepów probiotycznych jest obecnie istotnym celem świata nauki i przemysłu. Naukowcy są zgodni, że izolacja i charakterystyka nowych szczepów jest wciąż potrzebna, szczególnie w krajach rozwijających się,

ale także w Polsce, głównie w celu projektowania żywności probiotycznej, gdzie wciąż jest ograniczony dostęp do szczepów probiotycznych, szczególnie wśród małych zakładów, na przykład mleczarskich. Opłacalność ze współpracy to przede wszystkim: możliwości praktycznego zastosowania wyników badań – dopasowana do stosowanej technologii procedura „know-how” dotycząca wytwarzania uniwersalnej szczepionki startowej; potencjalni odbiorcy – zakłady przetwórstwa spożywczego nastawione na rozwój innowacyjnych wyrobów z dodatkiem bakterii probiotycznych; sposoby transferu wyników projektu do gospodarki – prezentowanie wyników projektu na konferencjach naukowych, jak i na targach branżowych, publikacje w prasie branżowej.

ProgFood

- Kierownik projektu/pomysłodawca: dr inż. Elżbieta Rosiak

Celem projektu jest opracowanie matematycznych modeli prognostycznych obejmujących jako zmienne niezależne warunki produkcji i surowiec zainteresowanych przedsiębiorców. Opracowany model pozwoli na uzyskanie informacji o zachowaniu populacji bakterii w produkcie lub grupie produktów. Na tej podstawie możliwe będzie oszacowanie bezpieczeństwa produktu i bezpiecznego terminu przydatności.

Pomysł polega na wykorzystaniu narzędzi matematyczno-statystycznych do opisu zachowania populacji drobnoustrojów i oceny prawdopodobieństwa powtarzalności tego zachowania na podstawie danych empirycznych uzyskanych w trakcie cyklu przechowalniczego produktu z uwzględnieniem różnych wariantów warunków środowiska. Obecnie wiele firm nie wykonuje kosztownych badań mikrobiologicznych w całym cyklu przechowalniczym swoich produktów. Bez informacji jak szybko namnaża się mikroflora saprofityczna i patogenna trudno ustalać termin przydatności i bezpieczeństwo żywności. Często producenci zaniżają czas bezpieczeństwa produktów w obawie przed odpowiedzialnością prawną. Nie mają świadomości zagrożeń, które za pośrednictwem ich produktów trafiają do łańcucha żywnościowego. Precyzyjne prognozowanie ułatwi ocenę ryzyka mikrobiologicznego żywności, opracowanie planów bezpieczeństwa żywności, ograniczy marnotrawstwo żywności oraz projektowanie nowych produktów.

Technologia wytwarzania żywności o obniżonej zawartości poliamin jako potencjalnej Żywności Specjalnego Przeznaczenia Medycznego (ŻSPM) do zapobiegania lub łagodzenia neuropatii obwodowej u pacjentów onkologicznych poddawanych chemioterapii oraz do zapobiegania lub łagodzenia bólu u pacjentów poddawanych zabiegom chirurgicznym.

- Kierownik projektu/pomysłodawca: dr Krzysztof Szajko
Wsparcie: dr hab. Rafał Wołosiak, dr hab. Tomasz Florowski, dr hab. Krzysztof Dasiewicz, dr inż. Elwira Worobiej, dr inż. Marta Ciecierska

Pomysł dotyczy opracowania technologii zmniejszenia zawartości wybranych poliamin w procesie produkcji żywności z surowców naturalnych. Badania naukowe dostarczają obszernego zakresu wiedzy na temat poliamin w procesach przekazywania nerwowego, w tym sygnałów bólowych. Poprzez specjalną dietę, ubogą w poliaminy, stworzoną w oparciu o odpowiednio przetworzone surowce pokarmowe, zastosowaną u pacjentów można w pewnych okolicznościach zapobiegać lub łagodzić ból wynikający z aktualnego stanu ich zdrowia. Jak do tej pory nie została opracowana technologia pozwalająca wytwarzać produkty żywnościowe o obniżonej zawartości poliamin z naturalnych surowców pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, które same w sobie zawierają poliaminy. Realizacja pomysłu wytwarzania innowacyjnych produktów żywnościowych spełniających powyższe założenie składałaby się z: 1/opracowania procedur procesów technologicznych w zakresie różnych grup produktów spożywczych: przetworów mleka, zbóż, mięsa, owoców, warzyw i innych, 2/opracowania, w oparciu o innowacyjne produkty spożywcze, propozycji zbilansowanych pod względem energetycznym, odżywczym, zawartości witamin i minerałów zestawów posiłków dla pacjentów oraz 3/przeprowadzenie postępowań przygotowawczych (ekspertyzy, opinie środowiska lekarskiego) zmierzających do stworzenia podstaw projektu przeprowadzenia badań klinicznych opartych o zastosowanie innowacyjnej ŻSPM. Dotychczas w badaniach laboratoryjnych przeprowadzonych w SGGW udało się otrzymać wybrane produkty żywnościowe pozbawione poliamin według pomysłu autora, przy zachowaniu ich wartości odżywczej. Wyzwaniem technologicznym jest zatem rozszerzenie portfolio produktów oraz przełożenie technologii ze skali laboratoryjnej na skalę półtechniczną, a następnie przemysłową.

Produkt, który powstałby w wyniku realizacji pomysłu, byłby pierwszym w skali globalnej pokarmem stworzonym w oparciu o naturalne surowce spożywcze i mógłby stać się naturalnym czynnikiem wspomagającym lub ograniczającym użycie istniejących leków przeciwbólowych, często

Wykorzystanie podanego rozwiązania pozwoli wytworzyć produkty odznaczające się wysoką liczbą bakterii probiotycznych i dobrą jakością sensoryczną. Szczepionki będą indywidualnie dopasowywane do procesu produkcji.

mających negatywne skutki uboczne swojego działania. Zastosowanie produktu stworzonego w oparciu o naturalne surowce spożywcze dałoby zdecydowanie większy komfort życia pacjentów w stosunku do odżywiania zastępczymi produktami spożywczymi. Stanowiłby również podstawę diety dla pacjentów onkologicznych. Należy podkreślić, że produkt tworzyłby dla siebie rynek, gdyż nie ma taniej, przemysłowej metody wytwarzania żywności zubożonej w poliaminy. Wyniki badań podstawowych oraz podejmowane próby obniżenia dostępności poliamin innymi metodami uzasadniają podjęcie prac zaplanowanych w projekcie i ich sens ekonomiczny.

Powłoki funkcjonalne

- Pomysłodawca/zespół: dr inż. Tomasz Żelaziński, dr hab. inż. Adam Ekielski

Ideą pomysłu jest wytworzenie „inteligentnej” w pełni biodegradowalnej naturalnej biopowłoki o zmniejszonej przepuszczalności dla gazów i cieczy, nanoszonych metodą natryskową. Produktami wykorzystywanymi do produkcji powłok będą głównie naturalne polimery pochodzenia roślinnego wraz z dodatkami funkcyjnymi, które posłużą do wytworzenia innowacyjnej skrobi termoplastycznej TPS. Wytworzenie nowoczesnych powłok pozwoli zwiększyć możliwości aplikacji różnego rodzaju produktów ubocznych przemysłu rolno-spożywczego na potrzeby wytwarzania innowacyjnych biokompozytów wpisujących się w zasadę „zero waste”.

Funkcjonujące obecnie produkty biodegradowalne (opakowaniowe) to głównie wyroby z papieru (lub z dodatkiem celulozy), które należą do grupy surowców biodegradowalnych wysokopretworzonych. Ich głównym ograniczeniem jest skomplikowana i kosztowna produkcja surowca. Nowe produkty biodegradowalne, wzmacniane funkcjonalnymi powłokami na bazie TPS umożliwią wytwarzanie nowych biokompozytów, których główny składnik będą mogły stanowić uboczne materiały przetwórstwa rolno-spożywczego. Szersze wykorzystanie tych surowców jest korzystne zarówno ze względów ochrony środowiska, jak również warunków ekonomicznych.

Badania naukowe prowadzone w Instytucie Biologii SGGW

fot. archiwum SGGW

Instytut Biologii w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie został utworzony w 2019 roku w wyniku wprowadzenia Ustawy 2.0 i idącymi za tym zmianami struktury organizacyjnej Uczelni.

W skład Instytutu Biologii wchodzi 7 jednostek badawczych, a zakres prowadzonych w nich badań dotyczy zagadnień biologii komórek i tkanek zwierzęcych (Katedra Fizyki i Biofizyki, Samodzielny Zakład Nanobiotechnologii i Ekologii Doświadczalnej, Samodzielna Pracownia Biologii Nowotworów) oraz różnych aspektów biologii roślin i mikroorganizmów (Katedra Biochemii i Mikrobiologii, Katedra Botaniki, Katedra Fizjologii Roślin, Katedra Genetyki Hodowli i Biotechnologii Roślin). W Instytucie zatrudnionych jest 11 profesorów tytularnych, 6 profesorów uczelni, 11 doktorów habilitowanych, 74 doktorów i 12 magistrów, reprezentujących różne dyscypliny naukowe, przede wszystkim nauki biologiczne oraz rolnictwo i ogrodnictwo, ale także nauki o zdrowiu, nauki leśne, a nawet ekonomię i finanse.

W jednostkach, wchodzących obecnie w skład Instytutu Biologii, w latach 2017–2019 realizowano 69 projektów naukowych (na sumaryczną kwotę ponad 75 mln zł). W 2019 r. realizowanych było 49 projektów naukowych finansowanych przez podmioty zewnętrzne: Narodowe Centrum Nauki (38), Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (6), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (2), Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2), Europejską Radę ds. Badań Naukowych – ERC (1).

Wiodące badania prowadzone w Instytucie Biologii SGGW obejmują następujące zagadnienia:

Bioinformatyczne identyfikowanie nowych rodzin enzymów

Zespół kierowany przez dr. hab. Krzysztofa Pawłowskiego, prof. SGGW, zajmuje się bioinformatycznym identyfikowaniem nowych rodzin białek o potencjalnych właściwościach enzymatycznych, zwłaszcza rodzin białek odpowiadających

za przekazywanie sygnałów w komórkach. Badania dotyczą organizmów żywych ze wszystkich gałęzi drzewa życia, ze szczególnym uwzględnieniem białek ludzkich oraz białek mikroorganizmów patogennych zaangażowanych w mechanizmy chorobowe. W ostatnich latach największe osiągnięcia zespołu polegały na bioinformatycznym odkryciu i doświadczalnym scharakteryzowaniu (we współpracy z innymi zespołami z kraju oraz z USA) kilku nowych rodzin kinaz, m.in. CotH, SelO, SidJ, HopBF1, PEAK3. Grupa badawcza współpracując z zespołami z USA, Wielkiej Brytanii i Norwegii zajmuje się także wieloma innymi nowymi rodzinami enzymów, m.in. ADP-rybozylotransferazami, deubikwitynazami, acetylotransferazami, fosfatazami. Analiza nowych rodzin białek pozwala także na zwrócenie uwagi na tzw. pseudoenzymy, czyli członków rodzin białek enzymatycznych o prawdopodobnie utraconych zdolnościach katalitycznych, co zwykle wiąże się z nabyciem alternatywnych funkcji biologicznych.

Komplementarnym nurtem badań zespołu są wielkoskalowe analizy danych proteomicznych oraz powiązanych z nimi danych klinicznych w badaniach nowotworów u człowieka. Badania te są prowadzone we współpracy z zespołami ze Szwecji i USA.

Stosując szeroki wachlarz metod bioinformatycznych (m.in. analizy sekwencyjne, strukturalne, ewolucyjne) członkowie grupy doskonalą je i rozwijają, np. budując nowe metody analizy otoczeń genomicznych oraz doskonaląc metody analizy dopasowań sekwencji białkowych.

Immunologia nowotworów

Najważniejsze kierunki badań prowadzonych w zespole prof. dr hab. Magdaleny Król dotyczą immuno-onkologii, biologii nowotworu, wpływu hipoksji na rozwój komórki nowotworowej, terapii guzów litych, poszukiwania wskaźników prognostycznych i predyktorycznych potrójnie negatywnego raka piersi.

Jednym z głównych tematów badań jest opracowanie i testowanie nowej terapii komórkowej guzów litych. Problemy współczesnej terapii najczęściej polegają na trudnościach docierania leków przeciwnowotworowych do guzów litych, szczególnie do ich miejsc niedotlenionych. Miejsca niedotlenione przyciągają makrofagi, które posiadają zdolność migracji nawet do miejsc odległych od naczyń krwionośnych, niedostępnych dla leków czy innych komórek odpornościowych. Makrofagi mogą zatem stanowić dobry system dostarczania substancji do tych rejonów. W badaniach wykorzystywana jest „klatka” białkowa – ferrytyna jako nośnik leków, który może być transportowany przez makrofagi. „Klatka” ferrytynowa jest łatwo pochłaniana przez makrofagi, a następnie transportowana do guza i w aktywny sposób przekazywana komórkom nowotworowym. Jest to odkryty przez zespół mechanizm przekazywania ferrytyny do komórek nowotworowych – TRAIN

(ang. TRAnSfer of Iron-binding proteiN). Mechanizm TRAIN jest obecnie badany w ramach ERC Starting Grant. TRAIN wskazuje na nową drogę komunikacji między makrofagami a komórkami nowotworowymi, która może być wykorzystana do „przemycenia” leków antynowotworowych bezpośrednio do komórki nowotworowej, co stanowiłoby innowacyjną terapię komórkową guzów litych. ERC uznało ten projekt za jeden z dziesięciu najciekawszych w ostatnich 10 latach. Projekt realizowany jest we współpracy z jednostkami krajowymi (WUM oraz UW) oraz naukowcami z Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Włoch i Niemiec.

Drugim ważnym projektem realizowanym w zespole jest stworzenie klasyfikacji molekularnej potrójnie negatywnego raka piersi i wytypowanie nowych biomarkerów korelujących z chemiowrażliwością i przebiegiem choroby. Wynikiem końcowym badań będzie opracowanie nowego testu diagnostycznego, który przyczyni się do poprawy efektów leczenia. Projekt realizowany jest we współpracy z jednostkami krajowymi i zagranicznymi.

Nanobiotechnologia

Zespół kierowany przez prof. dr hab. Ewę Sawosz Chwalibóg, podjął 15 lat temu jako jeden z pierwszych na świecie, badania dotyczące nanocząstek metali, zwłaszcza srebra (Ag), złota (Au), platyny (Pt) oraz miedzi (Cu), i ich interakcji ze strukturami biologicznymi. Eksperymenty na modelach *in vitro* i zwierzętach doświadczalnych wykazały przeciwzapalne właściwości nanocząstek Ag i Au, oraz antymikrobiologiczne działanie nanocząstek Ag, Au, Pt i Cu, co pozwoliło na zaproponowanie ich zastosowania jako nowej, alternatywnej do antybiotyków generacji nanobiotyków. Do szczególnie istotnych badań zespołu należały analizy antynowotworowych cech nanocząstek platyny. Nanocząstki Pt uszkadzają DNA komórek nowotworowych aktywując ich śmierć na drodze apoptozy. Jednocześnie, nanocząstki te preferencyjnie lokują się w komórkach nowotworowych zmniejszając efekt uboczny chemioterapii, dzięki czemu stanowią doskonalsze rozwiązanie, w porównaniu do standardowo stosowanej w chemioterapii – cisplatyny.

Kolejny cykl badań dotyczy nanostruktur alotropowych form węgla (diament, grafen, grafit, fulereny, nanorurki). Toksyczność nanocząstek węgla jest stosunkowo niewielka, zaobserwowano, że komórki ludzkie i zwierzęce preferencyjnie pobierają nanocząstki węgla lub też wykazują tendencje do adhezji na ich powierzchni, a to staje się dla nich zgubne, ponieważ nie są zdolne do ich rozkładu. Zespół sformułował teorię aktywności nanocząstek węgla przypominającą efekt Konia Trojańskiego. Nanocząstki diamentu, grafitu i płatki tlenku grafenu po ulokowaniu w wątrobie mogą wchodzić w interakcje z enzymami cytochromu P450, w tym z izoenzymem CYP3A4, odpowiedzialnym za metabolizm ok. 60% leków u człowieka,

a dzięki temu pośrednio modulować metabolizm innych związków aktywnych.

Największy cykl doświadczeń przeprowadzonych na modelach *in vitro*, *in ovo* (hodowla ludzkich guzów nowotworowych w zarodku kury) oraz *in vivo* dotyczy zastosowania nanocząstek metali, skoniugowanych z nanostrukturami węgla w terapii przeciwnowotworowej, zwłaszcza przeciwko glejakiowi. Wykazano, że nanocząstki diamentu, grafitu i tlenku grafenu hamują angiogenezę w guzie glejaka. Odkryto, że płatki grafenu i tlenku grafenu powodują zwiększenie śmiertelności komórek glejaka IV stopnia poprzez uszkodzenia mechaniczne komórek, depolaryzację mitochondriów oraz nadprodukcję reaktywnych form tlenu. Podsumowaniem badań nad grafenem było zaprojektowanie systemu „drug delivery” złożonego z płatków tlenku grafenu, dekorowanych nanocząstkami Pt, który może być potencjalnym terapeutycznym przeciwnowotworowym. Rozwiązanie to zostało opatentowane w Polsce i w USA.

Biofizyka układów biologicznych

W jednostce kierowanej przez dr. hab. Piotra Bednarczyka prowadzone są badania podstawowe i aplikacyjne o charakterze interdyscyplinarnym z zakresu elektrofizjologii z wykorzystaniem metody patch-clamp (dr hab. Piotr Bednarczyk), transportu jonów przy pomocy elektrod jonoselektywnych (prof. dr hab. Krzysztof Dołowy), mikroprzepływów (dr hab. Sławomir Jakiela) czy biofizyki molekularnej przy użyciu mikrowagi kwarcowej (dr hab. Magdalena Stobiecka). Ich głównym celem jest konstrukcja bioczuJNIKÓW do automatycznego pomiaru własności komórek, błon biologicznych i molekuł fizjologicznie czynnych. Prowadzone prace dotyczą pomiarów transportu jonów przez monowarstwy komórek nabłonkowych oraz przez błony organelli wewnątrzkomórkowych takich jak np. mitochondria, z wykorzystaniem technik elektrofizjologicznych oraz opracowanych czujników elektrochemicznych. Poszukiwane są nowe narzędzia w diagnostyce medycznej i badaniach przesiewowych. W tym celu opracowywane są elektrochemiczne, optyczne i nanograwimetryczne biosensory służące do wykrywania biomarkerów nowotworowych.

Kolejnym zagadnieniem są laboratoria mikroprzepływowe, wykorzystywane do badań mikroorganizmów i komórek w pojedynczej kropli, w których analizowane jest np. nabywanie lekooporności przez bakterie.

Genetyka, biotechnologia i hodowla roślin użytkowych

Badania z zakresu genetyki i biotechnologii roślin obejmują następujące zagadnienia: 1) genomika strukturalna i funkcjonalna, w tym identyfikacja i analiza genów

kontrolujących ważne cechy użytkowe (grupy badawcze prof. dr hab. Moniki Rakoczy-Trojanowskiej i prof. dr hab. Wojciecha Pładera); 2) analiza zmienności genetycznej roślin dyniowatych, żyta i pszenicy (grupy badawcze dr hab. Hanny Bolibok-Brągoszewskiej i prof. dr hab. Grzegorza Bartoszewskiego); 3) poszukiwanie i charakterystyka małych cząsteczek RNA powiązanych z różnymi stresami (dr Piotr Gawroński); 4) otrzymywanie totipotencjalnych komórek macierzystych ogórka i żyta w kulturze *in vitro* (dr hab. Wojciech Burza, prof. SGGW). Prowadzone są też działania w ramach krajowego banku genów mające na celu zachowanie i waloryzację różnorodności biologicznej wybranych gatunków roślin dyniowatych (pod kierunkiem prof. dr hab. Grzegorza Bartoszewskiego). Rozwijane są nowe technologie i metody analityczne, takie jak edycja genów, wytwarzanie metabolitów przez komórki roślinne w warunkach kultury *in vitro*, genetyczna transformacja pojedynczych komórek. Efektami tych prac są m.in. zsekwencjonowanie genomu jądrowego i chloroplastowego ogórka, konstrukcja wysokorozdzielczych map genetycznych kilku gatunków roślin dyniowatych oraz żyta, ustalenie regionów genomu poddanych presji selekcyjnej podczas udomowienia i hodowli żyta. Pracownicy Instytutu aktywnie uczestniczyli w zakończonych sukcesem pracach nad sekwencjonowaniem bardzo dużego i skomplikowanego genomu żyta zwyczajnego.

Głównymi działaniami hodowlanymi jest hodowla twórcza i zachowawcza kilku gatunków roślin, głównie z rodziny dyniowatych i psiankowatych do uprawy gruntowej (prof. dr hab. Grzegorz Bartoszewski). Dotychczas wyhodowano ponad 50 odmian, w tym 6 odmian ogórka, 15 odmian cukinii, dyni beżupinowej i patisonów, 10 odmian melona i kawona, 8 odmian dyni olbrzymiej, a także 22 odmiany pomidora i 9 odmian papryki.

Biologiczne podstawy reakcji obronnych roślin przed szkodnikami

W kilku grupach badawczych Instytutu Biologii (kierowanych przez prof. dr hab. Marcina Flipeckiego, dr. inż. Mirosława Sobczaka, dr. inż. Anitę Wiśniewską i dr. Mateusza Labudę) prowadzone są badania, których celem jest uzyskanie roślin uprawnych posiadających odporność na osiadłe nicianie pasożytnicze. Aby to osiągnąć niezbędne jest kompleksowe zrozumienie komórkowych i molekularnych mechanizmów, które umożliwiają nicianiom pasożytniczym przeprogramowanie komórek korzenia w kierunku tworzenia organów odżywiających, poprzez które nicianie pobiera substancje pokarmowe z rośliny. Prowadzone prace obejmują zaawansowane analizy mikroskopowe (transmisyjna mikroskopia elektronowa i konfokalna), biochemiczne (aktywności enzymatyczne, spektrometria mas), fizykochemiczne (fluorescencja chlorofilu) i genetyczne (sekwencjonowanie transkryptomów i modyfikacje genetyczne).

Kolejnym przykładem badań nad interakcjami roślin ze szkodnikami roślin jest poszukiwanie genów odporności roślin na przędziorka chmielowca, małego pajęczaka o bardzo wysokiej szkodliwości w rolnictwie, szczególnie w dobie ocieplenia klimatu. Prace te wykorzystują zaawansowane metody analityczne i opierają się na analizach molekularnych setek roślin z całej kuli ziemskiej i genomowym mapowaniu asocjacyjnym GWAS.

Prowadzone prace mają dwa zasadnicze cele: 1) Wyjaśnienie, na poziomie molekularnym i komórkowym mechanizmów obronnych roślin odpornych, warunkowanych przez geny odporności; 2) Identyfikację czynników odpowiedzialnych za podatność roślin oraz wirulencję pasożytów, a także wyjaśnienie ich roli i funkcji w odpowiedzi obronnej i w rozwoju organów odżywiających. Wyjaśnienie mechanizmów odpowiedzi roślin na szkodniki ma fundamentalne znaczenie dla biologii ogólnej, w szczególności dla poznania mechanizmów sterujących „systemem immunologicznym” roślin; ma też znaczenie praktyczne, gdyż identyfikacja i odpowiednia modyfikacja „czynników podatności” roślin może być podstawą do uzyskania odmian uprawnych tolerancyjnych na badane szkodniki. Badania realizowane są we współpracy ze specjalistami z Austrii, Francji, Niemiec, Niderlandów, Wielkiej Brytanii, USA i Turcji.

Regulacja spoczynku i kiełkowania oraz poprawa jakości nasion

W kilku zespołach Instytutu Biologii prowadzone są badania dotyczące mechanizmów regulacji spoczynku i kiełkowania nasion. W centrum zainteresowania znajduje się rola hormonów roślinnych (głównie etylenu i kwasu abscysynowego – ABA) oraz cząstek sygnałowych (reaktywne formy tlenu – ROS i reaktywne formy azotu – RNS, w tym tlenek azotu – NO), a także zabiegi uszlachetniania nasion.

W ziarniakach zbóż o zróżnicowanej wrażliwości na przedziwnie porastanie prowadzona jest biochemiczna, molekularna i funkcjonalna charakterystyka enzymów uczestniczących w biosyntezie i katabolizmie ABA (dr hab. Edyta Zdunek-Zastocka). Mechanizmy ustępowania spoczynku analizowane są na przykładzie nasion jabłoni w kontekście pozytywnego oddziaływania ROS i RNS (prof. dr hab. Agnieszka Gniazdowska i dr hab. Urszula Krasuska). W badaniach tych wykazano współdziałanie ROS-RNS-etylenu-poliamin w regulacji głębokości spoczynku nasion. Prowadzone są także prace dotyczące molekularnych podstaw ustępowania spoczynku nasion w warunkach chłodnej stratyfikacji, uwzględniające identyfikacje białek, które podlegają nitro-oksydacyjnym modyfikacjom uzależnionym od ROS i RNS, i są zaangażowane w proces kiełkowania nasion.

Prace prowadzone w zespole SeedExplorerGroup kierowanym przez dr Krystynę Oracz skupiają się na poznaniu molekularnych mechanizmów transkrypcyjnej (udział

czynników transkrypcyjnych szlaku sygnałowego światła) i potranskrypcyjnej (rola białek ARGONAUTE) regulacji ekspresji genów w zaleźnym od światła procesie kiełkowania nasion rzodkiewnika (*Arabidopsis thaliana*).

Zespół Nasiennictwa (dr Chrystian Chomontowski) prowadzi badania nad późniejszą poprawą jakości nasion i zabiegami uszlachetniania nasion. Głównym celem badań prowadzonych na nasionach buraka cukrowego jest poznanie wpływu niejonowych nanocząsteczek metali (Au, Ag, Cu i Pt) na kiełkowanie nasion. Nanocząstki aplikowane są przez zabiegi pobudzania (hydropriming, solid matrix priming, osmopriming). Trwają także prace nad zastąpieniem nanocząsteczkami fungicydów obecnych w otoczkach nasion.

Fotosynteza i produktywność roślin

Prof. dr Stanisław Karpiński jest pierwszym (2009) laureatem programu WELCOME Fundacji na rzecz Nauki Polskiej i zorganizował w SGGW w Warszawie laboratorium Fizjonomiki i Biotechnologicznego Modelowania Roślin. Zespół prof. S. Karpińskiego zajmuje się biologią komórki roślinnej, badaniem mechanizmów obronnych i aklimatyzacyjnych roślin użytkowych i mechanizmami regulatorowymi fotosyntezy, temperatury liści i śmierci komórki. Zespół ten odkrył nowy fenomen fizjologiczny w roślinach zwany komórkową pamięcią świetlną, który reguluje nabytą aklimatyzację i odporność wrodzoną roślin na różne stresy i choroby. W grupie badawczej prof. S. Karpińskiego identyfikowane są molekularne i fizjologiczne mechanizmy tych procesów, które między innymi są zależne od czynników transkrypcyjnych kontrolujących cykl komórkowy, aktywność transkrypcyjną i translacyjną komórek liści i molekularne mechanizmy śmierci komórki. Tematem prowadzonych prac jest określenie roli i funkcji kinaz bogatych w cysteinę (typu PELE), kinaz MPK, białka PsbS regulującego poziom wygaszania nadmiaru zaabsorbowanej energii (niefotochemicznego wygaszania energii, NPQ). Zespół prowadzi również badania z zakresu elektrofizjologii i komunikacji za pomocą sygnałów elektrycznych w społeczności roślin. Elektrorepcję zaobserwowano prawie wyłącznie u zwierząt wodnych lub wodno-lądowych (np. rekinów, płaszczek, ryb kostnych i niektórych owadów). Jednak ostatnie badania prowadzone pod kierunkiem prof. S. Karpińskiego wykazały, że elektrokomunikacja pomiędzy roślinami jest niezbędna dla indukcji mechanizmów obronnych.

Zespół prowadzi ponadto badania aplikacyjne i przemysłowe mające znaczenie dla zwiększenia konkurencyjności polskiego przemysłu drewno-celulozowego, produkcji biopaliw i hodowli roślin. Ich celem jest konstrukcja i opatentowanie inteligentnych telemetrycznych systemów do szybkiej identyfikacji i przyspieszonej hodowli nowych lepiej plonujących i odpornych

na choroby i stresy roślin uprawnych, wdrożenie nowoczesnych i inteligentnych systemów przemysłowego oświetlenia roślin, oraz stworzenie efektywnych, tanich i bezodpadowych (neutralnych dla środowiska) systemów konserwacji mokrego ziarna kukurydzy na skalę przemysłową. Zespół prof. S. Karpińskiego aktywnie współpracuje z naukowcami z Belgii, Finlandii, Niemiec i USA.

Funkcjonowanie aparatu fotosyntetycznego roślin w odpowiedzi na stresy ze szczególnym uwzględnieniem fluorescencji chlorofilu

Badania prowadzone przez dr. hab. Hazema Kalaji, prof. SGGW dotyczą funkcjonowania, bioenergetyki oraz wydajności aparatu fotosyntetycznego roślin, produktywności aparatu asymilacyjnego, reakcji roślin na stresory abiotyczne i biotyczne, fluorescencji chlorofilu i wymiany gazowej roślin. W ostatnich latach realizowane prace zmierzają w kierunku tworzenia innowacyjnych rozwiązań dla rolnictwa i ochrony środowiska bazujących na połączeniu mowy roślin (ang. Plant talk) z systemami uczącymi się (ang. Machine learning). Wynikiem prowadzonych badań jest prototyp zdalnego systemu monitorowania stanu fizjologicznego roślin „iPlant”, który pozwala kontrolować intensywność i jakość światła poprzez pomiar fluorescencji chlorofilu. System ten będzie wdrożony przy „zielonej ścianie” Rotundy PKO oraz w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie. Prof. H. Kalaji prowadzi badania we współpracy z naukowcami z całego świata.

Biologiczne podstawy interakcji roślina-wirus

Prowadzone badania uwzględniają poznanie mechanizmów molekularnych i komórkowych patogenezы roślin ze zróżnicowanym stopniem odporności na wirusy roślinne z rodzajów: Potyvirus, Bromovirus, czy Tobravirus (dr inż. Katarzyna Otulak-Kozieł, dr inż. Edmund Kozieł). Prowadzone prace wykorzystują zaawansowane analizy mikroskopowe, molekularne oraz bioinformatyczne (analizy sekwencyjne i modelowania 3D struktury białek). W centrum zainteresowania znajdują się: 1) zaangażowanie organelli komórki roślinnej oraz elementów apoplastu podczas patogenezы, a także ich udział w odpowiedzi obronnej rośliny; 2) ekspresja genów i dystrybucja białek wirusa oraz gospodarza podczas interakcji zgodnej i niezgodnej roślina-wirus; 3) wyjaśnienie mechanizmów i czynników regulujących replikację i transport międzykomórkowy wirusów roślinnych, a także analiza strukturalno-funkcjonalna białek związanych z replikacją i transportem. Badania realizowane są we współpracy ze specjalistami z trzech różnych ośrodków w USA. Od 2018 roku prowadzone są także badania nad charakterystyką zupełnie nowej, niepoznanej grupy wirusów roślinnych, zaliczanych do rodzaju Endornavirus. Prace koncentrują się

na próbie odpowiedzi na pytanie, czy są one patogenami roślin, czy też organizmami inicjującymi mutualizm oraz ewolucyjnym pochodzeniem tych nowych „patogenów” roślin.

Badania anatomiczno-funkcjonalne interakcji roślina-ryzobia

Prowadzone badania koncentrowały się na obserwacjach anatomiczno-rozwojowych oraz ultrastrukturalnych brodawek korzeniowych, w ostatnich latach wykorzystywane są techniki mikroskopii klasycznej i konfokalnej do lokalizacji in situ związków chemicznych istotnych dla rozwoju i funkcjonowania brodawek korzeniowych, w tym metabolitów mających znaczenie w łagodzeniu stresu oksydacyjnego. Prace prowadzone są na roślinach użytkowych i dzikich należących do Fabaceae, także na gatunkach modelowych (*Medicago truncatula* i *Lotus japonicus*). Zespół kierowany przez dr. hab. Barbarę Łotocką opisał z wykorzystaniem transkryptomiki i mikroskopii reakcję układu symbiotycznego na stres suszy, a obecnie – wykorzystując rośliny transgeniczne i mutanty – zajmuje się określeniem roli, jaką w tym układzie pełni białka roślinne PIN, odpowiedzialne za polarny transport auksyny.

Badania układu Fabaceae-ryzobia są od kilku lat prowadzone także przez zespół mikrobiologów pod kierunkiem dr. hab. Tomasza Stępkowskiego. Zespół ten zajmuje się filogenetyką molekularną rodzaju *Bradyrhizobium*. Badania obejmują analizy metagenomiczne bakterii brodawkowych występujących na różnych obszarach kuli ziemskiej (Ameryka Południowa, Afryka, Australia). Wykazały obecność nowych rodzajów w obrębie rzędu Rhizobiales, a także nowych gatunków w obrębie rodzaju *Bradyrhizobium*. Grupa prowadzi szeroką współpracę międzynarodową.

Mikrobiologia organizmów środowiskowych

W jednostce kierowanej przez dr. inż. Sławomira Orzechowskiego prowadzone są badania podstawowe i aplikacyjne o charakterze interdyscyplinarnym związane z wpływem antropopresji, w tym rolnictwa, na zmiany w różnorodności taksonomicznej i fizjologicznej wspólnoty mikroorganizmów w glebie z zastosowaniem nie tylko metod klasycznych, ale również nowoczesnych metod biologii molekularnej (dr. hab. Ewa Beata Górńska, prof. SGGW; dr. Hanna Rekosz-Burlaga, dr. Agata Goryluk-Salmonowicz). W ramach międzynarodowych projektów badawczych realizowanych we współpracy z naukowcami z Republiki Południowej Afryki i z Brazylii analizowana jest ewolucja bakterii brodawkowych, należących do rodzaju *Bradyrhizobium*, w związku z ich izolacją geograficzną (dr. hab. Tomasz Stępkowski). W Katedrze prowadzone są badania nad bakteriami i drożdżami asocjacyjnymi dla roślin ukierunkowane na poszukiwanie izolatów promujących wzrost roślin (diazotrofia, synteza IAA, czynniki biokontroli) (dr. Hanna

Mały zbiornik wodny w zlewni Potoku Służewieckiego

Ryc. 1. Staw Wyścigi – odkłady rumowiska rzecznoego zdeponowane w górnej części zbiornika, odsonięte w okresie niskich stanów wody, kwiecień 2015 (A. Krajewski)

Urbanizacja terenów użytkowanych wcześniej w sposób rolniczy i/lub leśny, skutkuje zmianą ilościową i jakościową przepływów w ciekach i rzekach. Uszczelnienie terenu przez jezdnie, parkingi i dachy zmienia reakcję zlewni rzecznej na opady. Ograniczone wsiąkanie powoduje, że niżówki są 'głębsze' i trwają dłużej. Zwiększony spływ powierzchniowy wywołuje częściej zdarzające się wezbrania, o większej objętości, znacznie wyższej i szybciej występującej kulminacji. Kolejnym niekorzystnym skutkiem urbanizacji jest znaczne pogorszenie jakości wód w ciekach, szczególnie w okresach wezbraniowych.

W wyniku intensywnych deszczy, a także topnienia śniegu wzrasta natężenie przepływu w korytach rzek oraz ilość

transportowanej materii (tzw. rumowiska rzecznoego). Ilość rumowiska odpływająca podczas pojedynczego dużego wezbrania może stanowić nawet ponad połowę rocznej ilości rumowiska odpływającego ze zlewni. W okresie wiosennych roztopów, rzeki Europy Środkowej niosą około 600 razy więcej drobnych cząstek niż w zimie. Ilość rumowiska w rzekach zależy w głównej mierze od intensywności procesów: erozji gleb, erozji dna i brzegów cieku oraz zmywu cząstek z obszarów uszczelnionych. Należy także oczekiwać, że procesy erozji będą wzmacniać na sile, ze względu na zmiany zachodzące w środowisku – rosnącą liczbę i wysokość deszczy nawałnych oraz zmiany w zagospodarowaniu terenu.

Nadmierne ilości rumowiska w rzekach powodują: zamulanie koryt, zbiorników i budowli hydrotechnicznych, wzrost zagrożenia powodziowego w ujściowych odcinkach

rzek, zwiększone szkody powodziowe, pogorszenie walorów turystycznych i rekreacyjnych doliny rzeki, obniżenie jakości wody oraz wzrost kosztów jej uzdatniania. Szczególnie uciążliwe dla środowiska jest rumowisko drobnoziarniste. Niewielkie cząstki materii wpływają na barwę i mętność wody, a ponadto są nośnikami innych zanieczyszczeń, w tym: metali ciężkich, radionuklidów, związków fosforu, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych oraz farmaceutyków. Tym samym, mogą one zagrażać zdrowiu ludzi lub funkcjonowaniu ekosystemów z dala od miejsca swojego powstania.

W małych zlewniach miejskich w celu kontroli ilości oraz jakości odpływu wykorzystuje się zbiorniki o niewielkiej pojemności (nazywane też zbiornikami detencyjnymi). Poprzez spowolnienie odpływu wód wezbraniowych redukują one przepływy maksymalne oraz zatrzymują zanieczyszczenia, głównie nadmierne ilości rumowiska rzecznoego. Rumowisko gruboziarniste gromadzi się w górnej części zbiornika (ryc. 1), a mniejsze cząstki osadzają się w jego środkowej oraz dolnej części. Ponadto najdrobniejsze ziarna mogą odpływać ze zbiornika. Do podczyszczenia odpływu dochodzi zatem na drodze procesu sedymentacji. Wraz z ziarnami rumowiska w zbiornikach zatrzymywane są inne zanieczyszczenia, głównie metale ciężkie i związki fosforu.

Katedra Inżynierii Wodnej i Geologii Stosowanej (KIWiGS) od wielu lat prowadzi badania nad funkcjonowaniem zbiorników wodnych. Między innymi monitoruje proces zamulania Stawu Wyścigi (ryc. 2a, 2b i 3) zbiornika położonego na Potoku Służewieckim w południowej części Warszawy na obszarze terenu należącego do Toru Służewiec i jego oddziaływania na redukcję rumowiska unoszonego. W 2007 roku decyzją władz Dzielnicy Ursynów, Staw Wyścigi poddano renowacji, pogłębiono czaszę i na nowo ukształtowano brzegi. Celem inwestycji było zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej. Badania prowadzone przez KIWiGS pokazały jednak, że od początku swojego istnienia Staw Wyścigi tylko w niewielki sposób wpływa na redukcję zagrożenia powodziowego. Średnio w wyniku przejścia fali wezbraniowej przez zbiornik, przepływ maksymalny maleje o ok. 4%, natomiast ładunek drobnego rumowiska zmniejsza się o ok. 70%. W latach 2009–2015 Staw Wyścigi zatrzymał 5,5 tys. m³ rumowiska rzecznoego i tym samym przyczynił się do poprawy jakości wody w Potoku Służewieckim i Jeziorze Wilanowskim.

Małe zbiorniki wodne coraz częściej stają się elementem krajobrazu miast i terenów podmiejskich. Powszechnie podkreśla się ich rolę w programach ochrony przeciwpowodziowej. Jednak często zdarza się (jak w przypadku przedstawionego obiektu), że funkcje retencji powodziowej są znikome. Szczegółowe analizy, obejmujące matematyczny opis procesów w zlewni zbiornika i w samym zbiorniku, są niezbędnym elementem

Ryc. 2a. Stanowiska pomiarowe na Potoku Służewieckim – na wlocie do Stawu Wyścigi (K. Banasik)

Ryc. 2b. Stanowiska pomiarowe na Potoku Służewieckim – na wypływie (K. Banasik)

Ryc. 3. Staw Wyścigi – widok w kierunku odpływu ze zbiornika, listopad 2015 (A. Krajewski)

etapu planowania i projektowania dla wyboru odpowiedniego wariantu konstrukcji czaszy i urządzeń upustowych zbiornika, który spełni obydwie funkcje: oczekiwaną redukcję przepływów wezbrania i poprawę jakości wody.

dr inż. Adam Krajewski, prof. dr hab. Kazimierz Banasik
Katedra Inżynierii Wodnej i Geologii Stosowanej,
Instytut Inżynierii Środowiska SGGW

Nauczanie zdalne w SGGW

fot. archiwum SGGW

W czasie ograniczenia działalności wszystkich polskich uczelni w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 – ostrej choroby zakaźnej układu oddechowego wywołanej zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie wprowadzone zostało nauczanie zdalne. Trudna sytuacja, w której znalazło się szkolnictwo wyższe, wymagała przebudowy dotychczasowego procesu dydaktycznego. Z tego powodu w SGGW uruchomione zostały różne formy kształcenia zdalnego, począwszy od zajęć e-learningowych (planowanych jeszcze przed pandemią) po nowy kanał Nauka/Science SGGW na YouTube.

Długo przed pandemią

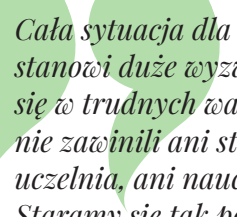
Jeszcze długo przed pojawieniem się nowej choroby i ogłoszeniem pandemii w SGGW prowadzone były działania zmierzające do organizacji zdalnego nauczania, jako uzupełnienia tradycyjnego sposobu kształcenia. Zajęcia takie prowadzone były przede wszystkim na Wydziale Zastosowań Informatyki i Matematyki oraz na Wydziale Rolnictwa i Biologii, ale nauczanie zdalne nie było podstawową formą organizacji procesu dydaktycznego w SGGW. Sytuacja uległa zmianie, kiedy wirus SARS-CoV-2 rozprzestrzenił się, a uczelnie zostały zamknięte i nie było możliwości prowadzenia zajęć dla studentów w tradycyjnej formie.

– Znaleźliśmy się w nowej rzeczywistości – mówi prof. dr hab. Kazimierz Tomala, Prorektor ds. dydaktyki SGGW. – Należało rozpocząć zdalne nauczanie, niezależnie od poziomu zaawansowania technologicznego. W znacznie lepszej sytuacji znaleźli się ci, którzy już realizowali program nauczania zdalnie. Duża część nauczycieli akademickich w krótkim czasie musiała jednak dostosować metody i formy kształcenia do nowej rzeczywistości.

W ramach międzynarodowego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER), przebudowa systemów informatycznych uczelni służących nauczaniu zdalnemu była już w trakcie realizacji. W planach było wdrożenie programu Microsoft Office 365, w tym Microsoft Teams oraz budowa uczelnianej platformy edukacyjnej. Z powodu pandemii działania zaplanowane do realizacji w kilku etapach i w dłuższym horyzoncie czasowym musiały zostać zdecydowanie przyspieszone.

– W związku z zaistniałą sytuacją w trybie pilnym zorganizowane zostało spotkanie, podczas którego ustaliliśmy, jakimi zasobami wspierającymi nauczanie zdalne dysponuje nasza Uczelnia, na jakim etapie realizacji znajduje się projekt POWER, a także podjęliśmy kluczowe decyzje wyznaczające kierunki działań – wyjaśnia prof. dr hab. Michał Zasada, Prorektor ds. współpracy międzynarodowej SGGW. – Po pierwsze, Instytut Informatyki Technicznej umożliwił wszystkim pracownikom Uczelni korzystanie z uczelnianego dysku w Seafile, przede wszystkim po to, żeby obsługa systemu była efektywna i pozbawiona problemów formalno-prawnych związanych na przykład z prawami autorskimi wynikającymi z korzystania z rozwiązań zewnętrznych czy RODO. Po drugie, bardzo szybko zapadła decyzja, żeby dostarczyć odpowiedni sprzęt techniczny i umożliwić stabilną pracę on-line na dużą skalę. Do tej pory zainstalowane w SGGW systemy Moodle i Big Blue Button nie miały aż tylu użytkowników i nie wymagały tak dużej mocy obliczeniowej. W równie szybkim tempie udało nam się przeprowadzić wszystkie procedury związane z zamówieniami publicznymi i zakupić odpowiedni sprzęt. Wspomniane już systemy zostały zainstalowane na nowym serwerze i dzięki temu realizowanie zajęć on-line nawet dla kilkuset osób nie stanowi problemu.

Pierwsze w historii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie zdalne posiedzenie Senatu odbyło się 30 marca br. właśnie w oparciu o system Moodle i Big Blue Button. Warto podkreślić, że miało to miejsce niespełna dwa tygodnie po tym, jak rząd podjął decyzję o ograniczeniu działalności uczelni. Bez najmniejszych problemów technicznych wzięło w nim udział ponad 60 osób. Możliwe było także przeprowadzenie głosowań jawnych. Natomiast podczas kolejnego zdalnego posiedzenia Senatu SGGW, które odbyło się 27 kwietnia 2020 r. udoskonalone rozwiązania techniczne umożliwiły przeprowadzenie także tajnych głosowań.

Cała sytuacja dla nas wszystkich stanowi duże wyzwanie. Znaleźliśmy się w trudnych warunkach, w których nie zawinili ani studenci, ani uczelnia, ani nauczyciele akademicy. Staramy się tak pokierować procesem dydaktycznym, żeby umożliwić studentom nabycie wymaganych umiejętności, a nam jako uczelni – dokonanie ich rozliczenia.

W tym trudnym dla wszystkich czasie udało się także przyspieszyć prace wdrożeniowe Microsoft Office 365 i usługi Microsoft Teams oraz dokonać ich synchronizacji z systemami Uczelni. Zadanie to w szybkim tempie wykonało uczelniane Centrum Informatyczne. Aktualnie trwają kolejne prace nad udoskonaleniem usług i synchronizacją ich m.in. z uczelnianą pocztą elektroniczną, kontami internetowymi studentów i pracowników z podziałem na role, grupy i roczniki. To wszystko odbywa się z dużym przyspieszeniem, ale i starannością, a z uwagi na sytuację związaną z pandemią – działania te wymagają ogromnego nakładu pracy. Planowane są również szkolenia w zakresie wykorzystywania wszelkich funkcjonalności nowych i udoskonalonych systemów informatycznych. Dopiero po ich zrealizowaniu będzie możliwe pełne wykorzystanie tych systemów.

W dobie zmian

Ponad 80% zajęć dydaktycznych w SGGW realizowanych jest obecnie w formie zdalnej, m.in. przy użyciu nowych i udoskonalonych systemów. Najwięcej zajęć on-line realizuje Wydział Zastosowań Informatyki i Matematyki (100%) oraz Wydział Technologii Żywności (99%), a są to przede wszystkim wykłady i wprowadzenia do ćwiczeń.

Na podstawie raportów, które przygotowują prowadzący poszczególne zajęcia on-line widać, że często frekwencja jest 100%, czego nie można było powiedzieć o zajęciach odbywających się w tradycyjny sposób. Wprawdzie podczas zdalnych zajęć, nie ma bezpośredniej interakcji, ale studenci mają możliwość zadawania pytań, z czego chętnie korzystają. Takie interakcje znacznie lepiej funkcjonują przy zajęciach zdalnych realizowanych w małych grupach, przy większej liczbie słuchaczy, jest to nieco trudniejsze.

Choć zajęcia w zdalnej formie są organizowane, a proces dydaktyczny realizowany, studenci zgłaszają chęć powrotu w mury Uczelni, brakuje im kontaktu bezpośredniego z nauczycielami i tradycyjnych form nauczania.

Niestety, nie ma możliwości zdalnego przeprowadzenia zajęć praktycznych (np. ze zwierzętami), zajęć terenowych, ćwiczeń laboratoryjnych czy praktyk. Sytuacja dotyczy zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Jeżeli nie jest możliwa organizacja jakiegoś przedmiotu w formie zdalnej (nawet częściowo), zostaje on przeniesiony na późniejszy termin, kiedy już sytuacja epidemiczna się poprawi, a studenci wrócą na Uczelnię. Na chwilę obecną trudno jest określić, jak będzie wyglądała dalsza część semestru letniego. Niewykluczone, że część zajęć zostanie zrealizowana w okresie wakacyjnym. Wszystko zależy od tego, jak rozwijać się będzie sytuacja związana z koronawirusem w kraju i na świecie. Władze SGGW dokładają wszelkich starań, aby złagodzić skutki wprowadzenia czasowych ograniczeń w funkcjonowaniu Uczelni.

Choć zajęcia w zdalnej formie są organizowane, a proces dydaktyczny realizowany, studenci zgłaszają chęć powrotu w mury Uczelni, brakuje im kontaktu bezpośredniego z nauczycielami i tradycyjnych form nauczania.

– Zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi rok akademicki trwa do końca września, dzięki czemu jesteśmy w nienajgorszej sytuacji, gdyż możemy modyfikować jego organizację – tłumaczy prorektor Kazimierz Tomala. – Te zajęcia, które wymagają przyjazdu na Uczelnię i wykonania zadań w laboratorium, będziemy mogli zrealizować dopiero, kiedy pojawi się taka możliwość. Z tego powodu teraz nastąpiło zwiększenie częstotliwości prowadzenia wykładów oraz tych zajęć, które nie wymagają zdobywania umiejętności praktycznych. Cała sytuacja dla nas wszystkich stanowi duże wyzwanie. Znaleźliśmy się w trudnych warunkach, w których nie zawinili ani studenci, ani uczelnia, ani nauczyciele akademicy. Staramy się tak pokierować procesem dydaktycznym, żeby umożliwić studentom nabycie wymaganych umiejętności, a nam jako Uczelni – dokonanie ich rozliczenia.

Poza systemami informatycznymi w Uczelni wprowadzane są także inne sposoby wsparcia procesu dydaktycznego. Jednym z pomysłów jest nowo utworzony kanał w serwisie internetowym YouTube – Nauka/Science SGGW, gdzie zamieszczane są specjalnie przygotowane przez naukowców SGGW wykłady. Już teraz można dowiedzieć się wielu ciekawych informacji m.in. o technologii przerobu kłodzin palmowych i łodyg bambusowych, składzie i właściwościach tłuszczu mlecznego, relacjach biocenoza-ekosystem w złożonym

układzie przyrodniczym, wyznaczaniu sił wyporu i gęstości ciał czy epidemiach w ujęciu historycznym i współczesnym. Tego wszystkiego nie udałoby się zrealizować bez ogromnego wysiłku wielu osób i skoordynowaniu prac, w czasie obostrzeń związanych z pandemią.

– *Należy podziękować wszystkim, którzy włączyli się intensywnie w przyspieszony proces przygotowania Uczelni do nauczania zdalnego pod względem merytorycznym, technicznym i formalno-prawnym* – podkreśla prorektor Michał Zasada. – *Szczególne podziękowania należą się dr. hab. inż. Marianowi Ruskowi, prof. SGGW; inż. Krzysztofowi Lipce; mgr. inż. Tomaszowi Minkowskiemu; dr. hab. inż. Arkadiuszowi Orłowskiemu, prof. SGGW – dyrektorowi Instytutu Informatyki Technicznej i Centrum Edukacji Multimedialnej. Podziękowania należą się także mgr. inż. Rafałowi Bednarczykowi – dyrektorowi Centrum Informatycznego i jego zespołowi oraz inż. Władysławowi Sadowskiemu – kierownikowi Sekcji Zamówień Publicznych, dzięki któremu udało się sprawnie przeprowadzić postępowania umożliwiające zakup sprzętu. Podziękowania należą się również tym wszystkim niewymienionym, którzy mieli swój udział w przedsięwzięciu. Dziękujemy za zaangażowanie i wyrozumiałość nauczycielom akademickim i studentom.*

Przyszłością blended learning

Przyswojone umiejętności obsługi systemów informatycznych podczas aktualnie odbywającego się w SGGW nauczania zdalnego Uczelnia planuje wykorzystać już po wygaśnięciu pandemii do wsparcia realizacji programu dydaktycznego. Bardzo dobrym posunięciem będzie wykorzystanie w przyszłości w nauczaniu blended learningu, czyli mieszanej metody kształcenia, wykorzystującej tradycyjne metody nauki (bezpośredni kontakt z prowadzącym) oraz e-learning. Warto podkreślić, że nawet najlepszy system informatyczny nie zastąpi kontaktu bezpośredniego nauczyciela ze studentami i studentów między sobą, ale może stanowić doskonałe ich dopełnienie. To właśnie zajęcia na uczelni umożliwiają m.in. zdobycie praktycznej wiedzy i umiejętności, nawiązywanie kontaktów i naukę pracy w zespole. Rzeczywistość pokazała jednak, że będziemy musieli poszukiwać innych niż tradycyjne formy kształcenia, a połączenie nauczania stacjonarnego z nauczaniem zdalnym pozwoli uzyskać optymalny efekt kształcenia. Już teraz można śmiało stwierdzić, że pojawienie się COVID-19 na zawsze odmieniło szkolnictwo wyższe, sposoby kształcenia i spojrzenie na edukację.

Opracowanie: Anita Kruk, Biuro Promocji SGGW
Na podstawie rozmowy z Prorektorem ds. dydaktyki prof. dr. hab. Kazimierzem Tomalą oraz Prorektorem ds. współpracy międzynarodowej prof. dr. hab. Michałem Zasadą ◆

Zdalne posiedzenie Senatu SGGW

fol. archiwum SGGW

W związku z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz komunikatami Rektora SGGW dotyczącymi między innymi czasowej organizacji pracy zdalnej, konieczne było poszukiwanie takich rozwiązań technicznych, które umożliwią sprawne funkcjonowanie uczelni.

W dniu 30 marca br., dzięki specjalnie przygotowanej przez zespół Centrum Edukacji Multimedialnej i Instytut Informatyki Technicznej SGGW platformie opartej o system Moodle i Big Blue Button, po raz pierwszy w historii uczelni odbyło się zdalne posiedzenie Senatu, a udział w nim wzięło 66 członków Senatu oraz zaproszonych osób. Warto podkreślić, że miało to miejsce niespełna dwa tygodnie po tym, jak rząd podjął decyzję o ograniczeniu działalności uczelni.

Rozwiązania techniczne umożliwiły także przeprowadzenie głosowań jawnych nad poszczególnymi punktami porządku obrad. W głosowaniach tych podjęte zostały między innymi uchwały: w sprawie ustalenia liczby przedstawicieli grup pracowniczych w Senacie

w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, w sprawie zawieszenia kalendarza wyborczego i czynności wyborczych do organów statutowych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego na kadencję 2020-2024 oraz w sprawie przygotowania i zgłoszenia projektów badawczych oraz uchwały o przygotowaniu i zgłoszeniu wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć w formie dotacji. Uczestnicy posiedzenia Senatu mogli wysłuchać także sprawozdań: z monitorowania realizacji Strategii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie do 2020 roku, z realizacji zadań inwestycyjnych i remontowych SGGW w roku 2019 czy sprawozdania z realizacji usług i inwestycji informatycznych w roku 2019.

Podczas kolejnego zdalnego posiedzenia Senatu SGGW, w dniu 27 kwietnia 2020 r., udoskonalone rozwiązania techniczne umożliwiły również przeprowadzenie głosowań tajnych.

Z powodu epidemii koronawirusa (COVID-19) wiele instytucji zmuszonych zostało do wprowadzenia zmian umożliwiających ciągłość funkcjonowania. W tym trudnym dla wszystkich okresie również SGGW realizuje swoje funkcje i wychodzi naprzeciw aktualnym wyzwaniom.

Systemy motywacyjne Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego

fot. archiwum SGGW

W Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego funkcjonują systemy motywacyjne zwiększające zaangażowanie pracowników SGGW w działalność badawczo-rozwojową.

Motywacyjny system wynagradzania pracowników SGGW

W 2017 roku decyzją prof. dr. hab. Wiesława Bielawskiego, Rektora SGGW, został wprowadzony w Uczelni motywacyjny system wynagradzania pracowników. Jego celem jest finansowe wspieranie i wyróżnianie pracowników, których osiągnięcia znacząco wpływają na rozwój SGGW i przyczyniają się do wzrostu jej prestiżu na forum krajowym i międzynarodowym. Funkcjonowanie systemu polega na okresowym zwiększeniu wynagrodzenia zasadniczego pracowników SGGW przez kolejnych 12 miesięcy.

Środki finansowe przekazywane na funkcjonowanie systemu motywacyjnego wydzielone były z subwencji przyznawanej Uczelni przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w oparciu o zasady gospodarki finansowej SGGW.

Liczba pracowników, którym Rektor SGGW przyznał okresowe zwiększenie wynagrodzenia stałe rosła i wyniosła odpowiednio: w roku 2017 – 21, 2018 – 34, 2019 – 35, 2020 – 41.

Zwyczajowo listy gratulacyjne wyróżnionym pracownikom wręczał JM Rektor SGGW prof. dr hab. Wiesław Bielawski podczas oficjalnej uroczystości w Sali Kominkowej. W tym roku, z uwagi na okoliczności, zaplanowane wydarzenie odwołano. Na prośbę JM Rektora listy wyróżnionym pracownikom indywidualnie wręczali Dyrektorzy Instytutów SGGW.

Na mocy decyzji JM Rektora SGGW okresowym zwiększeniem wynagrodzenia w 2020 roku za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne zostali objęci:

Instytut Biologii

- dr Piotr Gawroński
- dr hab. Marta Grodzik
- dr hab. Sławomir Jaworski
- dr Krystyna Oracz
- dr hab. Krzysztof Pawłowski, prof. SGGW

Instytut Ekonomii i Finansów

- dr hab. Agata Malak-Rawlikowska
- dr hab. Adam Wąs

Instytut Inżynierii Mechanicznej

- dr inż. Tomasz Bakoń
- dr inż. Dariusz Czekalski

Instytut Inżynierii Środowiska

- dr inż. Agnieszka Bańkowska-Sobczak
- dr hab. Mikołaj Piniewski
- dr hab. Maja Radziemska

Instytut Medycyny Weterynaryjnej

- dr hab. Michał Czapowicz
- dr Ewa Długosz
- dr hab. Małgorzata Domino

- lek.wet. Olga Drewnowska
- prof. dr hab. Tomasz Stadejek
- dr Kaja Urbańska
- dr Olga Witkowska-Piłaszewicz
- dr Aleksandra Woźniak

Instytut Nauk Drzewnych i Meblarstwa

- dr hab. Piotr Borysiuk, prof. SGGW
- dr hab. Emilia Grzegorzewska

Instytut Nauk Leśnych

- dr inż. Karol Bronisz

Instytut Nauk o Zwierzętach

- dr hab. Marcin Gołębiowski, prof. SGGW
- dr Małgorzata Rzepkowska

Instytut Nauk o Żywieniu Człowieka

- dr inż. Agata Antoniewska
- dr hab. Dominika Głąbska, prof. SGGW
- dr hab. Lucyna Kozłowska
- dr Anna Onopiuk
- dr hab. Dominika Średnicka-Tober

Instytut Nauk o Żywności

- dr hab. Anna Bzducha-Wróbel
- dr inż. Agata Fabiszewska
- dr hab. Iwona Gientka
- dr inż. Anna Kot

Instytut Nauk Ogrodniczych

- dr hab. Katarzyna Bączek
- dr inż. Olga Kossakowska
- dr inż. Jacek Olchowik

Instytut Nauk Socjologicznych i Pedagogiki

- dr Wojciech Połec

Instytut Rolnictwa

- dr hab. Jerzy Jonczak
- dr Kinga Noras

Instytut Zarządzania

- dr Monika Gębska

System Wsparcia Finansowego dla Naukowców i Zespołów Badawczych

Decyzją Rektora SGGW w 2019 roku został wprowadzony w Uczelni System Wsparcia Finansowego dla Naukowców i Zespołów Badawczych (SWFNZB). Jego głównym celem

jest zachęcenie naukowców do większej aktywności w aplikowaniu o granty, w szczególności finansowane w ramach międzynarodowych programów badawczych.

System ten zapewnia bieżące finansowanie działalności naukowo-badawczej zespołom, które przygotowały i złożyły projekt w zewnętrznym konkursie otwartym, uzyskały jego pozytywną ocenę merytoryczną, jednakże projekt ten nie został zakwalifikowany do finansowania ze względu na wyczerpanie dostępnej alokacji środków finansowych. Udzielane wsparcie polega na jednorazowym przekazaniu środków finansowanych do wyłącznej dyspozycji kierownika projektu lub kierownika zadania badawczego. Środki finansowe przeznaczone na funkcjonowanie systemu wydzielone są z dochodów własnych Uczelni w wysokości ustalonej corocznie przez Rektora SGGW.

W 2019 roku środki finansowe wspomagające rozwój prowadzonych prac naukowych otrzymało **11** naukowców. Łączna wartość środków przeznaczonych na finansowanie SWFNZB wynosiła **1 mln** złotych.

W 2020 roku Rektor SGGW przyznał wsparcie finansowe **14** osobom na łączną kwotę **1,065 mln złotych**.

Na podstawie Zarządzenia nr 2/2019 Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie Systemu Wsparcia Finansowego dla Naukowców i Zespołów Badawczych w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, wsparcie finansowe zostało przyznane niżej wymienionym pracownikom Uczelni:

Projekty krajowe

- dr hab. Maja Radziemska
- dr Mateusz Wierzbicki
- dr hab. Lucjan Witkowski

Projekty międzynarodowe

- prof. dr hab. Grzegorz Bartoszewski
- dr hab. inż. Agnieszka Karczmarczyk
- prof. dr hab. Hanna Kowalska
- prof. dr hab. Edward Majewski
- dr Agata Malak-Rawlikowska
- dr inż. Sławomir Orzechowski
- dr hab. Mikołaj Piniewski
- dr hab. Monika Podkowińska, prof. SGGW
- prof. dr hab. Ewa Sawosz Chwalibóg
- dr hab. Dominika Średnicka-Tober
- dr inż. Katarzyna Świąder

Wszystkim nagrodzonym gratulujemy!

W 80. Rocznicę Zbrodni Katyńskiej Pracownicy, absolwenci i studenci SGGW zamordowani w Katyniu, Charkowie i Kijowie-Bykowni

REJESTR KATYNIA

Pamięci **Olgerda Szpakowskiego** (zginął w Katyniu)

Przeczytaj rejestr katyński

Imiona... martwe wyrazy

I zmów litanie za wszystkich

Bez ust, bez oczu, bez twarzy

Jan Olechowski

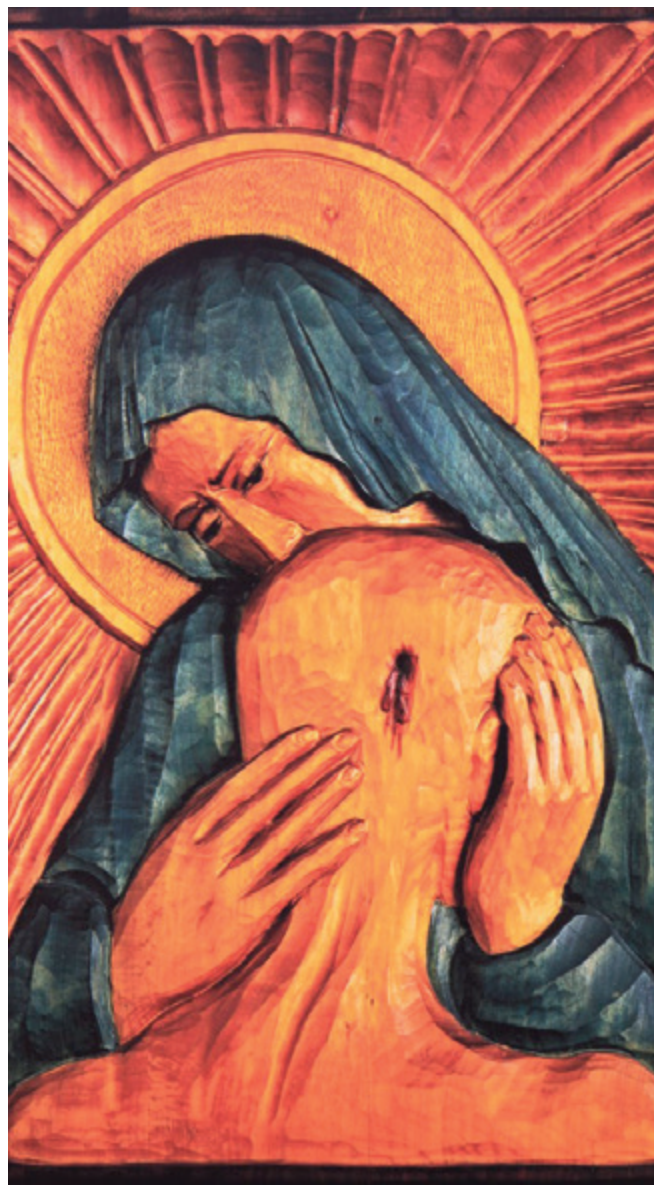
Wstęp

Przygotowania do rozprawy z Polakami Rosjanie rozpoczęli kilka dni po podpisaniu w dniu 23 sierpnia 1939 r. traktatu Ribbentrop-Mołotow z załączonym do niego tajnym aneksem dotyczącym IV rozbioru Polski. Już 8 września 1939 r. Ławrientij Beria podpisał rozporządzenie o wykonaniu przez Wszechrosyjską Komisję Nadzwyczajną do Walki z Kontrrewolucją, Spekulacją i Nadużyciami Władzy, zwaną potocznie Czecha, operacji polegającej na uformowaniu 9 grup operacyjnych, liczących od 40 do 70 osób każda. Pięć z nich zorganizowano w Kijowskim, natomiast cztery w Białoruskim Specjalnym Okręgu Wojskowym.

Do wszystkich polskich miast opanowanych przez Armię Czerwoną przybywały niewielkie, liczące 15–20 osób, grupy funkcjonariuszy komunistycznych, komitetów rewolucyjnych (rewkomów) oraz NKWD. Ich zadanie polegało na likwidacji polskiej administracji, aresztowaniu „wrogów ludu” oraz tworzeniu gwardii robotniczej. Samosady, morderstwa i rabunki, jako zjawiska walki klasowej, były zdecydowanie popierane (Lebiediewa, 1998).

Zgodnie z rozkazem Ławrientija Berii z 19 września 1939 r. w ramach NKWD zorganizowano Zarząd do Spraw Jeńców Wojennych oraz ponad 100 obozów jenieckich. Do największych należały tzw. właściwe obozy jenieckie w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku oraz obozy przejściowe i rozdzielcze w Griazowcu, Juchnowie, Juży, Kozielszczynie, Orankach, Putywlu, Wołogdzie i Szepietówce. Ponadto, Rosjanie utworzyli obozy pracy przymusowej dla żołnierzy i podoficerów Wojska Polskiego.

Dane dotyczące liczebności polskich jeńców są bardzo zróżnicowane w zależności od źródła ich pochodzenia. Rozbieżności wynikają z panującego w czasie wojny pospolitego bałaganu, faktu jednoczesnych aresztowań polskich oficerów,

Źródło: www.3droga.pl

zwolnienia części żołnierzy i podoficerów do domów oraz wymiany jeńców z Niemcami.

W przemówieniu na forum Rady Najwyższej ZSRR w dniu 2 listopada 1940 r. Wiaczesław Mołotow poinformował, że w czasie kampanii wrześniowej do sowieckiej niewoli trafiło łącznie ponad 300 000 żołnierzy i oficerów.

Według radzieckiej gazety „Krasnaja Zwiezda” z 17 września 1940 r. było to ponad 230 000 żołnierzy, w tym 12

000 oficerów; według danych Rządu Polskiego w Londynie z lipca 1941 r. – ponad 191 000 żołnierzy i 9 000 oficerów; w sprawozdaniach Frontów Białoruskiego i Ukraińskiego wskazano ponad 450 000 żołnierzy, w tym ponad 18 000 oficerów, natomiast według najnowszych ustaleń historycznych prof. Czesława Grzelaka – od 232 do 255 000 żołnierzy. Informacja Zarządu NKWD ds. Jeńców Wojennych i Internowanych z 5 grudnia 1943 r. wskazuje liczbę 130 242 jeńców polskich (w obozach sowieckich w latach 1939–1941), z których 8 348 oficerów z obozów Kozielsk, Ostaszków i Starobielsk „przekazano [...] do dyspozycji Zarządów NKWD” (Katyń. Księgi Cmentarne. Kalendarium Zbrodni Katyńskiej).

Do wymienionych obozów kierowano nie tylko oficerów liniowych, ale również aresztowanych później oficerów rezerwy, którzy nie brali udziału w walkach, w tym również bardzo zaawansowanych wiekowo, niezdolnych do służby wojskowej.

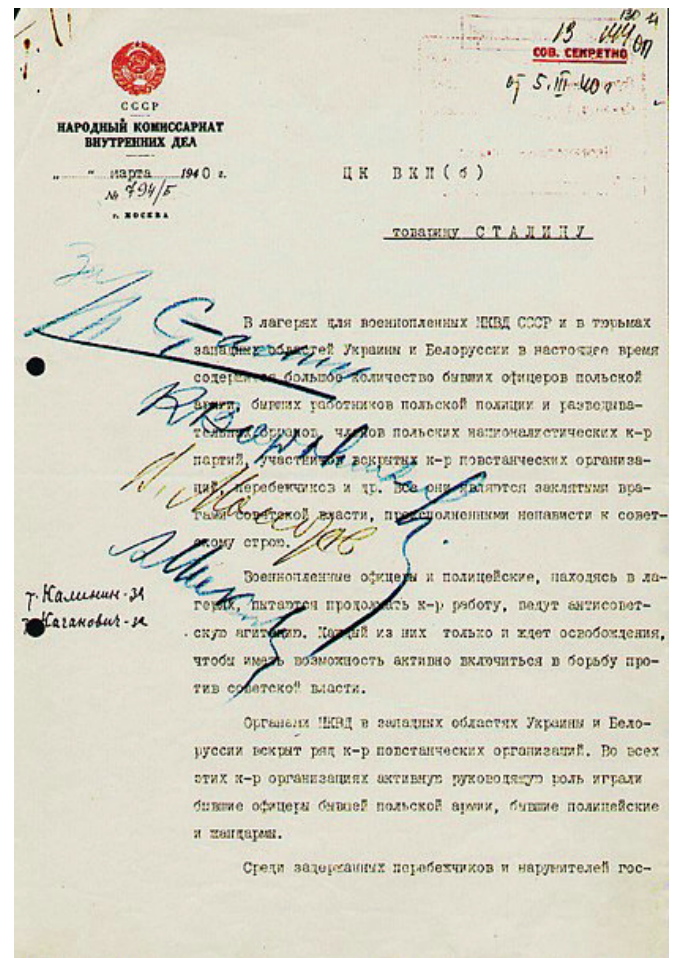
Dnia 10 grudnia 1939 r., czyli już po zakończeniu działań wojennych, na terenie obwodów tarnopolskiego, stanisławowskiego, łuckiego i lwowskiego NKWD przeprowadziło akcję aresztowania 1 057 oficerów „byłej armii polskiej”, zmuszonych wcześniej do zgłoszenia się celem rejestracji (Lebiediewa, 1998).

W marcu 1940 r. Ludowy Komisarz Spraw Wewnętrznych Lawrientij Beria skierował do Biura Politycznego Komitetu Centralnego Wszechzwiązkowej Partii Komunistycznej adresowane do towarzysza Józefa Stalina pismo z projektem decyzji o likwidacji polskich jeńców wojennych w obozach specjalnych w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie.

W sumie w obozach tych, zgodnie z informacją podaną w powyższym piśmie, przetrzymywano 14 736 osób – „byłych polskich oficerów, urzędników państwowych, właścicieli ziemskich, policjantów, agentów wywiadu, żandarmów i strażników służby więziennej”, w ponad 97% narodowości polskiej. Ponadto 18 632 więźniów, wśród nich 10 865 Polaków przetrzymywano w więzieniach zachodnich obwodów Ukrainy i Białorusi.

Na instrukcji dla NKWD ZSRR z dnia 5 marca 1940 r. w sprawie zastosowania wobec jeńców w trybie specjalnym najwyższego wymiaru karu – [egzekucji] przez rozstrzelanie, widnieją akceptujące podpisy J. Stalina, K. Woroszyłowa, V. Mołotowa i A. Mikojana oraz notatka o akceptacji decyzji przez M. Kalinina i L. Kaganowicza. Instrukcja stanowiła, że „sprawy będą rozpatrywane pod nieobecność zatrzymanych i bez przedstawiania im zarzutów, bez informowania o zakończeniu śledztwa lub/o wydaniu aktu oskarżenia w następujący sposób:

(a) Osadzeni w obozach jenieckich: na podstawie informacji dostarczonych przez Zarząd do Spraw Jeńców Wojennych NKWD ZSRR,

Pismo Berii z propozycją fizycznej likwidacji polskich oficerów.

Źródło: www.kultura.gazetaprawna.pl

(b) Aresztowani: na podstawie informacji dostarczonych przez NKWD Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej i NKWD Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej.”

Już 22 marca 1940 r. Beria podpisał rozkaz o „opróżnieniu” więzień w zachodnich obwodach Ukrainy i Białorusi, w których znaczną część aresztantów stanowili oficerowie i policjanci. W celu usprawnienia zabijania więźniów z zachodniej Białorusi przewożono ich do więzienia w Mińsku, a z zachodniej Ukrainy – do Kijowa, Charkowa i Chersonia.

Na przełomie marca i kwietnia w poszczególnych obozach więziono: w Kozielsku – 4 599 osób, w Starobielsku – 3 895, w Ostaszkowie – 6 346. W pierwszych dniach kwietnia 1940 r. ruszyły transporty jeńców z obozów przetrzymywania do miejsc egzekucji. Rozstrzelano 21 857 osób, w tym: w lesie katyńskim – 4 421, w Charkowie – 6 311. W innych więzieniach i obozach, głównie na terenie okupowanej Polski, zamordowano 7 305 osób. W sumie rozstrzelano 97% więźniów i jeńców, przy życiu pozostawiono 395 oficerów, którzy mogli się Rosjanom przydać z politycznego punktu widzenia.

Z okazji przypadającej w tym roku 80. rocznicy mordu katyńskiego powinniśmy przywrócić pamięć o ludziach, którzy dążąc do poznania o nim prawdy, byli zabijani (krakowski prokurator Roman Martini) lub prześladowani.

Jeńców Kozielska rozstrzelano w lesie katyńskim i w Smoleńsku. Tych, którzy byli przetrzymywani w Starobielsku, zabito w Charkowie i pochowano na przedmieściach miasta w Piatichatkach, jeńców z Ostaszkowa rozstrzelano w Kalininie (Twerze), a ich ciała ukryto w Miednoje.

Liczba rozstrzeliwanych więźniów i jeńców nieustannie wzrastała, co było konsekwencją rozkazu Berii z dnia 4 kwietnia 1940 r., który nakazał aresztować „wszystkich prowadzących kontrrewolucyjną robotę, kaprali, plutonowych, sierżantów, chorążych, podchorążych i innych podoficerów Wojska Polskiego”. Do Kozielska, Starobielska i Ostaszkowa przenoszono również z obozów pracy wszystkich wykrytych tam oficerów i policjantów oraz wszystkich sprzeciwiających się nowym porządkom. Nie zapomniano o chorych, nawet tych, którzy mieli zaawansowanego raka czy gruźlicę.

W obozach i więzieniach wymordowano kwiat polskiej inteligencji. Był to akt najwyższej wrogości w stosunku do narodu polskiego. Rozwinięciem planu zniszczenia polskich elit były cztery kolejne wielkie deportacje, podczas których wywożono na Wschód rodziny pomordowanych i wszystkich potencjalnych wrogów klasowych. Wśród zamordowanych byli przedstawiciele wszystkich polskich uczelni, pracownicy szkół średnich, artyści, dziennikarze, ziemianie, reprezentanci aparatu państwowego, politycy, duchowni i przedsiębiorcy. Najliczniejszą zawodowo grupę pomordowanych stanowili lekarze. Jest charakterystyczne, że zarówno Niemcy, jak i Rosjanie w tym samym czasie zastosowali takie same metody rozprawienia się z polską inteligencją, którą uważali za podstawę naszej państwowości. „Sonderaktion Krakau i Lublin”, „Intelligentzaktion Schlesiens i Pommern” są przykładami akcji wymierzonych w polską inteligencję przez niemieckich okupantów.

W Katyniu wymordowano około 80% pracowników Instytutu Technicznego Uzbrojenia, około 80% pracowników Sekcji Uzbrojenia Politechniki Warszawskiej, wszystkich zatrudnionych w Instytucie Gazowym, większość dowództwa Marynarki Wojennej w Pińsku.

Z okazji przypadającej w tym roku 80. rocznicy mordu katyńskiego powinniśmy przywrócić pamięć o ludziach, którzy dążąc do poznania o nim prawdy, byli zabijani (krakowski prokurator Roman Martini) lub prześladowani. Przestroga dla nas powinna być postawa naszych wojennych aliantów, którzy

nie tylko współpracowali z komunistami w ukrywaniu prawdy, ale próbowali wymusić na Polakach akceptację radzieckiej wersji morderstwa.

Symbolem polskiego tragizmu tamtych czasów są losy dwóch sióstr, córek generała Józefa Dowbor-Muśnickiego: ppor. pil. rez. Janiny Lewandowskiej i Agnieszki Dowbor-Muśnickiej. Pierwsza jako polski lotnik-kobieta została zamordowana w Katyniu w kwietniu 1940 r., drugą, prawie w tym samym czasie – 21 czerwca 1940 r., rozstrzelano w Palmirach.

Pamiętając o ogromie krzywd wyrządzonych narodowi polskiemu, nie wolno nam dopuścić do rozwoju uczuć złych, ciemnych, nieprzyjaznych w stosunku do narodu rosyjskiego, który również ucierpiał w okresie stalinowskim. Zbrodnia katyńska była przestępstwem komunistycznym, a nie rosyjskim. Dlatego powinniśmy reagować na próby wykorzystywania morderstwa katyńskiego do dzielenia naszych narodów. Z chrześcijańskiego punktu widzenia powinniśmy być zdolni do przebaczenia, pod warunkiem jednak, że strona rosyjska będzie trwała w prawdzie.

Oficerowie – pracownicy, absolwenci lub studenci SGGW zamordowani w Katyniu, Charkowie i Kijowie-Bykowni. W Miednoje nie znaleziono osób związanych z SGGW. Zestawienie zbiorcze.

Miejsca łaźni	Absolwenci wydziałów lub Uczelni				Σ
	Rolniczego	Leśnego	Ogrodniczego	SGGW*	
Katyni	25	22	1	9	57
Charków	28	18	3	3	52
Kijów	6	1	–	–	7
Razem SGGW	59	41	4	12	116

* Studiowali w SGGW, brak informacji o wydziale

prof. dr hab. Sławomir Podlaski

em. prof. Wydziału Rolnictwa i Biologii SGGW

Bibliografia:

- Blombergowa M.M. 2000. Uczeń polscy rozstrzelani w Katyniu, Charkowie i Twerze. *Analecta* 9/2(18), 7-62
- Katyni. Księgi cmentarne. Kalendarium Zbrodni Katyńskiej. Muzeum Katyńskie. Oddział Martyrologiczny Muzeum Wojska Polskiego. [www: muzeumwp.pl](http://www.muzeumwp.pl)
- Lebediewa N.S. 1998. Rozstrzeliwania i deportacje ludności polskiej w ZSRR w latach 1939-1941 *Niepodległość i Pamięć*. 11 180-193
- Wasilewski W. 2007. Katyni 1940. Sowieckie ludobójstwo na Polakach, nr 1-2 (72-73) styczeń-luty
- Orzeczenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, (skarga nr 5558/2013)

Odeszli od nas

Prof. dr hab. dr h.c. multi Jan Boczek

Prof. dr hab. dr h.c. multi Jan Boczek zmarł 20 listopada 2019 roku w wieku 92 lat.

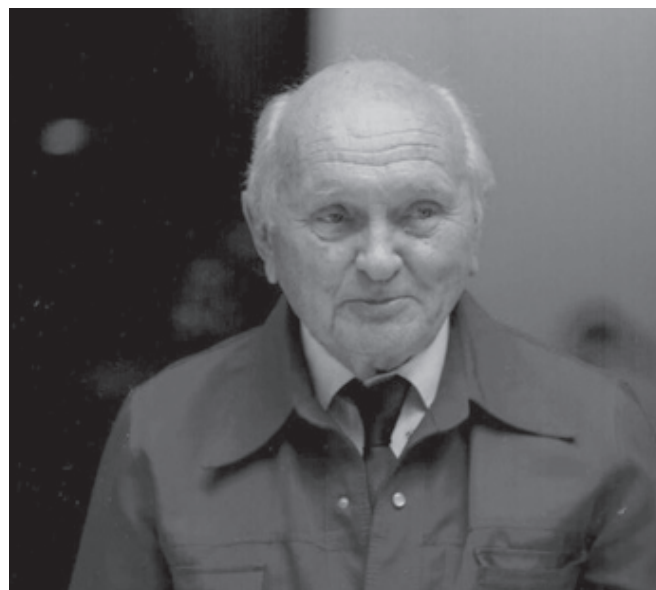
Profesor dr hab. Jan Boczek, doctor honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (1997) i Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie (2006), emerytowany profesor SGGW, światowej sławy akarolog i entomolog, bardzo szanowany oraz doceniany badacz i nauczyciel. **Był twórcą znanej na całym świecie polskiej szkoły akarologicznej oraz naukowcem, bez którego trudno wyobrazić sobie historię rozwoju ochrony roślin w naszym kraju.**

Prof. Jan Boczek urodził się 23 stycznia 1927 r. we wsi Faściszowa koło Zakliczyna (pow. tarnowski). Rodzice nauczyli go odpowiedzialności, systematycznej pracy i optymistycznego patrzenia na świat. Jego życie przebiegało w burzliwym i bardzo trudnym XX w., wymagało hartu ducha oraz ciężkiej pracy.

Szkolę powszechną profesor Jan Boczek ukończył w Faściszowej. Podczas okupacji dojeżdżał do Tarnowa, gdzie uczęszczał do dwuletniej szkoły handlowej i równocześnie na tajne komplety. Po zakończeniu II wojny światowej kontynuował naukę w I Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego i Licealnego (obecnie III Liceum Ogólnokształcące) w Tarnowie, gdzie w 1946 r. zdał maturę. Następnie rozpoczął studia biologiczne na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego. Do grona jego wykładowców należeli znamienici profesorowie: Stanisław Smreczyński, Jan Zaćwilichowski, Zygmunt Grodziński i Zbigniew Kawecki. Opiekunem pracy magisterskiej prof. Jana Boczka, dotyczącej ryjkowcowatych, był prof. Stanisław Smreczyński.

Tytuł magistra biologii otrzymał w 1951 r., po czym podjął pracę w Puławach w nowo utworzonym tam Instytucie Ochrony Roślin, w Zakładzie Badania Szkodników Zbóż i Przechowalni, w którym wcześniej odbył praktykę zawodową. Dr Zofia Gołębiowska skierowała jego zainteresowania na roztocza (Acari), a dokładniej na rozkruszki (Acaroidea), którymi nikt się wówczas nie zajmował. Był pierwszym i jedynym akarologiem w Polsce.

W 1958 r. prof. Jan Boczek obronił doktorat na Uniwersytecie Jagiellońskim dotyczący sierposza rozkruszkowca (*Cheyletus erudinus*), naturalnego wroga rozkruszków. Był pierwszym doktorantem doc. Władysława Węgorzka, wieloletniego

fot. archiwum Zakładu Entomologii Stosowanej

dyrektora Instytutu Ochrony Roślin. Został stypendystą Fundacji Rockefellera i w październiku 1958 r. wyjechał na roczny staż naukowy do Stanów Zjednoczonych. W czasie pobytu w USA ukończył kurs akarologiczny w College Park pod Waszyngtonem, pracował w Instytucie Rolniczym w Beltsville (Maryland) i uczył się od dr H. H. Keifera (Sacramento, Kalifornia) systematyki i diagnostyki szpecieli (Eriophyoidea).

Przed wyjazdem do Polski zaproponowano mu kontynuację współpracy naukowej, a badania miały stanowić część spłaty zadłużenia PRL wobec USA. Przez 30 lat prof. Jan Boczek przeprowadził dziewięć tematów badawczych, głównie nad roztoczami, ale też i nad owadami, z których aż siedem zostało wyróżnionych. Był członkiem Towarzystwa Entomologicznego Ameryki i pierwszym Polakiem, który otrzymał tytuł „Wyróżnionego Członka Towarzystwa Entomologicznego Ameryki”.

Po powrocie do kraju prof. Zbigniew Kawecki zaproponował mu objęcie kierownictwa Zakładu Entomologii Stosowanej SGGW w Warszawie i w 1960 r. prof. Jan Boczek został kierownikiem 3-osobowego zespołu. W 1961 r. Zakład przekształcono w Katedrę Entomologii Stosowanej, a prof. Jan Boczek był jej kierownikiem przez 31 lat (1961–1992), powiększając zespół dydaktyczno-badawczy do prawie 40 osób.

W roku 1961 prof. Jan Boczek zakończył przewód habilitacyjny, przedstawiając rozprawę dotyczącą szpecieli (Eriophyoidea). W 1968 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1975 profesora zwyczajnego. Szybka i błyskotliwa kariera naukowa zawdzięczała nie tylko szerokim kontaktom międzynarodowym, lecz także swoim nieprzeciętnym zdolnościom oraz wręcz benedyktyńskiej pracowitości.

Prof. Jan Boczek jest zaliczany do grona najwybitniejszych akarologów. Był światowej sławy znawcą roztoczy z nadrodziny szpecielowatych – Eriophyoidea. Opisał 229 gatunków i 35 rodzajów roztoczy nowych dla nauki, głównie szpecieli. Prowadził też badania nad możliwością wykorzystania roztoczy do biologicznego zwalczania chwastów. Uzyskane przez niego wyniki badań nad szpecielami stanowią bezcenny wkład w światowe dziedzictwo naukowe. Potwierdzeniem międzynarodowego autorytetu prof. Jana Boczka w dziedzinie akarologii jest nazwanie od jego nazwiska dwóch rodzajów roztoczy: *Boczekella* (Farkas) i *Boczekiana* (R. Petanovic) oraz kilku gatunków szpecielowatych, np.: *Ryncaphytoptus boczeki* Hall, *Epitrimerus boczeki* Natcheff. Instytucje naukowe z całego świata zwracały się do niego z prośbą o oznaczanie roztoczy znajdujących w różnych strefach klimatycznych.

Badania naukowe prof. Jana Boczka dotyczyły nie tylko roztoczy (szpeciele, rozkruszki, dobroczynkowate), ale także szkodliwych owadów. Zajmował się szkodnikami zbóż, przechowalni, ziół i innych roślin uprawnych. Badał ekologię, bionomię oraz znaczenie gospodarcze szkodników produktów żywnościowych i przechowywanych. Prowadzone przez niego badania to często prace pionierskie, a publikowane artykuły otwierały nowe kierunki badawcze i inspirowały wielu badaczy do rozwiązań w dziedzinie ochrony roślin przed szkodnikami.

Bogaty dorobek Profesora obejmuje ponad 350 publikacji, z których 180 to oryginalne prace naukowe, które ukazały się w renomowanych czasopismach krajowych i zagranicznych. Ponadto jest autorem i współautorem 24 książek.

Był recenzentem rozpraw doktorskich, prac habilitacyjnych, dorobku w postępowaniach o nadanie tytułu profesora, dorobku w postępowaniach o nadanie tytułu doktora h.c., opinii o powołaniu na stanowiska docenta i profesora na prawie wszystkich uczelniach i instytutach rolniczych w kraju. Przez dwie kadencje pełnił funkcję członka Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej dla Pracowników Nauki.

W latach 1965–1967 był prodziekanem, a następnie dziekanem Wydziału Ogrodniczego (1972–1975) SGGW. Prowadził wykłady, seminaria i ćwiczenia na studiach dziennych i zaocznych. Studenci prof. Jana Boczka zapamiętali go jako wspaniałego wykładowcę i do dziś wspominają prowadzone przez niego zajęcia, podczas których opowiadał o starzeniu się owadów, biologii rozmnażania roztoczy, feromonach owadów i roztoczy, wykorzystaniu owadów w sadownictwie,

wpływie promieniowania jonizującego na owady, biologicznym zwalczaniu chwastów, wykorzystaniu inżynierii genetycznej w ochronie roślin, jadowitych stawonogach, obronie owadów przed wrogami czy diapauzie u owadów i roztoczy. Poruszał też wiele innych ciekawych zagadnień.

Profesor był odważny w podejmowaniu nowych kierunków badawczych, które miały znaczenie poznawcze i praktyczne. Potrafił pracować w zespole. Zawsze skupiał wokół siebie grupę młodych pracowników naukowych i doktorantów, którym stwarzał możliwie najlepsze warunki do samodzielnego rozwoju. Gwarantował im fundusze na badania, ułatwiał kontakty krajowe i zagraniczne. W tamtych trudnych czasach każdy z pracowników Katedry był na stażu zagranicznym! Pod kierunkiem prof. Jana Boczka powstało 168 prac magisterskich oraz 28 doktorskich; jego doktorantami byli Polacy, ale także obywatele Chin, Bułgarii, Egiptu, Tajlandii i b. Jugosławii.

Uczestniczył w licznych kongresach oraz konferencjach zarówno krajowych, jak i międzynarodowych. Przez 40 lat był członkiem Rady Naukowej Instytutu Ochrony Roślin, przez 12 przewodniczył Radzie Naukowej Instytutu Warzywnictwa w Skierniewicach. Członek Rady Naukowej Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarnictwa w Skierniewicach, wieloletni sekretarz Komitetu Ochrony Roślin PAN. Wchodził w skład Komitetu Redakcyjnego czasopism 'Acarology' (Francja), 'International Journal of Acarology', 'Journal of Stored Product Research', 'Zascita Bilii', 'Polskie Pismo Entomologiczne' i innych.

Spółeczność akademicka nagrodziła prof. Jana Boczka w 1997 r. tytułem doktora honoris causa SGGW w Warszawie oraz w 2006 r. Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Został wyróżniony ceniowym Medalem PAN im. Michała Oczapowskiego, a także otrzymał liczne nagrody za aktywność naukową, dydaktyczną i organizacyjną.

Jesteśmy wdzięczni za Jego wieloletnią pracę, za wyjątkowo bogaty wkład w rozwój światowej i polskiej akarologii i entomologii oraz za rozsławianie osiągnięć naukowych pracowników Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, a w szczególności ówczesnego Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu i Zakładu Entomologii Stosowanej. Prof. Jana Boczka należy umieścić w gronie najwybitniejszych polskich przedstawicieli ochrony roślin.

Odszedł od nas Profesor, który wywarł ogromny wpływ na kształtowanie się poglądów naukowych i nurtów badawczych nie tylko w akarologii i entomologii, ale także w ochronie roślin. Odszedł od nas najwybitniejszy polski akarolog – twórca znanej na całym świecie szkoły akarologicznej, wybitny polski specjalista w dziedzinie ochrony roślin. Odszedł od nas Człowiek Nauki.

Prof. dr hab. Barbara Reklewska

Pożegnaliśmy zasłużonego pedagoga i opiekuna naukowego wielu pokoleń.

Barbara Reklewska urodziła się 27 listopada 1935 r. w Ożarowie. Przez cały okres kariery zawodowej związana była z Wydziałem Zootechnicznym SGGW w Warszawie, na którym rozpoczęła studia magisterskie w 1955 r., a następnie studia doktoranckie. W 1967 r. uzyskała tytuł doktora nauk rolniczych, w 1976 r. tytuł doktora habilitowanego nauk rolniczych, a w 1989 r. tytuł profesora zwyczajnego. W 1976 r. rozpoczęła pracę w SGGW na stanowisku adiunkta w Zakładzie Hodowli Owiec, następnie w uczelniano-przemysłowym Instytucie Hodowli Bydła i Produkcji Mleka, który został utworzony z inicjatywy Rektora SGGW prof. dr hab. Henryka Jasiorowskiego. Jednym z głównych problemów rozwiązywanych przez ten Instytut była poprawa jakości mleka dostarczanego do mleczarni. W 1978 r. wyjechała na półroczny staż naukowy do Cambridge. W latach 1992–1999 pełniła funkcję kierownika Zakładu Reprodukcyjnego i Zdrowia Bydła. W 2007 r. po 45-latach pracy naukowej przeszła na emeryturę.

Profesor Barbara Reklewska była ekspertem z zakresu endokrynologii, hodowli i rozrodu zwierząt oraz jakości mleka, znanym nie tylko w kraju, ale także za granicą. Dowodem tego jest m.in. jej wybór w 1998 r. przez członków Europejskiej Federacji Zootechnicznej (EAAP) na prezydenta Komitetu Organizacyjnego 49. zjazdu Międzynarodowego Kongresu.

W pracy zajmowała się początkowo wyłącznie endokrynologią i wpływem hormonów na jakość wełny. Kierowała badaniami w jedynej na uczelni pracowni izotopowej, za której działalność była odpowiedzialna. Koordynowała pracę laboratorium Zakładu Hodowli Bydła, w tym pracowni fizyko-chemicznej, chromatograficznej, mikrobiologicznej. W wyniku realizacji kilku grantów naukowych finansowych przez Komitet Badań Naukowych MNiSW wyposażyla laboratorium w najnowocześniejszą aparaturę pomiarowo-badawczą, która do chwili obecnej stanowi zaplecze umożliwiające prowadzenie badań naukowych na najwyższym poziomie profesjonalizmu analitycznego. Profesor B. Reklewska dziś uważana jest za inicjatorkę badań modelowych na małych i dużych przeżuwaczach w kontekście modyfikowania składu mleka. Jako jedna z pierwszych osób w nauce polskiej promowała właściwości prozdrowotne substancji biologicznie czynnych w surowcach pochodzenia zwierzęcego.

Obok działalności naukowej profesor B. Reklewska wykładała biologię i biotechnologię rozrodu w SGGW, w 1978 r. prowadziła wykłady na Uniwersytecie w Mozambiku. Wspominana jako pedagog wymagający i surowy, wypromowała kilkudziesięciu inżynierów i magistrów oraz trzech doktorów nauk

fot. archiwum SGGW

rolniczych. Poszczególne dysertacje doktorskie dotyczyły badań nad modyfikacją składu mleka koziego (dr inż. M. Góralczyk, 2001 r.), jakości tłuszczu mleka krowiego i koziego (dr inż. B. Kuczyńska, 2002 r.) oraz białek i peptydów izolowanych z mleka (dr inż. E. Bernatowicz, 2005 r.). Do dorobku naukowego profesor B. Reklewskiej wpisują się recenzje czterech prac habilitacyjnych oraz trzech prac doktorskich. Była autorem i współautorem 120 publikacji naukowych, czterech podręczników akademickich oraz wielu doniesień naukowych na konferencje krajowe i zagraniczne. Współautorką czterojęzycznego (w językach: angielskim, polskim, rosyjskim i łacińskim) słownika terminologii zootechnicznej wydanego przez PTZ w 1995 r. Tłumaczyła społecznie na język angielski materiały do poszczególnych numerów Przeglądu Hodowlanego.

Profesor B. Reklewska dała się poznać również jako dobry organizator. W latach 1981–1984 pełniła funkcję kierownika studiów doktorskich, w latach 1992–1999 była kierownikiem Zakładu Reprodukcyjnego i Zdrowia Bydła. Jej aktywność zawodowa nie ograniczała się jedynie do murów uczelni. Była członkiem różnych organizacji społecznych m.in. Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, w którym przez dwie kadencje pełniła funkcję sekretarza Zarządu Głównego. Jej zaangażowanie uhonorowano odznaką honorową PTZ, a w roku 2007 członkostwem honorowym.

Osobowość profesor B. Reklewskiej najlepiej odzwierciedlają słowa z cytatu Alberta Schweitzera: „Człowieka uczyniło

człowiekiem przede wszystkim umiłowanie wszelkich żywych istot”. Pochylała się jednakowo nad losem ludzi, jak i zwierząt, zachowując przy tym ogromną skromność.

W naszej pamięci profesor B. Reklewska pozostanie jako wybitny naukowiec, a w życiu codziennym żywo zainteresowana dialogiem z drugim człowiekiem. Była przeświadczona, że sukces można uzyskać tworząc zespoły interdyscyplinarne, a więc 30 lat temu promowała to, co dzisiaj jest powszechną ścieżką rozwoju naukowego. W życiu kierowała się maksymą „ora et labora”.

Za swoją długoletnią pracę została wyróżniona nagrodą II stopnia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne była wielokrotnie nagradzana przez Rektorów SGGW.

Ten życiorys nie byłby wyczerpujący, gdyby nie wspomnieć o kilku wątkach z życia prywatnego profesor B. Reklewskiej. Od dzieciństwa los jej nie oszczędzał. Jako dziecko była naocznym świadkiem rozstrzelania przez hitlerowców ojca oraz wybuchu Powstania Warszawskiego. Czas wojny spędziła poza domem,

tułając się z matką i rodzeństwem, często doświadczając głodu. Gruntowne wykształcenie uzyskała uczęszczając do elitarnego gimnazjum żeńskiego im. Klementyny Hoffmanowej z Tańskich w Warszawie, gdzie rozpoczęła się jej wieloletnia przyjaźń z prof. dr hab. Ewą Świerczewską (dziekan Wydziału Zootechnicznego w latach 1990–1996). Warto też wspomnieć o ogromnym wysiłku włożonym w urządzenie domu w Mirogonowicach, który po wielu latach prof. B. Reklewska odzyskała w całkowitej ruinie, o wielkim zaangażowaniu profesor w kultywowanie tradycji. I choć nie chwaliła się tym często, miała jeszcze jedną wielką pasję – tworzenie pięknych ogrodów, które zachwycały najpierw mieszkańców Piastowa, potem Komorowa, a na końcu Mirogonowic. Niedługo po przejściu na emeryturę Profesor zachorowała na nieuleczalną chorobę, z którą zmagala się przez wiele lat, otoczona czułą opieką męża Zygmunta i synów Jana i Tadeusza z rodzinami.

Prof. dr hab. Bogumił Strzyżewski

Prof. dr hab. Bogumił Strzyżewski zmarł 28 grudnia 2019 roku w wieku 86 lat.

Bogumił Strzyżewski urodził się 6 kwietnia w 1933 r. w Żurominie. W roku 1956 ukończył studia inżynierskie na Wydziale Zootechnicznym SGGW. Pracę rozpoczął jako nauczyciel Szkoły Przesposobienia Rolniczego w Zanklewie, a zakończył swoją aktywność zawodową na stanowisku profesora zwyczajnego, pełniąc funkcję kierownika Zakładu Ekonomiki i Organizacji Produkcji Zwierzęcej Wydziału Zootechnicznego. Wspominając profesora B. Strzyżewskiego należy podkreślić, iż całe życie zawodowe związany był ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego. Po ukończeniu studiów inżynierskich odbył staż produkcyjny w Rolniczym Rejonowym Zakładzie Doświadczalnym Barzkowice, ówczesnej jednostce naukowo-wdrożeniowej doradztwa rolniczego, skąd skierowano go na studia magisterskie. W 1959 r. jako magister został kierownikiem Ogniska Metodycznego Szkoły Przesposobienia Rolniczego w Ciechanowie. W roku 1963 rozpoczął studia doktoranckie w Katedrze Ogólnej Hodowli Zwierząt pod kierunkiem prof. W. Hermana. Od 1967 r. już jako doktor nauk rolniczych rozpoczął pracę w Zakładzie Ekonomiki i Organizacji Produkcji Zwierzęcej Katedry Ogólnej Hodowli Zwierząt Wydziału Zootechnicznego SGGW. W 1976 r. przeprowadził przewód habilitacyjny, zaś trzy lata później powołany został

fot. Marek Balcerak

na stanowisko docenta. W roku 1998 otrzymał tytuł profesora zwyczajnego.

W 1978 r. profesor B. Strzyżewski został kierownikiem Zakładu Ekonomiki i Organizacji Produkcji Drobiarskiej przy Instytucie Produkcji Drobiarskiej. W latach 1979–1981 był kierownikiem studiów stacjonarno-zaocznych, następnie w latach 1981–1987 prodziekanem Wydziału Zootechnicznego; w latach 1987–1997 kierował studiami podyplomowymi, a w latach 1992–2003 Zakładem Ekonomiki i Organizacji Produkcji Zwierzęcej na Wydziale Zootechnicznym. Pełniąc powyższe funkcje, zawsze starał się pomagać, pozytywnie motywować do pracy

i rozwoju, dając doskonały przykład swoją postawą w wielu trudnych sytuacjach. Był człowiekiem życzliwym i niezwykle skromnym. Osobowość Profesora przyciągała ludzi, których potrafił w szczególny sposób „zarażać dobrem”.

Kolejne szczeble awansu poszerzały możliwości działalności naukowej i dydaktycznej. Zainteresowania Profesora koncentrowały się na zagadnieniach ekonomiki produkcji zwierzęcej i zawsze były ściśle związane z praktyką i wykorzystywane w realizacji wielu strategii. W kierowanym przez Profesora zakładzie prowadzono prace zlecane przez organy administracji państwowej, związki branżowe oraz Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (IERiGŻ) w ramach tworzenia systemu rachunkowości rolnej POLSKI FADN. Wśród najbardziej istotnych tematów wymienić należy: prognozowanie skupu i produkcji w warunkach polskiego rolnictwa (1968–1971), specjalizacje gospodarstw chłopskich w produkcji zwierzęcej, efektywność wykorzystania siły roboczej w rolnictwie, ocenę efektywności ekonomicznej produkcji zwierzęcej, rozmieszczenie produkcji i skupu mleka (1975), przetwórstwo produktów mleczarskich (1985–1990), tworzenie systemu rachunkowości rolnej FADN. Niezwykła suma wiedzy, doświadczenia i osobistych ideałów profesora B. Strzyżewskiego pozwoliła wypromować około 180 dyplomantów i 8 doktorów.

Osobnym rozdziałem w działalności Profesora była pomoc Polakom na Białorusi. W latach 1994–2003 jako główny koordynator i organizator współpracy z Państwowym Uniwersytetem Agrarnym w Grodnie zorganizował płatne praktyki dla 120 białoruskich studentów polskiego pochodzenia. Oprócz współpracy naukowej i wymiany kadrowej dzięki działalności Profesora B. Strzyżewskiego absolwenci Państwowego

W naszej pamięci profesor Bogumił Strzyżewski pozostanie nie tylko cenionym specjalistą z zakresu ekonomiki produkcji zwierzęcej, wybitnym naukowcem – autorem wielu publikacji, ale przede wszystkim niedoścignionym wzorem – człowiekiem mądrym, życzliwym, który trwale zapisał się w życiorysach wielu ludzi, mających szczęście spotkać go na swojej drodze życia.

Uniwersytetu Agrarnego w Grodnie kończyli studia magisterskie i doktorskie w Polsce. Za działalność społeczną i zawodową Bogumił Strzyżewski został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem KEN, Odznaką Honorową „Za Zasługi dla SGGW”, Odznaką Honorową Zasłużony dla Rolnictwa i Odznaką Honorową Zasłużony dla Uniwersytetu Agrarnego w Grodnie.

W naszej pamięci Profesor B. Strzyżewski pozostanie nie tylko cenionym specjalistą z zakresu ekonomiki produkcji zwierzęcej, wybitnym naukowcem – autorem wielu publikacji, ale przede wszystkim niedoścignionym wzorem – człowiekiem mądrym, życzliwym, który trwale zapisał się w życiorysach wielu ludzi, mających szczęście spotkać Go na swojej drodze życia. Pomijając kwestie służbowe, odszedł prawdziwy przyjaciel – przejmujący się losem innych i starający się rozwiązywać ich problemy, zawsze postępujący według wyznawanych zasad.

Prof. dr hab. Edward Stępień

Prof. dr hab. Edward Stępień zmarł 6 marca 2020 roku w wieku 76 lat.

Edward Stępień urodził się 20 maja 1943 r. w Raniżowie na Podkarpaciu. Nadzwyczajnej pracowitości i hartowi ducha zawdzięczał leśne wykształcenie i późniejsze uznanie w środowisku leśników. W 1967 r. ukończył studia na Wydziale Leśnym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego i rozpoczął pracę w Katedrze Urządzania Lasu SGGW, z którą związał swoją drogę kariery. Stopień doktora nauk leśnych uzyskał w 1974 r., a doktora habilitowanego w 1989 r. W latach 1991–1995 pracował jako docent w Instytucie Badania Lasu, Śniegu i Krajobrazu (WSL) w Birmensdorf w Szwajcarii. W latach 1989–1991 pełnił funkcję kierownika Zakładu Urządzania Lasu, a w latach 1997–2012 kierował Katedrą Urządzania Lasu, Geomatyki

fot. Roman Zielony

i Ekonomiki Leśnictwa. W 2002 r. otrzymał tytuł profesora, a od roku 2006 był zatrudniony w SGGW na stanowisku profesora zwyczajnego. Na emeryturę przeszedł w 2013 r.

Zainteresowania naukowe prof. E. Stępnia koncentrowały się wokół problemów zarządzania lasu wielofunkcyjnego, oceny stanu, kierunków i dynamiki zmian zasobów leśnych, waloryzacji potencjału funkcyjnego lasu, doskonalenia metod inwentaryzacji, oceny przydatności informacji o lesie w zarządzaniu, uwarunkowań i instrumentów planowania w leśnictwie oraz nowych koncepcji w zakresie regulacji użytkowania lasu. Był autorem 146 publikacji, w tym 10 książek, a także autorem i współautorem około 90 ekspertyz, dokumentacji i opracowań niepublikowanych.

Prof. Edward Stępień posiadał znaczne osiągnięcia w zakresie kształcenia kadr naukowych. Był promotorem 45 prac magisterskich i 10 prac inżynierskich studentów Wydziału Leśnego SGGW. Pod jego opieką promotorską ukończono 5 przewodów doktorskich. Był recenzentem 10 rozpraw doktorskich, 14 rozpraw habilitacyjnych i dorobku oraz całokształtu dorobku 11 osób ubiegających się o tytuł profesora. Przygotował również ponad 50 recenzji naukowych projektów składanych do Komitetu Badań Naukowych.

Był członkiem wielu towarzystw, komisji i gremiów naukowych w tym: dwóch grup roboczych IUFRO, Polskiego Towarzystwa Leśnego, Komisji Urządzania Lasu przy Zarządzie Głównym PTL, a w latach 1989–1993 jej przewodniczącym. Był również członkiem: Rady Programowej czasopisma Sylwan (1990–1993), Komisji MOŚZNiL ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko (1990–1994), Rady Naukowej Kampinoskiego Parku Narodowego (1989–1993), Rady Naukowej Wigierskiego Parku Narodowego (1997–2006), Rady Międzywydziałowego Studium Gospodarki Przestrzennej SGGW (1997–2011), Rady Międzywydziałowego Studium Towaroznawstwa SGGW (2003–2011), Rady Naukowo-Społecznej LKP „Lasy Spalsko-Rogowskie” (2002–2010) oraz Senackiej Komisji ds. Historii i Odznaczeń (2005–2008) i Senackiej Komisji Socjalnej (1982–1987).

Prof. E. Stępień otrzymał liczne odznaczenia i nagrody. Do najważniejszych należą: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (2005), Złoty Krzyż Zasługi (1988), Medal Złoty za Długoletnią Służbę (2010), Medal Komisji Edukacji Narodowej (2012), Odznaka Honorowa „Za Zasługi dla SGGW” (1999), Nagroda indywidualna I stopnia JM Rektora SGGW za działalność organizacyjną na rzecz Uczelni (2004), nagroda zespołowa I stopnia JM Rektora SGGW za osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych (1991), nagroda zespołowa Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa za osiągnięcia naukowe

Jego wrażliwość na innych może być stawiana za wzór w akademickich relacjach mistrz-uczeń. Skupiał się na słowie, znaczeniu, dokładności liczb i terminów, ale przede wszystkim na człowieku, który z tych prawdziwie tutorskich kontaktów wychodził wzbogacony w doświadczenie i wiedzę

w dziedzinie tworzenia zintegrowanego systemu zarządzania lasu (1998), nagroda naukowa Wydziału Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAN za cykl badań dotyczących doskonalenia kompleksowej metody inwentaryzacji i oceny zasobów leśnych (1999), nagroda JM Rektora SGGW dla zespołu pracowników Katedry za szczególnie wysoką aktywność naukową (1999). Dyrektor Generalny Lasów Państwowych nadał prof. E. Stępniewi Kordelas jako symbol uznania szczególnych zasług dla rozwoju Lasów Państwowych i gospodarki leśnej.

Nota biograficzna nie jest w stanie oddać tego, co prof. E. Stępień zostawił w nas jako Nauczyciel i Przyjaciel. Jego wrażliwość na innych może być stawiana za wzór w akademickich relacjach mistrz-uczeń. Skupiał się na słowie, znaczeniu, dokładności liczb i terminów, ale przede wszystkim na człowieku, który z tych prawdziwie tutorskich kontaktów wychodził wzbogacony w doświadczenie i wiedzę. Wśród zajęć dydaktycznych na szczególną pamięć zasługiwały seminaRIA inżynierskie i magisterskie. Uważaliśmy je za wzorzec tych najważniejszych zajęć dydaktycznych w życiu akademickim. To, jakim był człowiekiem, poznawaliśmy szczególnie podczas wspólnych wyjazdów terenowych – badawczych i eksperckich, podczas taksacji i inwentaryzacji lasów Leśnego Zakładu Doświadczalnego w Rogowie (uroczysko Lipce) i w czasie zajęć terenowych z Urządzania lasu. Chyba właśnie w trakcie zajęć terenowych najbardziej nam Go brakuje. Jego żartu, śmiechu i serdecznej uwagi dla współpracowników i studentów.

Odszedł od nas Nasz Profesor, Dobry Człowiek, znakomity Ojciec, opiekuńczy Mąż i kochający wnuki Dziadek. Pamięć o Nim pozostanie w nas na długo.

prof. dr hab. Tomasz Borecki i dr inż. Michał Orzechowski,
Katedra Urządzania Lasu,
Dendrometrii i Ekonomiki Leśnictwa,
Instytut Nauk Leśnych SGGW

Dni Otwarte SGGW

W dniach 24–25 stycznia 2020 r. w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbyły się Dni Otwarte. Po raz pierwszy uczestnikom zaoferowano dwudniowy program spotkań ze studentami i naukowcami SGGW oraz wiele tematycznych wykładów. Wydarzenie spotkało się z ogromnym zainteresowaniem młodzieży i nauczycieli szkół średnich.

Dni Otwarte SGGW 2020 to efekt współpracy Biura Promocji, 13 wydziałów SGGW, Biura Spraw Studenckich, Szkoły Doktorskiej, Uniwersytetu Otwartego oraz Biura Karier. Nowa formuła spotkań z kandydatami na studia spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem oraz rekordową frekwencją. Wpłynął na nią z pewnością bogaty program obejmujący prezentację uczelni, poszczególnych wydziałów oraz kierunków studiów, ciekawe wykłady dla maturzystów, ale także znaczące zaangażowanie Wydziałów w upowszechnienie tego wydarzenia w szkołach średnich, z którymi współpracują.

Wydarzenie otworzył Prorektor ds. dydaktyki prof. dr hab. Kazimierz Tomala. Witając uczestników, prorektor zwrócił uwagę na szeroką ofertę kierunków studiów w SGGW, profesjonalizm kadry, bardzo dobre warunki studiowania i przyjazną atmosferę. Podkreślił także wyjątkowość uczelni, która tętni życiem oraz stwarza swoim studentom szerokie możliwości rozwoju ich indywidualnych zainteresowań i pasji, m.in. poprzez udział w licznych kołach naukowych, zespołach artystycznych czy sekcjach sportowych.

W Dniach Otwartych uczestniczyli dziekani i prodziekani wszystkich wydziałów, przedstawiciele instytutów naukowych oraz studenci, którzy osobiście zachęcali młodzież do studiowania w SGGW. Wyjątkowo dużym zainteresowaniem, zarówno pierwszego, jak i drugiego dnia, cieszyło się spotkanie dotyczące zasad tegorocznej rekrutacji i warunków studiowania w SGGW prowadzone przez kierownika Biura Spraw Studenckich mgr. Zbigniewa Wagnera. Rekordową liczbę uczestników odnotował Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska podczas wystąpienia dziekana dr. hab. Mieczysława Połońskiego, prof. SGGW i prodziekanów prezentujących pięć prowadzonych przez Wydział kierunków studiów.

Kandydaci uczestniczyli również w prezentacjach przedstawionych przez dziekan Wydziału Medycyny Weterynaryjnej dr. hab. Martę Mendel, prodziekanów Wydziału Leśnego dr. inż. Michała Orzechowskiego i dr. inż. Arkadiusza

fot. archiwum SGGW

Gruchałę, reprezentującą dziekana Wydziału Socjologii i Pedagogiki dr. hab. Beatę Marię Nowak. Prawie 50-osobowa grupa uczniów szkół średnich wzięła udział w spotkaniu z dr. Agnieszką Gawłowską z Katedry Architektury Krajobrazu. Dzięki gościnności Muzeum SGGW młodzież zapoznała się również z historią Uczelni prezentowaną na wystawie pt. „Z Marymontu na Ursynów”.

Dużym zainteresowaniem uczestników Dni Otwartych cieszyły się wykłady dla maturzystów: „Gospodarka cyfrowa” dr. hab. Ludwika Wickiego, prof. SGGW z Instytutu Ekonomii i Finansów oraz „Wybuchowa chemia dla maturzysty. Mechanizmy reakcji organicznych” prof. dr. hab. Ewy Białeckiej-Florjańczyk z Katedry Chemii; „Ekologia życia człowieka a ekologizm” prof. dr. hab. Andrzeja Bałandynowicza z Katedry Pedagogiki SGGW.

Na koniec warto wspomnieć o jeszcze jednej nowej propozycji w programie tegorocznych Dni Otwartych SGGW, jaką był wykład dedykowany rodzicom kandydatów pt.: „Matura 2020 dla Rodziców, czyli wszystko, co chciałbyś wiedzieć o egzaminie maturalnym, ale boisz się zapytać”. Spotkanie, które przyciągnęło liczną grupę słuchaczy, poprowadziła Anna Wdowińska, doradca edukacyjny.

Human Resources Excellence in Research w SGGW

W dniu 19 maja 2017 r. Komisja Europejska przyznała naszej Uczelni logo Human Resources Excellence in Research. To prestiżowe wyróżnienie, jedno z działań Komisji EU w ramach strategii Human Resources Strategy for Researchers, nakierowane jest na zwiększenie atrakcyjności warunków pracy i rozwoju kariery naukowców w UE. HR Logo otrzymują europejskie instytucje, które zapewniają naukowcom jak najlepsze warunki pracy i przejrzyste procesy rekrutacji zgodne z zasadami Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych.

W celu uzyskania HR Logo, w SGGW zaplanowane zostały działania będące odpowiedzią na wyniki przeprowadzonej wśród pracowników Uczelni ankiety, dotyczącej oceny stopnia przestrzegania zasad Karty i Kodeksu w Szkole. Zaplanowane aktywności zapisano w formie Strategii Zarządzania Zasobami Ludzkimi dla Naukowców i Planu działania w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Dokument ten, zwany w skrócie Strategią HR Logo, dostępny jest na stronie internetowej SGGW w zakładce „Współpraca międzynarodowa”.

Jednostką koordynującą działania związane z uzyskaniem HR Logo i kontynuacją realizacji Strategii na Uczelni jest Sekcja Międzynarodowych Projektów Badawczych. W okresie od maja 2017 r. różne podmioty i jednostki Uczelni zrealizowały szereg działań wpisujących się w zakres zasad Karty i Kodeksu. W różnych obszarach problemowych były to m.in.:

Działania zachęcające do zwiększenia aktywności naukowej pracowników Uczelni (FINANSOWANIE I WYNAGRADZANIE):

- Okresowe zwiększenie wynagrodzenia pracowników, którzy osiągają najlepsze wyniki w nauce, zdobywają granty na badania i publikują monografie naukowe oraz artykuły w wysoko punktowanych czasopismach, a także pozyskują patenty, zgłoszenia patentowe, wdrożenia wyników badań do praktyki gospodarczej oraz pozyskują znaczne kwoty finansowe dla Uczelni na realizację badań. W roku 2019 zwiększono wynagrodzenie 35 pracownikom, a w 2020 – 41.
- Stworzenie systemu wsparcia finansowego dla naukowców i tych zespołów badawczych, które złożyły wnioski o dofinansowanie projektu o charakterze

badawczym w ramach zewnętrznych konkursów otwartych o zasięgu krajowym lub międzynarodowym, uzyskały wysoką ocenę, ale nie otrzymały finansowania. Otrzymane fundusze umożliwią dalsze prace nad planowanymi projektami i ponowną aplikacją o środki. W ramach Systemu Wsparcia dofinansowanie na łączną kwotę 2,065 mln zł uzyskało w 2019 r. 11 naukowców, a w 2020 r. – 14.

- Utworzenie Biura Nauki i Projektów Krajowych oraz Sekcji Międzynarodowych Projektów Badawczych w celu usprawnienia systemu pozyskiwania funduszy zewnętrznych i realizacji projektów.

Działalność tych jednostek obejmuje m.in.: identyfikację źródeł finansowania oraz potrzeb w zakresie realizacji krajowych i międzynarodowych projektów badawczych, informowanie pracowników i doktorantów Uczelni o potencjalnych projektach i szkoleniach, pomoc w przygotowaniu oraz wdrażaniu projektów, dostarczanie informacji o dostępnych ścieżkach rozwoju, możliwościach kariery naukowej i zatrudnienia w projektach.

Działania mające na celu wprowadzenie systemu redukcji pensum dydaktycznego (NAUCZANIE):

- W dniu 27 czerwca 2017 r. na naszej Uczelni został wprowadzony system redukcji pensum dydaktycznego dla osób o dużym zaangażowaniu w prowadzenie badań naukowych.

Działania mające na celu przygotowanie dokumentu w języku polskim i angielskim informującego o zasadach przyjmowania naukowców do pracy (REKRUTACJA):

- Obecnie SGGW jest w trakcie opracowywania transparentnej, otwartej polityki przyjmowania naukowców do pracy, uwzględniającej także ułatwienie dostępu grupom w trudniejszym położeniu lub naukowcom powracającym do kariery naukowej (tzw. polityka OTM-R). Dokument pt. „Dobre praktyki prowadzące do wdrożenia Polityki OTM-R na SGGW” został opublikowany na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Współpraca międzynarodowa”. Informuje on o przyjętych przez SGGW normach i zaleceniach dotyczących rekrutacji pracowników, które stały się podstawą stworzenia Załącznika nr 2 do nowego Statutu SGGW („Zasady przeprowadzania konkursów pracowniczych”).

Działania mające na celu udoskonalenie wyboru opiekunów naukowych (OPIEKA NAUKOWA):

- W 2019 r. utworzono w SGGW Szkołę Doktorską. Zasady rekrutacji do Szkoły, przyjęte przez Senat naszej Uczelni pod koniec kwietnia 2019 r., wprowadziły konkurs dla promotorów doktorantów w każdej z dyscyplin naukowych. Konkurs ma na celu wyłonienie najlepszych opiekunów zaangażowanych w ciekawą tematykę badawczą. W regulaminie Szkoły podkreślana jest również waga rozwoju międzynarodowych kontaktów naukowych, uczestniczenia w zajęciach z profesorami wizytującymi i aktywnego udziału w międzynarodowym dyskursie naukowym.

Działania mające na celu poprawę mechanizmu i regulaminu zarządzania prawami autorskimi (PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ):

- W tym zakresie w 2019 r. wprowadzono zmiany w regulaminie zarządzania własnością intelektualną, dotyczące zarządzania prawami do wyników badań wytwarzanymi przez osoby niebędące pracownikami SGGW (np. studentów). Dokument ten jest dostępny na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Gospodarka”.

Działania mające na celu uwzględnienie w strategii rozwoju zawodowego i systemie oceny pracowników konieczności uznawania każdego rodzaju mobilności (UZNANIE MOBILNOŚCI):

- W zakresie tego działania na naszej Uczelni dokonano zmian w nowej „Ankiecie oceny nauczycieli akademickich”, które objęły m.in.: uzyskanie punktów za zajęcia dydaktyczne w uczelni zagranicznej w ramach udziału w programach wymiany międzynarodowej oraz odbycie zagranicznego stażu akademickiego.

Działania mające na celu uwzględnienie w strategii rozwoju zawodowego i systemie oceny pracowników konieczności uznawania kwalifikacji akademickich i zawodowych (PODNOSZENIE KOMPETENCJI):

- W nowym Statucie SGGW utrzymano obowiązek uczestniczenia nauczycieli akademickich w pracach organizacyjnych na rzecz Uczelni oraz stałego podnoszenia kompetencji zawodowych. W ankiecie oceny nauczyciela akademickiego kwestia ta podlega obecnie ocenie w części obejmującej inne aktywności, które oceniany uważa za ważne, a nieobjęte ankietą.

Ponadto w dniu 26 kwietnia 2019 r. Senat SGGW uchwalił zmiany w Strategii SGGW, w której uwzględniono spójną politykę wdrażania Strategii HR Logo w naszej Uczelni.

Oprócz wyżej wymienionych, niektóre z działań przewidzianych w Strategii HR logo są realizowane w ramach projektów, które uzyskały dofinansowanie zewnętrzne, np. „Sukces z natury – kompleksowy program podniesienia jakości zarządzania procesem kształcenia i jakości nauczania Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie”; „Zintegrowany Program Rozwoju SGGW na rzecz Rozwoju Regionalnego współfinansowany przez Europejski Fundusz Społeczny”; „Akademia Przyszłości”; „PROM”; „Welcome to Poland” (informacje o uzyskanych rezultatach dostępne są na stronach poszczególnych projektów).

Dodatkowo, aby usprawnić proces oceny nauczycieli akademickich o dodatkowe elementy zgodne ze Strategią HR Logo, wdrożono System Omega PSIR, a w celu poprawy procesu rekrutacji z uwzględnieniem zasad zapisanych w OTM-R zakupiono program E-rekrutacja.

Realizacja Strategii HR Logo zakłada monitorowanie i okresową rewizję jej zapisów. W 2019 r. Uczelnia złożyła do Komisji Europejskiej samoocenę realizacji Strategii oraz Zrewidowany Plan Działań w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na lata 2019–2021, które zostały ocenione pozytywnie. Kolejnym etapem monitoringu wdrażania Strategii HR Logo przez Komisję Europejską będzie audyt na miejscu, w celu sprawdzenia wdrożenia zapisów wyżej wymienionego Zrewidowanego Planu Działań. Do tego czasu nasza Uczelnia realizować będzie kolejne zadania w ramach przedmiotowej Strategii. Pomocą w tym zakresie będzie na pewno zamieszczenie zapisów dotyczących HR Logo w nowej strategii rozwoju SGGW, której tworzenie zaplanowano na bieżący rok.

Wdrażanie Strategii HR Logo to spójny proces, zgodny ze strategią SGGW, wynikający z potrzeby poszczególnych podmiotów i odpowiadający na ich oczekiwania, uwzględniający także wcześniej planowane i podejmowane działania w celu zwiększenia atrakcyjności warunków pracy oraz rozwoju kariery naukowej w naszej Uczelni.

Tylko wspólne zaangażowanie całej naszej wspólnoty akademickiej w realizację przedmiotowej Strategii HR Logo zgodnej z zasadami Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych zagwarantuje wdrożenie jej zapisów z sukcesem dla nas wszystkich.

Światowy Kongres International Veterinary Pigeons Association

fot. archiwum SGGW

W dniach 6–7 marca 2020 r. w Hotelu Warsaw Plaza odbył się I Światowy Kongres Międzynarodowego Stowarzyszenia Lekarzy Weterynarii Patologów Gołębi (Kongres International Veterinary Pigeons Association – IVPA), którego współorganizatorem z ramienia SGGW był Zakład Chorób Ptaków Katedry Patologii i Diagnostyki Weterynaryjnej Instytutu Medycyny Weterynaryjnej oraz Warszawska Izba Lekarsko-Weterynaryjna z prezesem lek. wet. Markiem Mastalerkiem na czele. Wydarzenie honorowym patronatem objął dr lek. wet. Bogdan Konopka, Główny Lekarz Weterynarii oraz Krzysztof Kawaler, prezydent

Polskiego Związku Hodowców Gołębi Poczтовых. Przedstawicielem Międzynarodowego Stowarzyszenia Hodowców Gołębi Pocztowych (Federation Columophile Internationale – FCI) na warszawskim kongresie była dr Elisabeth Peus (Niemcy), przewodnicząca Komisji Naukowo-Weterynaryjnej tej organizacji. Spotkanie zaszczylił swoją obecnością dyrektor Instytutu Medycyny Weterynaryjnej SGGW, prof. dr hab. Marcin Bańbura.

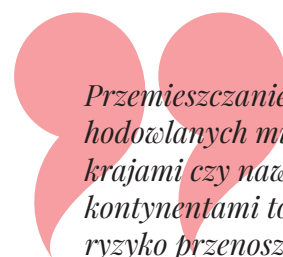
Przemieszczanie gołębi hodowlanych między różnymi krajami czy nawet między kontynentami to potencjalne

ryzyko przenoszenia wielu chorób tych ptaków. To realne zagrożenie i aby skutecznie zwalczać choroby gołębi, zwłaszcza zaraźliwe, konieczna jest międzynarodowa współpraca lekarzy weterynarii zajmujących się zdrowiem tych ptaków. Potrzebę tę dostrzega od bardzo wielu lat środowisko kolumbopatologów. Przy tej sposobności warto podkreślić, że termin „kolumbopatologia” został wprowadzony do światowego nazewnictwa weterynaryjnego przez prof. dr. hab. Piotra Szeleszczuka i pochodzi od łacińskiej nazwy gołębia domowego (*Columba livia*) i greckich słów *Pathos* – cierpienie i *Logos* – nauka. Zatem kolumbopatologia to dział awiopatologii/ornitopatologii (wiedzy o chorobach ptaków) zajmujący się chorobami gołębi.

Polska jest światowym liderem w hodowli gołębi. Sportowe użytkowanie gołębi to radość i pasja wielu polskich hodowców, bowiem w Polskim Związku Gołębi Poczтовых (PZHGP) jest ich ponad 43 tysiące. W swoim wystąpieniu, podczas konferencji prezydent PZHGP Krzysztof Kawaler stwierdził, że w Polsce kontakty hodowców gołębi ze środowiskiem weterynaryjnym zapoczątkowała w połowie lat 70-tych ubiegłego wieku wybitna Profesor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, prof. dr. hab. Wanda Barbara Borzemska.

W zgodnej ocenie ponad 100 uczestników Światowego Kongresu IVPA, było to niezwykle udane spotkanie poświęcone aktualnym problemom kolumbopatologii. Organizatorom, pod przewodnictwem prof. dr. hab. Piotra Szeleszczuka, udało się zaprosić najwybitniejszych specjalistów zajmujących się chorobami gołębi. Niestety epidemia SARS-2 spowodowała, że nie byli obecni przedstawiciele Chin z bardzo ciekawymi referatami. Na Kongres nie dotarł również prof. dr. h.c. Erhard F. Kaleta (Niemcy), który przebywał na kwarantannie domowej. Zebrani, w dowód uznania wielu zasług Profesora F. Kalety dla rozwoju kolumbopatologii przyznali mu zaszczytny tytuł Członka Honorowego IVPA. Wśród znakomitych wykładowców znaleźli się m.in. specjaliści takiego formatu jak prof. Celia Abolnik (RPA), dr hab. Krzysztof Śmietanka, prof. PIWet.-PIB (Polska), dr hab. Tomasz Stenzel, prof. UWM (Polska) czy dr Dennis Rubbenstroth (Niemcy) i Henk De Weerd (Holandia). Prelekcje obejmowały najnowsze wyniki badań poświęconych influencji, rzekomemu pomorowi drobiu, cirkowirozie oraz najważniejszemu wyzwaniu zdrowotnemu dla kolumbopatologów, jakimi aktualnie są zakażenia rotawirusowe.

Uczestnicy wysłuchali 13 godzin wykładów, które obejmowały nie tylko tematykę infekcji wirusowych, ale również zakażeń bakteryjnych (*Enterococcus*, *Staphylococcus*,

Przemieszczanie gołębi hodowlanych między różnymi krajami czy nawet między kontynentami to potencjalne ryzyko przenoszenia wielu chorób tych ptaków. To realne zagrożenie.

Mycoplasma). Poruszano także bardzo praktyczne tematy związane z terapią i dostępnością leków dla gołębi w krajach UE. Z dużym zadowoleniem należy stwierdzić, że w Polsce prowadzi się wiele stojących na wysokim poziomie badań w odniesieniu do gołębi domowych i wolno żyjących. Na kongresie wyniki swoich prac przedstawili badacze z: Państwowego Instytutu Weterynaryjnego (dr hab. Krzysztof Śmietanka, prof. PIWet.-PIB; dr Anna Sawicka-Dukralec), UWM w Olsztynie (dr hab. Tomasz Stenzel, prof. UWM) oraz co należy z dumą podkreślić SGGW (lek. wet. Krzysztof Adamczyk; dr Dorota Chrobak-Chmiel; dr Anna Golke; dr hab. Beata Dolka; dr hab. Aleksandra Ledwoń i prof. dr. hab. Piotr Szeleszczuk).

Podczas Kongresu zostały wybrane władze organizacji na lata 2020–2022. W uznaniu osiągnięć polskiej patologii gołębi, uczestnicy spotkania jednogłośnie wybrali na prezydenta stowarzyszenia „ojca krajowej kolumbopatologii” prof. dr. hab. Piotra Szeleszczuka. Wiceprezydentami zostali: znany belgijski specjalista dr Pascal Laneau oraz dr Elisabeth Peus, kierownik światowej sławy Taubenklinik, Niemieckiego Związku Gołębi Poczтовых w Essen. Obowiązki sekretarza w trakcie tej kadencji będzie pełnił lek. wet. Krzysztof Adamczyk (Polska). Dokonano również wyboru narodowych przedstawicieli oddziałów IVPA, a zostali nimi: dr Ruben Lanckriet (Belgia); prof. Chengbao Wang (Chiny); dr Henk De Weerd (Holandia), dr Lydia Mohr (Niemcy); dr hab. Tomasz Stenzel, prof. WUM (Polska) i dr Sara Dias (Portugalia).

Bez wątpliwości Kongres miał wymiar historyczny, a obecność tak licznych autorytetów ze świata jest wyrazem uznania dla osiągnięć polskiej weterynarii w obszarze ochrony zdrowia gołębi. Działający pod patronatem samorządu lekarzy weterynarii w Polsce system akredytacji praktyk jest jedynym takim rozwiązaniem na świecie! W zgodnej ocenie wykładowców i uczestników spotkanie warszawskie przyczyniło się do rozwoju opieki weterynaryjnej nad tymi wyjątkowymi ptakami.

lek. wet. Krzysztof Adamczyk, Katedra Patologii i Diagnostyki Weterynaryjnej, Instytut Medycyny Weterynaryjnej SGGW

SGGW w światowych rankingach

W ostatnim czasie ukazały się trzy międzynarodowe rankingi szkół wyższych. We wszystkich znalazło się miejsce dla Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

SGGW wśród 1000 najlepszych uczelni świata

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie znalazła się w prestiżowym zestawieniu najlepszych uczelni świata – QS World University Ranking 2020. SGGW uplasowała się w 9. setce (miejsca 801–1000) ogólnego rankingu, a także na 101. miejscu w QS World University Rankings Eastern Europe and Central Asia (EECA). W zestawieniu QS World University Rankings by Subject (Agriculture & Forestry) SGGW zajęła 27 pozycję.

Na tegorocznej liście znalazło się zaledwie 16 uczelni z Polski. Ranking QS tradycyjnie zdominowały uniwersytety amerykańskie, które zajęły trzy pierwsze pozycje. Najlepszy okazał się Massachusetts Institute of Technology (MIT), a za nim uplasowały się: Stanford University i Harvard University. Tuż za podium znalazł się brytyjski University of Oxford.

QS World University Ranking przygotowuje brytyjska firma Quacquarelli Symmonds, która wydaje publikacje poświęcone edukacji i studiowaniu za granicą. Jest on jednym z czterech najważniejszych światowych rankingów edukacyjnych obok Times Higher Education, Rankingu Szanghajskiego oraz U-Multirank. W tym roku znalazło się w nim ok. 1000 uczelni.

Lista powstaje w oparciu o sześć kryteriów: reputacja w środowisku akademickim, prestiż wśród pracodawców, stosunek liczby wykładowców do liczby studentów, liczba cytowań oraz liczba studentów i pracowników z zagranicy. Każdego roku firma Quacquarelli Symmonds publikuje trzy osobne zestawienia, oceniające: całokształt działalności uczelni,

pozycję uczelni w ujęciu regionalnym oraz poszczególne dziedziny naukowe i kierunki studiów.

SGGW w rankingu Webometrics 2020

17. miejsce w Polsce i 1342. na świecie – to wyniki SGGW w zestawieniu „Web of Universities 2020”, które prezentuje uczelnie najbardziej widoczne w internecie.

W rankingu sklasyfikowano ok. 12 tys. szkół wyższych z całego świata, w tym 416 z Polski.

Celem Webometrics Ranking of World Universities jest promowanie obecności uczelni w internecie oraz promowanie otwartego dostępu do publikacji wyników badań. Zestawienie powstaje w oparciu o cztery kryteria: obecność w internecie, widoczność, doskonałość i otwartość.

Ranking publikowany jest od 2004 roku co sześć miesięcy. Jego twórcą jest grupa Cybermetrics Lab z Hiszpańskiej Krajowej Rady Badawczej.

SGGW na liście Best Global Universities 2020

SGGW znalazła się wśród 1500 najlepszych uniwersytetów świata w zestawieniu Best Global Universities 2020. W rankingu znalazły się najbardziej prestiżowe uczelnie, takie jak amerykański Harvard University, brytyjski University of Oxford czy francuski Sorbonne University.

Zestawienie Best Global Universities 2020 publikowane w serwisie U.S. News & World Report objęło 1500 uczelni z 80 krajów. SGGW zajęła 1221. miejsce w rankingu światowym oraz 19. wśród szkół wyższych z Polski.

Ranking powstaje w oparciu o 13 kryteriów takich jak m.in: reputacja w światowym środowisku akademickim, reputacja

SGGW zdobywcą nagrody Elsevier Research Impact Leaders Award 2019

źródło: www.perspektywy.pl

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie zwyciężyła w kategorii Social Sciences, jako lider w kryterium dotyczącym udziału publikacji w najlepszych czasopismach z tej dziedziny. Nagrodę odebrał Rektor SGGW prof. dr hab. Wiesław Bielawski.

Prawie 60% z publikacji SGGW znajdowało się w tytułach z pierwszych 25% najbardziej cytowanych czasopism. Najwięcej publikacji znalazło się w czasopismach z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej. Na szczególną uwagę zasługuje artykuł traktujący o prognozach przyszłego wpływu zmian klimatycznych na zasoby wodne. Dokument ten był ponad 12 razy częściej cytowany w swojej dyscyplinie aniżeli wynosi średnia światowa. Autorem pracy jest prof. dr hab. Zbigniew Kundzewicz, dr h.c. SGGW. Natomiast współautorem dr hab. Mikołaj Piniewski z Katedry Hydrologii, Meteorologii i Gospodarki Wodnej Instytutu Inżynierii Środowiska SGGW.

Najwięcej prac w analizowanym okresie opublikowały dr hab. Emilia Janeczko z Katedry Użytkowania Lasu Instytutu Nauk Leśnych SGGW; dr hab. inż. Joanna Paliszkievicz, prof. SGGW

z Instytutu Zarządzania oraz dr inż. Małgorzata Woźnicka z Katedry Użytkowania Lasu Instytutu Nauk Leśnych SGGW.

Intencją ELSEVIER Research Impact Leaders Awards jest wskazanie i wyróżnienie uczelni, których najnowsze (z lat 2016–2018) prace naukowe mają największy wpływ na postrzegalność (visibility) polskiej nauki na świecie. Nagroda promuje wysoką jakość badań naukowych i ich umiędzynarodowienie. Kapituła Nagrody bierze pod uwagę wzrost liczby publikacji w najbardziej prestiżowych czasopismach naukowych, publikacje z udziałem zagranicznych współautorów oraz wskaźnik cytowań w danej dyscyplinie. Nagrody przyznawane są w sześciu dyscyplinach: Agricultural Sciences, Engineering and Technologies, Humanities, Medical Sciences, Natural Sciences, Social Sciences.

Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród ELSEVIER Research Impact Leaders Award odbyło się podczas uroczystej gali w ramach konferencji „Polskie uczelnie w światowej perspektywie. Rankingi a strategiczne zarządzanie szkołą wyższą”.

Nagroda Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla profesora Tomasza Boreckiego

źródło: archiwum MNiSW

Prof. dr hab. Tomasz Borecki został uhonorowany prestiżową Nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Odznaczenia wręczono podczas uroczystej Gali Nauki Polskiej, która odbyła się 19 lutego 2020 r. w Toruniu.

Gala była najważniejszą częścią obchodów Dnia Nauki Polskiej – święta państwowego, które w tym roku obchodzone było po raz pierwszy. Wydarzenie patronatem honorowym objął prezydent RP Andrzej Duda.

Prof. dr hab. Tomasz Borecki otrzymał nagrodę indywidualną II stopnia za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności organizacyjnej w Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jarosław Gowin przyznał łącznie 88 nagród – 75 indywidualnych i 13 zespołowych.

Nagroda MNiSW dla Zespołu z SGGW i IUNG-PIB w Puławach

źródło: archiwum MNiSW

Zespół ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie wraz ze współpracownikami z Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach został laureatem prestiżowej Nagrody Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności dydaktycznej.

Nagrodę przyznano za opracowanie nowoczesnego podręcznika akademickiego pt. „Rolnictwo precyzyjne”, wydane w 2018 r. nakładem Państwowego Wydawnictwa Naukowego. Kompendium zostało oparte na wynikach ponad 10-letnich badań naukowych i zajęć prowadzonych ze studentami. W nowoczesny i kompleksowy sposób wyjaśnia wiele zagadnień zarówno o znaczeniu naukowym, jak i praktycznym. Opracowując go, autorzy uwzględnili specyfikę agrarną polskiego rolnictwa oraz wady i zalety poszczególnych rozwiązań rolnictwa precyzyjnego.

Odnaczenie autorom publikacji podczas uroczystej Gali Nauki Polskiej 19 lutego 2020 r. na Uniwersytecie Mikołaja

Kopernika w Toruniu wręczył Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jarosław Gowin.

W skład nagrodzonego zespołu weszli:

ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego:

- dr hab. inż. Stanisław Marek Samborski, prof. SGGW (Katedra Agronomii)
- dr hab. inż. Dariusz Gozdowski (Katedra Biometrii)
- dr inż. Jan Szatyłowicz (Katedra Kształtowania Środowiska)
- dr hab. inż. Tomasz Gnatowski (Katedra Kształtowania Środowiska)
- dr inż. Michał Stępień (Zespół Szkół Rolniczych w Grzybnie, w okresie opracowywania podręcznika pracownik SGGW)

z Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach:

- dr hab. Rafał Pudełko
- dr inż. Anna Nieróbca
- dr hab. Jerzy Kozyra

Stypendia MNiSW dla studentów SGGW

Sześcioro studentów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego otrzymało prestiżowe stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Stypendia przyznawane są za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Stypendia na rok akademicki 2019/2020 przyznano 488 studentom z całej Polski. Z SGGW wyróżnieni zostali:

- Sylwia Dobrosielska (ekonomia)
- Ewelina Drozińska (projektowanie żywności)
- Bartosz Kwiatkowski (projektowanie żywności)
- Magdalena Witt (weterynaria)
- Anita Maria Wronka (meblarstwo)
- Emil Mariusz Żmuda (technologia drewna)

Złożone przez poszczególne uczelnie wnioski oceniał zespół ekspertów reprezentujących różne dziedziny nauki i sztuki. Na podstawie indywidualnych protokołów oceny eksperci sporządzili listę rankingową wniosków uszeregowanych według liczby punktów.

Biuro Promocji SGGW

SGGW liderem w konkursie MINIATURA 3

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie zajęła pierwsze miejsce wśród uczelni z największą liczbą wniosków zakwalifikowanych do finansowania przez Narodowe Centrum Nauki (NCN) w latach 2011–2019 w konkursie MINIATURA 3. W przypadku SGGW zakwalifikowane zostały aż 32 wnioski.

Konkurs MINIATURA skierowany jest do osób, które uzyskały stopień naukowy doktora nie wcześniej niż 1 stycznia 2007 r. i które nie były dotąd beneficjentami systemu grantowego NCN. Do konkursu można zgłaszać wnioski na realizację pojedynczego działania naukowego w jednej z wymienionych form: badań wstępnych/pilotażowych,

Liczba wniosków zakwalifikowanych do finansowania przez NCN w latach 2011-2019 w konkursie MINIATURA 3

źródło: www.ncn.gov.pl

Podstawowym celem konkursu MINIATURA jest finansowe wsparcie działania naukowego służącego przygotowaniu przyszłego projektu badawczego.

kwerendy, stażu naukowego, wyjazdu badawczego albo wyjazdu konsultacyjnego. Podstawowym celem projektu jest finansowe wsparcie działania naukowego służącego przygotowaniu przyszłego projektu badawczego. W konkursie można uzyskać środki finansowe w wysokości od 5 000 do 50 000 zł na realizację działania naukowego trwającego do 12 miesięcy.

Prestiżowy grant Proof of Concept ERC dla profesor Magdaleny Król

Profesor Magdalena Król ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie otrzymała grant Proof of Concept 2020 Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (European Research Council – ERC). Jest jedynym naukowcem z Polski w gronie 55 laureatów.

W tegorocznym rozdaniu Proof of Concept stypendia przyznano naukowcom z 17 krajów. Od 2011 r. grant otrzymało w sumie ponad 1000 osób i tylko dwie z Polski. Profesor Magdalena Król jest trzecim polskim naukowcem z tym prestiżowym wyróżnieniem.

W ramach stypendium Profesor otrzyma 150 tys. euro na projekt „Riding a »Trojan horse« against cancer”. Granty Proof of Concept przyznawane są naukowcom, którzy realizują już projekty finansowane ze źródeł European Research Council i w ich trakcie uzyskali nowe możliwości dla zastosowań komercyjnych lub społecznych otrzymanych wyników. Poprzedni grant ERC o wartości 1,4 mln euro prof. Magdalena Król otrzymała w 2016 r. Od 2017 r. realizuje w SGGW projekt pt. „Zakładanie pułapki na niedotleniony guz przez makrofagi załadowane HAP” o akronimie McHAP.

Badania dotyczą opracowanej przez Profesor metody opartej na zdolnościach makrofagów – komórek układu odpornościowego człowieka – do wędrowania w głąb niedostępnych rejonów guza nowotworowego. Makrofagi w naturalnych warunkach posiadają tzw. klatki białkowe, których badacze używają do przenoszenia leków. Można w nich zamknąć lek, a następnie klatkę „zapakować” do makrofaga – on z kolei mógłby przekazać lek na teren guza i zlikwidować nowotwór. Prof. M. Król i współpracujący z nią naukowcy odkryli, że makrofagi przekazują klatki białkowe bezpośrednio komórkom nowotworowym. Odkryte zjawisko nazwano TRAIN.

Profesor Magdalena Król z Samodzielnej Pracowni Biologii Nowotworu Instytutu Biologii SGGW jest specjalistką w zakresie onkologii eksperymentalnej. W 2019 r. znalazła się na liście 25 najlepszych polskich innowatorów magazynu „My Company Polska”. Jej praca była wielokrotnie doceniana i nagradzana. Otrzymała m.in. stypendium MNiSW dla wybitnych młodych naukowców, stypendium Pfizer Animal Health, stypendium habilitacyjne L’Oreal oraz nagrodę UNESCO dla kobiet, a także wyróżnienia Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych. Jest również członkiem kilku międzynarodowych towarzystw naukowych, m.in. American Association of Cancer Research oraz European Association of Cancer Research.

fot.: Edyta Bartkiewicz

W ramach stypendium profesor Magdalena Król otrzyma 150 tys. euro na projekt „Riding a »Trojan horse« against cancer”. Granty Proof of Concept przyznawane są naukowcom, którzy realizują już projekty finansowane ze źródeł European Research Council i w ich trakcie uzyskali nowe możliwości dla zastosowań komercyjnych lub społecznych otrzymanych wyników.

Nominacja do Paszportów „Polityki” dla dr hab. Urszuli Zajązkowskiej

Dr hab. Urszula Zajązkowska z Samodzielnego Zakładu Botaniki Leśnej SGGW została nominowana do prestiżowej nagrody Paszportów „Polityki” za książkę pt. „Patyki, badyle”.

W uzasadnieniu nominacji podkreślono, że „Patyki, badyle” to książka zupełnie inna niż opowieści o sekretnym życiu roślin czy rozmaite popularnonaukowe opracowania. Dr Urszula Zajązkowska została doceniona „za poszukiwanie literackiego języka zdolnego opisać roślinne światy słabo dostępne ludzkiemu oku i słowu, a coraz bardziej współcześnie istotne wobec zbliżającej się ekologicznej katastrofy”.

źródło: www.empik.pl

Biuro Promocji SGGW

Biuro Karier SGGW

**„Droga do sukcesu jest zawsze w budowie”
– chcemy ją budować razem z Tobą!**

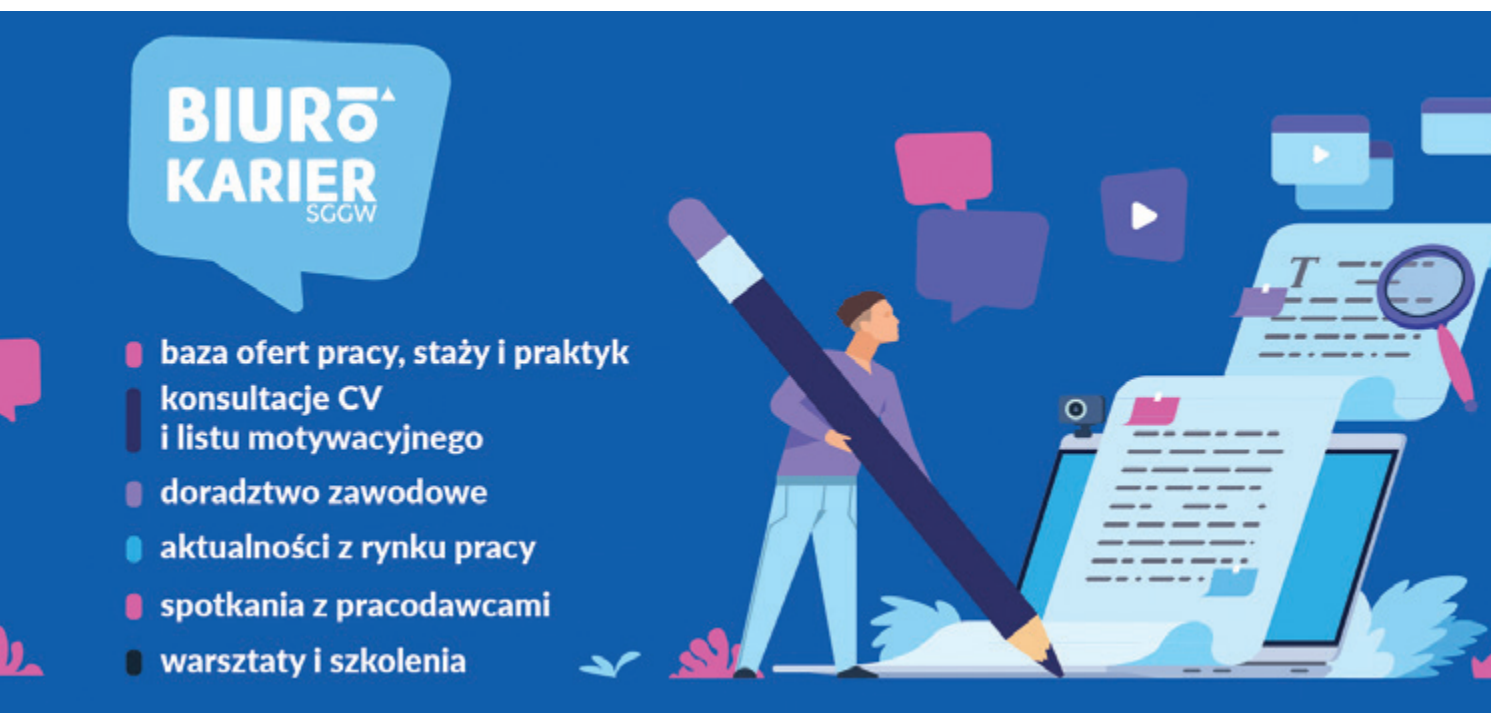
Biuro Karier SGGW serdecznie zaprasza studentów, absolwentów i pracodawców do współpracy i korzystania z szerokiej oferty świadczonych przez nie usług. Biuro jest jednostką stanowiącą pomost łączący środowisko akademickie z biznesem, prowadzi portal będący nowoczesną formą komunikacji między nimi, pomaga w znalezieniu zatrudnienia, monitoruje zawodowe losy absolwentów. Należy do sieci Akademickich Biur Karier w Polsce.

Głównym zadaniem Biura Karier jest pomoc studentom i absolwentom w znalezieniu pracy, praktyk, staży, organizacja

szkoleń i warsztatów przygotowujących do rozmów z pracodawcami, udzielanie konsultacji, pomoc w sporządzaniu dokumentów aplikacyjnych.

Wiosną każdego roku wspólnie z organizacją IAAS Biuro przygotowuje kolejne edycje targów pracy – Pracodawca Marzeń, które cieszą się nieśląbnącym zainteresowaniem firm i studentów. Pracodawcy pojawiają się na tym wydarzeniu od wielu lat w poszukiwaniu kolejnych wartościowych pracowników na różne stanowiska w swoich strukturach.

Aktualnie Biuro realizuje dedykowany studentom SGGW projekt „Sukces z natury”, w którym udział jest bezpłatny

i obejmuje konsultacje z wykwalifikowanym doradcą zawodowym, szkolenia z zakresu kompetencji miękkich oraz przedsiębiorczości, a także badanie profilu osobowościowego (szczegóły: www.sukcesznatury.sggw.pl).

Ważnym zadaniem Biura Karier SGGW jest współpraca z jednostkami Uczelni i środowiskiem społeczno-gospodarczym w zakresie monitorowania zawodowych losów absolwentów. Prowadzone w tym zakresie działania mają wspomóc proces dostosowywania programów nauczania realizowanych na poszczególnych kierunkach studiów do potrzeb rynku pracy, a zarazem ułatwić studentom i absolwentom podjęcie pracy zawodowej. Dzięki bezpośrednim kontaktom ze studentami, absolwentami i przedstawicielami biznesu pracownicy Biura Karier mogą przekazać władzom Uczelni wiele cennych uwag i opinii, co ma bezpośredni wpływ na doskonalenie programów i poprawę jakości kształcenia.

Biuro Karier prowadzi portal (www.bk.sggw.pl) przeznaczony dla studentów, absolwentów SGGW oraz pracodawców. Znajdują się tam informacje na temat aktualnych projektów rekrutacyjnych firm, porady zawodowe oraz wiadomości z rynku pracy. Jest to nowoczesna platforma komunikacji pomiędzy środowiskiem akademickim a biznesem, której zadaniem jest ułatwienie studentom i absolwentom wejścia na rynek pracy przy aktywnym udziale w tym procesie pracodawców. Obecnie na portalu jest zarejestrowanych prawie 8000 studentów i absolwentów oraz ponad 5400 pracodawców, którzy zaoferowali ponad 9500 ofert pracy.

Absolwenci i studenci korzystający z portalu Biura Karier mają dostęp do ofert w bardzo wielu dziedzinach gospodarki i biznesu. Oferty kierowane są zarówno do osób posiadających

wykształcenie niezbędne w branży rolniczej, budowlanej, produkcyjnej, biznesowo-finansowej, działalności usługowej, jak i wielu innych.

Biuro Karier regularnie współpracuje z wieloma pracodawcami w zakresie rekrutacji i szkoleń podnoszących kwalifikacje kandydatów do pracy (bezpłatne warsztaty i kursy dostępne dla naszych studentów).

Cyklicznie pojawiające się oferty pracy ze strony stałych i nowych pracodawców, propozycje nawiązywania różnych form współpracy ze środowiskiem uczelni w zakresie realizowanych projektów, poszukiwanie kontaktu z zaangażowanymi społecznie studentami dowodzą, że nasi absolwenci wypracowali pozytywny wizerunek w środowisku zawodowym. Potwierdza to również stale rosnąca statystyka użytkowników naszego serwisu.

Informacje dotyczące wydarzeń z zakresu: kariera, praca, rozwój są na bieżąco zamieszczane na Facebooku (<https://www.facebook.com/karierasggw/>).

W imieniu Zespołu Biura Karier serdecznie zapraszam wszystkich Państwa do bezpośredniego kontaktu.

Agnieszka Ballaun
Kierownik Biura Karier SGGW

SGGW, ul. Nowoursynowska 166,
bud.10, pok. 17
tel: (+48 22) 59 31029
<http://bk.sggw.pl/>
email: bk@sggw.p

